

ARBEIDERNE
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL
OVER
REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

7 OG 8 SEPTEMBER 1936
OPTATT VED ERLING LIAN

OSLO 1936
ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

ARBEIDERNE
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL
OVER
REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

7 OG 8 SEPTEMBER 1936
OPTATT VED ERLING LIAN

OSLO 1936
ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

Saksregister!

	Side
<i>Møtets åpning</i>	5
Formannens hilsningstale	5
<i>Navneoprop</i>	6
<i>Dagsorden og forretningsorden</i>	8
<i>Beretning for 1935</i>	9
Muntlig beretning for 1936	10
<i>Regnskap for 1935</i>	23
Revisjonsrapport	25
<i>Innstilling fra kontingentkomitéen</i>	26
<i>Tvist mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund</i>	35, 40
<i>Tvist mellem Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund</i>	43
<i>Tvist vedrørende A.s Drammens Papirindustri</i>	63
Voldgiftsnevnd	64
<i>Innstilling om Norsk Murerforbunds tilslutning til Landsorganisasjonen</i>	65
<i>Søknad fra Norsk Musikerforbund om optagelse i Landsorganisasjonen</i>	68
<i>Søknad fra Norsk Styrmannsforening om optagelse i Landsorganisasjonen</i>	68
<i>Overenskomst med Norges kooperative Landsforening</i>	69
<i>Avslutning</i>	71

Person- og taleregister:

Aase, I. B., 24, 25, 27, 30.	Kregnes, Olaf, 19, 21, 61, 62.
Aasvestad, P., 34.	Marthinsen, Øistein, 23.
Abrahamsen, Olaf, 9, 18.	Narvesen, Andreas, 23.
Berlid, Halvard, 21.	Nielsen, Valdemar, 31.
Buland, Ludvik, 27, 35.	Nordahl, Konrad, 18.
Disenaen, Gunnar, 22, 63.	Næss, Nic., 17, 18, 31.
Eriksen, Hans, 17, 21, 29, 33, 42.	Nygaard, Johan, 24.
Evensen, Lars, 9, 20, 34, 41, 59, 62.	Nyhus, E., 20.
Flood-Engelbreten B., 17, 18, 19, 21.	Raaen, Albert, 22, 28, 30, 62.
Furuskjæg, Karl, 29.	Rasmussen, Rasmus, 34.
Graver, Torjus, 25, 32.	Strandli, Martin, 33, 61.
Gundersen, A. E., 9, 18, 19, 25, 31, 68.	Strøm, C., 60, 63.
Hansen, Nils, 20.	Strøm, O. L., 60, 63.
Heldén, Ernst, 22.	Strømmen, Martin, 21.
Henriksen, Torbjørn, 56, 60, 61, 63.	Tangen, Jens, 41, 43, 58.
Hindahl, Olav, 5, 9, 10, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 63, 68, 70, 71.	Torkildsen, Emil, 32, 43.
Holm, Adolf, 9.	Tranmæl, Martin, 25.
Karlsen, Oscar, 60, 63.	Ødegaard, P., 38, 42.
Kiil, Erling, 32.	Øyan, 69.
	Volan, Elias, 21.

Møtets åpning.

Mandag den 7. september 1936 klokken 10 formiddag sammentrådte i den store sal i Folkets Hus i Oslo representantskapet i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge.

Efter at møtet var fotografert slo Landsorganisasjonens formann, *Olav Hindahl*, til lyd og uttalte: Først nogen minneord om kjente menn innenfor fagorganisasjonen som er gått bort i den senere tid. Alle som har deltatt på våre fagkongresser vil huske at som en av våre gjester møtte den store staute formannen i den svenske Landsorganisasjon, Edvard Johansson. Hans død betyr ikke bare et tap for den svenske Landsorganisasjon. Han var høit aktet og æret overalt for sin reelle og greie optreden som organisasjonsmann. Særlig var han levende interessert for det skandinaviske samarbeide. Også i vårt eget land har et par av våre mest kjente tillitsmenn forlatt oss. Arnt Aamodt døde her i Oslo den 23. juli efter lengere tids sykdom henved 65 år gammel. Aamodt blev medlem av Jern- og Metallarbeiderforbundet allerede i 1892 og så tidlig som i 1907 — i Landsorganisasjonens barndomsår — blev han medlem av sekretariatet. I ca. 23 år var han hovedkasserer i sitt forbund. Aamodt hørte til den rolige, stille type av mennesker, som gjorde sin plikt og sitt arbeide innenfor arbeiderbevegelsen. Nils Norheim, Stavanger, faktor i «1ste Mai», var medlem av representantskapet inntil for et par år siden. Hans virke falt langt utenfor hovedstaden, men han deltok på kongresser og landsmøter så vel innenfor den faglige som den politiske og den kooperative bevegelse. Norheim gikk op i sitt organisasjonsarbeide med liv og sjel og gav alltid sitt besyv med i laget. Han døde på sin post og var aktiv og interessert for alt som rørte sig innen arbeiderbevegelsen helt til sin dødsdag. Vi lyser fred over våre kameraters minne og takker dem hver især for deres innsats i organisasjonsarbeidet. (Denne del av talen blev påhørt stående.)

Formannen fortsatte så: Jeg vil på sekretariatets vegne ønske samtlige vel møtt til arbeidet. På dagsordenen er opsatt de vanlige organisasjonssaker, som beretning, regnskap m. v. Vi kan også i de måneder som er gått av 1936 melde om en stadig og jevn vekst til våre organisasjoner. Og selv om det ikke har vært noget utpreget kampens år, har Landsorganisasjonen og de tilsluttede forbund hatt hendene fulle av arbeidsoppgaver på de forskjelligste områder. Jeg skal ikke nu gå i detalj med hensyn til den store økning av medlemstallet, da jeg under den muntlige beretning for 1936 vil berøre dette. Jeg vil bare konstatere at retningen er riktig og farten er upåklagelig når det gjelder tilslut-

ningen til fagbevegelsen. En av våre aller viktigste oppgaver fremover er nu å få alle disse nye medlemmer til å bli *bevisste og aktive*. Lære dem å se det arbeide vi driver innen fagorganisasjonen i sin sammenheng, slik at hvad som enn skjer så slår alle som en ring om sine organisasjoner. Det opplysningsarbeide som allerede er satt i sving av forbundene må *fortsettes og utvides* til gagn for den enkelte og den samlede bevegelse. Foruten de vanlige organisasjonssaker som skal behandles på dette representantskapsmøte, har vi også en del tvistesporsmål, som har så lett for å opstå organisasjonene imellem. Jeg vil uttale håpet om at toleransens og forståelsens ånd vil være de bestemmende, når vi treffer avgjørelse angående disse saker. Vi er med rette stolt av den møtekultur som hersker innen arbeiderbevegelsen og jeg er også sikker på at denne forsamling som representerer alt det beste vi eier av organisasjonsinnsikt og klokskap, vil fatte de beslutninger som styrker og gagnar fellesskapet innen våre rekker. Atter en gang velkommen til arbeidet.

Navneoprop.

Sekretær *Lars Evensen* foretok derpå navneoprop. Følgende representanter var fremmøtt:

Arbeiderpartiets Presseforbund: Hans Amundsen (fraværende).
Arbeidsmannsforbundet: Johs. M. P. Ødegård, Oslo, Peder O. Moan, Øvre Namskogen, Ole Beck, Foldals Verk.

Baker- og Konditorforbundet: Johan Nygaard, Oslo.
Barber- og Frisørvennernes Forbund: E. Martinsen (fraværende).
Beklædningsarbeiderforbundet: W. Andersen, Rudolf Eriksen, Oslo.
Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet: Øistein Marthinsen, Oslo.

Bygningsarbeiderforbundet: Jens Tangen, Oslo, Olaf Kregnes, Trondheim, Ole Johansen, Oslo, Olaf Klippenberg, Kongsberg.

Norsk Centralforening for Boktrykkere: Emil Torkildsen, Oslo, Halldan Wigaard, Oslo.

Formerforbundet: Sigurd Jensen, Bergen.
Gullsmedarbeiderforbundet: N. Heggland, Oslo (fraværende).
Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund: Omar Gjestebø, Oslo, Georg Jacobsen, Halden, A. Kongerød, Bergen.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: P. Aasvestad, Oslo, E. Heldén, Oslo.

Høveliarbeiderforbundet: Hans Eriksen, Oslo, John Lausnes, Namsos.

Jern- og Metallarbeiderforbundet: Olaf Abrahamsen, Holmestrand, Arthur J. Olsen, Tønsberg, Oskar Hansen, Trondheim, Gustav Ellingsen, Bergen.

Jernbaneforbundet: Ludv. Buland, Oslo, Thore Olsen, Hamar, John Skaarvold, Trondheim.

Kjemisk Industriarbeiderforbund: Kristian Hansen, Rjukan, Odd Humblen, Brevik, Kr. Jakopsen, Sauda, Gotleib Thomassen, Kristiansand S.

Kjøttindustriarbeiderforbundet: Henrik Henriksen, Oslo.

Kommuneforbundet: Karl Furuskjæg, Oslo, Karl Madsen, Bergen, Sverre Eggen, Trondheim, Oscar Karlsen, Oslo.

Litografisk Forbund: Eivind Nilsen, Oslo, Rolf Pedersen.

Lokomotivmannsforbundet: Robert Lund, Oslo.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Johan Hoff, Aron Ask, Oslo, Trygve Olsen, Bergen.

Papirindustriarbeiderforbundet: Andreas Narvesen, Drammen, Johan Kristensen, Skotfoss pr. Skien, Kristian Marthinsen, Sarpsborg, Trygve Risvik, Namsos.

Postforbundet: Pakkmester O. L. Strøm, Oslo.

Sjømannsforbundet: A. Birkeland, Oslo, J. Dahl, Bergen, B. Øyan, Oslo.

Skin-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbund: Johs. P. Nilsen, Oslo.

Skog- og Landarbeiderforbundet: Johan Ødegaard, Oslo, Otto Gundersen, Harran, Petter Sveen, Gjøvik.

Skotøiarbeiderforbundet: Jens Larsen, Halden, A. E. Gundersen, Oslo.

Stenindustriarbeiderforbundet: Valdemar Nielsen, Oslo.

Tekstilarbeiderforbundet: Harry Eriksen, Oslo, Hjalmar Romslo, Ytre Arna.

Telegraf- og Telefonforbundet: Arthur Ruud, Oslo.

Transportarbeiderforbundet: Olaf Hansen, Oslo, Josef Collier, Skien, Georg Sørebo, Bergen, Peder Tjelbak, Trondheim.

Treindustriarbeiderforbundet: P. Ødegaard, Oslo.

Tobakkarbeiderforbundet: Otter Boberg, Oslo.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon: Halvard Berli, Arendal.

Bergen- og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon: Nils Hansen, Bergen.

Hedmark faglige Samorganisasjon: Martin Wold, Hamar.

Sørlandets faglige Samorganisasjon: B. Flood-Engelbretsen, Kristiansand S.

Trøndelag faglige Samorganisasjon: M. Strømmen, Trondheim.

Vestfold faglige Samorganisasjon: Ole Andersen Kiste, Tønsberg.

Oslo og Akershus faglige Distriktsorganisasjon: Gunnar Disenaaen, Oslo.

Østfold faglige Distriktsorganisasjon: J. Karlsen Klevfoss, Sarpsborg.

Opland faglige Samorganisasjon: M. Smeby, Søndre Land, Fall st. Buskerud Fylke (Drammen, Hønefoss og Omegn faglige Samorganisasjon): Floritz Gundersen, Hønefoss.

Telemark faglige Samorganisasjon: John A. Jonsen, Skien.

Rogaland faglige Distriktsorganisasjon: C. Strøm, Stavanger.

Møre Fylke (Sunnmøre og Nordmøre og Romsdal faglige Samorganisasjon): Oscar Amundsen, Ålesund.

Namdal og Helgeland faglige Distriktsorganisasjon: Adolf Holm, Namsos.

Nordland faglige Distriktsorganisasjon: Kr. Winje, Svolvær.

Troms Fylkes faglige Samorganisasjon: Ole Hauan, Tromsø.

Finnmark faglige Distriktsorganisasjon: Th. Albrigtsen, Hammerfest.

Sekretariatet: Olav Hindahl, Konrad Nordahl, I. B. Aase, Rasmus Rasmussen, O. Sporvind, Nic. Næss, Torbjørn Henriksen, Hans Fladeby, Christian Henriksen, Martin Tranmæl, P. H. Vestad, Albert Raaen, M. Strandli, Lars Evensen, Elias Volan,

Suppleanter av sekretariatet som ikke er representert gjennom sine forbund: E. Kiil, Josef Larsson, Ingv. Haugen, Lucie Andresen.

Revisjonskontoret: Torjus Graver, Ambrosius Olsen.

Juridiske kontor: Viggo Hansteen, Dagfinn Bech.

Dessuten møtte følgende forbundsformenn: A. Bratvold, Papirindustriarbeiderforbundet. E. Nyhus, Formerforbundet. Th. Narvestad, Lokomotivmannsforbundet. Henry Hansen, Stenindustriarbeiderforbundet.

Videre var innbudt: Samarbeidskomitéens formann, Oscar Torp. Statsråd Trygve Lie. Statsråd Alfred Madsen.

Dagsorden:

Følgende forslag til dagsorden referertes:

1. Administrasjonen.
 - a) Beretning for 1935.
 - b) Muntlig beretning 1936.
 - c) Regnskap for 1935.
 - d) Revisjonsrapport.
2. Innstilling fra kontingentskomiteen.
3. Tvistesaker.
 - a) Tvist mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund.
 - b) Tvist mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund.
 - c) Tvist vedrørende A.s Drammens Papirindustri.
4. Organisasjonssaker.
 - a) Innstilling om Norsk Murerforbunds tilslutning til Landsorganisasjonen.
 - b) Søknad fra Norsk Musikerforbund om optagelse i Landsorganisasjonen.
 - c) Søknad fra Norsk Styrmannsforening om optagelse i Landsorganisasjonen.
5. Overenskomst med Norges kooperative Landsforening.

Voting: Den foreslåtte dagsorden blev uten bemerkninger enstemmig vedtatt.

Forretningsorden.

Følgende forretningsorden blev vedtatt:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Intet må meddeles offentligheten uten fra sekretariatet.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Undertagen for innledningsforedrag begrenses tiden til 10 minutter første

og 5 minutter for annen og tredje gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang og høist 1 minutt til hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de innregnede talere.

3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan optas efter at det er besluttet strek med de innregnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opsatte saker, kan ikke behandles.
4. Alle beslutninger avgjøres med almindelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoprop.
5. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen opleses ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Voting: Forretningsordenen blev uten bemerkninger enstemmig vedtatt.

Arbeidstiden blev satt fra 10—14 og 16—19 med adgang til utvidelse om nødvendig.

Punkt 1 a: Beretning for 1935.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 1 a: *Beretning for 1935*. Beretningen blev punktvis gjennomgått.

Under punktet utdrag av beretningene fra de faglige distriktsorganisasjoner for året 1935, uttalte *Gunnar Disenaen*: På side 47 under Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon står det at i året er uttrådt følgende foreninger av samorganisasjonen. Det skal være tilmeldt samorganisasjonen.

Adolf Holm: På side 49 er det også en feil når det heter at Namdal faglige Samorganisasjon har en filial av Arbeidernes Landsbank A.s, Oslo.

Lars Evensen: Det er en ombrekkningsfeil der.

Dermed gikk man videre i beretningen.

Under punktet — fagforeningskontingenten — side 171 i beretningen, uttalte *A. E. Gundersen*: Denne tabell er alltid misvisende så den bør utgå. Når den ikke kan være korrekt så har vi heller ingen bruk for den. Jeg er for øvrig opmerksom på at det er ikke så godt å holde orden på denne tabell.

Olav Hindahl: Jeg kan være enig i at den godt kan utgå, for den er ikke så lett å holde å jour.

Olaf Abrahamsen: Jeg er sent ute, men det gjelder hovedavtalens § 10, hvor jeg ventet at Josef Larsson vilde ha tatt ordet. Det viser sig at Mekaniske Verksteders Landsforening nekter oss forhandlinger, selv når skriftlig krav herom er fremkommet.

Olav Hindahl: Er det sådan så er jo Mekaniske Verksteders Landsforening en underavdeling av Norsk Arbeidsgiverforening, og da får man gå dit.

Dermed var den trykte beretning gjennomgått og godkjent.

Punkt 1 b: Muntlig beretning 1936.

Olav Hindahl: Som det fremgår av beretningen for 1935 blev det ifjor tilsluttet forbundene og Landsorganisasjonen 424 nye avdelinger med nærmere 52 000 medlemmer — en økning av medlemstallet på 30 procent. Ved utgangen av desember var medlemstallet 214 579 i 2531 avdelinger plus 9716 arbeidsledige medlemmer (utenfor forbundene), tilsammen 224 340 medlemmer. Derav var det 34 630 kvinner eller 16.1 procent. Kvinnene kommer således jevnt og sikkert med for å fylle sin plass i fagorganisasjonen. Det er også et tidens tegn at økningen av medlemmer for byene utgjør 20.6 procent og for landdistriktene 28.8 procent. Organisasjonen vokser således i bredden. Pr. 31 juni var tallet 237 614 plus 11 162 arbeidsledige medlemmer utenfor forbundene, ialt 248 776 medlemmer.

Når det gjelder tariffrevisjonene i år var som bekjent ikke *transportfagene* ferdig for Sør-Norges vedkommende. (Endelig svar blev gitt nyttårsaften) før forhandlinger blev optatt for Nord-Norge. Representantskapet var innkalt til ekstraordinært møte 9. mars, hvor saken blev behandlet i hele sin bredde. Resultatet var for Nord-Norge en gjennomsnittlig lønnsforhøielse på minst 20 procent. Ferie, som tidligere var ukjent for disse arbeidere, blev 9 dager, regulære tillegg for overtidssarbeide, satser for akkordarbeide etc. Resultatet må karakteriseres som et gjennombrudd for transporten i Nord-Norge. Forslaget blev vedtatt og dermed var en av de mest omfangsrike og alvorligste revisjoner bragt i havn.

I forbindelse med denne revisjon opstod en del forviklinger, fordi enkelte arbeidsgivere ved opslag på bedriftene hadde varslet at folkene måtte slutte. Den 4. februar behandlet sekretariatet arbeidsgivernes opslag ved bedriftene. Arbeidsgiverne meddelte at det ikke var noget pålegg om å foreta opsigelse. Det var bare en orientering og veiledning om hvordan bedriftene burde forholde sig hvis vanskeligheter opstod på grunn av eventuell konflikt. I konferansen med Arbeidsgiverforeningen deltok fra Landsorganisasjonen Nordahl, Hansteen, Rasmussen, Næss og Hindahl. Landsorganisasjonens protokollasjon var at arbeiderne oppfattet varslet som en maskert lockout, et forsøk på å øve press på fagorganisasjonen i forbindelse med transportkonflikten. Man beklaget at fagorganisasjonen ikke på forhånd var varslet. Det var heller ikke søkt forhandlinger med bedriftenes tillitsmenn. Og vi tok ethvert forbehold mot tilløp til bebudet kunstig driftsstans eller sympatisaksjoner i forbindelse med transportkonflikten.

For *utenriksfarten* blev megling optatt 22. januar og forslag blev fremsatt 13. februar. Svar blev avgitt 16. mars. Overenskomsten omfattet alt underordnet dekk- og maskinpersonale, radiotelegrafister m. v., ialt omkring 15 000 mann. Tariffen blev 2-årig og der opnåddes en gjennomsnittlig lønnsforhøielse på 2—3 procent, foruten en del viktige forandringer i tariffens bestemmelser bl. a. dekksmannskapenes arbeidstid som på ankomst og avgangstider er fastsatt til 9 timer pr. døgn.

Ved tariffrevisjonen for *kjøttindustrien* i Oslo lyktes det ikke å

undgå en kortere arbeidsstans ved firmaer tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening. Den 23. februar blev arbeidet nedlagt ved Fellesslakteriet, Norges Kjøtt- og Fleskecentral og hos en rekke pølse-makermestere. Handels- og Kontorfunksjonærene var også med i konflikten og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet erklærte sympatistreik ved Dampkjøkkenet. Ialt omfattet konflikten omkring 900 arbeidere og funksjonærer. Etter 14 dagers streik blev det en ordning. Det blev 2 års tariff og forslaget gikk ut på en regulering av lønnssettsene med gjennomsnittlig forhøielse av ca. 3 procent. For øvrig fikk man en del forandringer i de enkelte tariffbestemmelser.

Så hadde vi *veiarbeidernes tariffrevisjon*. Etter langvarige forhandlinger og megling blev Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser m. v. ved Statens veiarbeidsdrift vedtatt 8. februar under forbehold av Stortingets godkjennelse, hvad de nye lønnsbestemmelser angår. Selve tariffen eller reglementsmessige bestemmelser trådte i kraft fra 3. mars. Da saken kom op i Stortinget 5. og 6. juni satte høire og bondepartiet sig på bakbeina og forlangte optatt nye forhandlinger. Regjeringen gjorde kabinettspørsmål på at overenskomsten skulde godkjennes, og den blev da vedtatt med 88 mot 51 stemmer. Lønningene blev forhøiet med fra 5—10 øre pr. time for veiarbeiderne. I samme stortingsmøte blev det vedtatt etter forutgående forhandlinger, nye lønns- og arbeidsvilkår for dagarbeiderne i Telegrafverket, Statens Medicinalanstalter, arbeiderne ved hær og marine, myntarbeiderne ved Kongsberg og en del andre grupper.

Også ved *Statens jernbaneanlegg* har det i år vært tariffrevisjon. Man forhandlet sig til forbedringer i de almindelige bestemmelser. Arbeidsordningen som tidligere var fastsatt ved reglement, har nu fått form av tariffavtale. Tariffens varighet er til 31. mars 1937. Riksmeglingsmannens forslag gikk ut på forhøielse av timelønnssettsene med 5 øre. For øvrig blev minstelønnen for akkord forhøiet fra 90 til 95 øre, og for dagarbeide fra kr. 1.25 til 1.30.

Også for 2000 mann ved *havneanleggene* (Statens havnevesen) er man blitt enige om lønns- og arbeidsvilkårene.

For første gang er det opprettet tariffavtale for *ekstrapersonalet ved jernbanen* for 4 av de største distrikter.

La mig videre nevne de forandringer av lønnssettsene som blev vedtatt fra 1. juli angående *statstjenestemennenes lønninger*. Statstjenestemennene gikk som bekjent med på en frivillig avkortning av lønningene i 1933. Etter forhandlinger med Staten og tjenestemannsorganisasjonene blev man enige om 1) at 3 pct. avkortningen for de første 2000 kroner bortfalt; 2) at 5 pct. avkortningen av lønnens overskytende beløp redusertes til 2½ pct., således at lønnsavkortningen ikke for nogen skulde utgjøre mer enn 2¼ pct. av den hele lønn.

Som det fremgår av den knappe beretning er det ikke så lite som er opnådd for Statens arbeidere og funksjonærer i løpet av dette år når man får det på et brett. Man regner med 4.4 millioner for statstjenestemennene og vel 2 millioner for veiarbeiderne. Sikkert er det iallfall at ingen annen regjering tilnærmelsesvis vilde ha gått med på disse forbedringer i lønns- og arbeidsvilkårene — selv ikke i et valgår. Som man

husker av meddelelser i arbeiderpressen og i «Meddelelsesbladet» utgjorde lønnsforbedringene i 1935 8 millioner kroner for 115 094 arbeidere, en gjennomsnittlig forhøielse pr. mann av kr. 93.48 eller 2.7 pct.

Typografene og bokbinderne blev ved tariffrevisjonen i år enige ved direkte forhandlinger med Arbeidsgiverforeningen. Ny avtale blev inngått 31. mars og skal gjelde i 3 år. Tariffene inneholder 2 lønnsklasser. Flere byer blev flyttet op i lønnsklasse I. Det betyr et lønnstillegg fra kr. 7.00 til kr. 12.00 pr. uke. Minstelønnssatsen blev forhøiet med 4 kroner for klasse I og 5 kroner for klasse II. De individuelle lønninger blev forhøiet med kr. 3.50 for utlærte og kr. 3.00 for hjelpearbeidere og settersker, og kr. 2.00 for påleggersker og kvinnelige hjelpearbeidere. For øvrig fikk man en rekke andre forbedringer i overenskomsten.

For *bokbinderfaget* blev minstelønnen for kvinner hevet med ca. 3.50 pr. uke, svennene og andre mannlige arbeidere fra vel kr. 1.00 til kr. 6.50 pr. uke. Personlig tillegg blev kr. 3.50 for menn og kr. 2.00 for kvinner.

For *handels- og kontorfunksjonærene i Oslo* blev det 7. mai avgitt svar på meglingsforslaget for de kjøbmenn som er tilsluttet Kjøbmennsforeningen. Det gjaldt ialt ca. 4000 funksjonærer i omkring 500 firmaer. For kontorfunksjonærene er den *effektive* arbeidstid fastsatt til 41 timer pr. uke. For lagerfunksjonærer og lagerarbeidere, butikkfunksjonærer 48 timer pr. uke. Minstelønnssatsen — begynnerlønn — blev hevet fra 45 til 60 kroner pr. måned. De øvrige minstelønnssatser blev hevet op til 30 kroner pr. måned. De høieste minstelønnssatser for så vel kvinner som menn er hevet med 15 kroner pr. måned (kvinner kr. 220.00 — 235.00, menn kr. 290.00 — 305.00). Ved de individuelle lønninger blev det fastsatt større tillegg til minstelønnen. Ferien blev 14 dager, noget lenger for funksjonærer med 10 års tjenestetid. Videre fikk man bestemmelser om forbundets rett til å kreve forhandlinger om lønnsforholdene, hvis indekstallet for Oslo pr. 15. desember i år er steget med 3 pct. eller mer i forhold til indekstallet 15. mars i år. Opnåes det ikke enighet kan tariffen opsies innen januar 1937.

Konfeksjonsindustriens tariffrevisjon. Her blev forslag fremsatt i midten av august og vedtatt med stort flertall. Man opnådde regulering av faste akkordsatser, som er forhøiet fra 2—15 pct. Derefter er alle akkordsatser gitt et tillegg på 6 pct. For første gang er det fastsatt lønn for nybegynnere. Ukelønnssatsene er forhøiet med 7—8 pct. Pressersker i herrekonfeksjon får 12 pct. De individuelle ukelønninger, som ikke berøres av ovennevnte tillegg forhøies med 5 pct. For første gang er fastsatt tarifflønn for tilskjærere i herrekonfeksjonen. Tariffen er 2-årig. Beklædningsarbeiderforbundet holdt nylig landsmøte, og i forbindelse hermed oplyste det svenske forbunds formann at tariffen der var 10 år gammel. Det skulde nu være avstemning om den skulde opsies, men man hadde små chanser til å få noget tillegg. Selv «Arbeideren» betegner resultatet som en meget stor seier for disse arbeidere.

I *steinindustrien* har det vært åpen konflikt ca. 8 uker. Konflikten omfatter ca. 2000 mann. For 1 ukes tid siden blev meglingsforslag vedtatt og arbeidet gjenoptatt. Gate- og kantstenarbeiderne opnådde 5—6 pct. forhøielse. Stor- og finstenschuggerne 6—7 pct. Ferien blev

forlenget fra henholdsvis 8—9 til 8—10 dager. Bruleggerne har ikke tidligere hatt nogen tariffavtale. Lønnen har vært kr. 1.07 pr. time. Nu er den fastsatt til kr. 1.26 på hjemstedet og kr. 1.36 utenfor hjemmet + fri reise og losji.

Også *papirindustrien* har som bekjent nettop vedtatt Riksmeglingsmannens forslag til ny tariff. Den er 2-årig og inneholder indeksbestemmelse. Dersom indekstallet pr. 15. august 1937 efter opgave fra Statistisk Centralbyrå stiger til 158 (fra 155, altså 3 point) eller derover, blir samtlige lønnssatser å forhøie i forhold til stigningen fra 155. Forhøielsen skjer i tilfelle fra 15. august 1937. De viktigste endringer i forslaget går ut på at lønningene for samtlige skiftarbeidere i papirfabrikene, hvis samlede timefortjeneste — inklusive produksjonspremie, som ligger under 1.10 pr. time, forhøies med 5 øre pr. time inntil kr. 1.10. Hertil kommer et generelt tillegg på 5 pct. For øvrig forhøies alle time-lønninger, skiftlønninger, akkordsatser og premier, hvorom det ikke er truffet særskilt bestemmelse med 5 procent. For *fagarbeiderne* som hadde en timelønn under kr. 1.05, forhøies til kr. 1.05, hvorefter disse og de som har under kr. 1.20 pr. time får et personlig tillegg på 5 øre inntil kr. 1.20 pr. time. Hertil kommer så det generelle tillegg på 5 pct. For søn- og helligdagsarbeide i de helkontinuerlige bedrifter er tilleggsprocenten hevet fra 50 til 75. Vi har vel knapt fått et så gunstig resultat siden krigens dager. Dette forslag anbefalte «Arbeideren» til blank forkastelse. Man skal ikke ta hensyn til nogen som helst kant. Jeg nevner dette, fordi det viser hvor farlig det er når pressen får informasjonen utenfra. Det opstod senere en del vanskeligheter. For Borregaards vedkommende blev det ordnet. Videre hadde vi Fjeldhammer Bruk, Ranheim og Yven.

Innenfor *byggningsfagene* har det vært adskillig uro på arbeidsplassen. Vi hadde de elektreske montører. Første rekke lockout for disse, hvis ingen ordning. I 2 rørleggerfirmaer er fremdeles ikke arbeidet optatt efter at funksjonærenes streik hos rørleggergrossistene blev ordnet.

I tariffavtalen mellom *Skog- og Land* og Skogbrukets Arbeidsgiverforening er det i henhold til indeksbestemmelsen skjedd en lønnsforhøielse på 2.65 pct. Forhøielsen er skjedd på grunnlag av indekstallet for juli 1935 som var 149 og indekstallet for juli 1936 som var 154. Lønnsforhøielsen trådte i kraft 1. august. Man regner med at ca. 15 000 skogsarbeidere omfattes av denne forhøielse. — Ordningen for *Dokkavassdraget*. Efter omtrent 7 års kamp er det nu opprettet overenskomst i Dokkavassdraget. Lønnssatsene ligger gjennomsnittlig 50 pct. høiere enn da konflikten brøt ut i 1929. — Den 3 år gamle konflikt hos Rasmussen & Racine, Stavanger, og Handels og Kontor er nu ordnet. Det var den første sak for boikottdomstolen, og den er nu endelig bragt ut av verden.

Når det gjelder siste kongress' beslutning om å få realisert at samorganisasjonene skulde sammensluttet til distriktsorganisasjoner med fylket som grafisk enhet, så er dette praktisk talt gjennomført. Møre Fylke og Buskerud står igjen, men det blir vel ikke lang tid før også disse organisasjoner tar skrittet fullt ut.

Noget større framstøt i retning av å få gjennomført industriforbundsformen kan vi ikke skryte av. Det er en eneste lysning: Jernbanens Kontorpersonales Forbund er blitt sammensluttet med Norsk Jernbaneforbund. For øvrig går det svært smått. Saken var oppe til behandling på Beklædningsarbeiderforbundets landsmøte for ca. 14 dager siden. Det var absolutt ingen forståelse av nødvendigheten av å slutte sig sammen med Tekstilarbeiderforbundet. Det var 1 mann som stemte for å bøie sig for kongressens beslutning. Det blev vedtatt å foreta uravstemning. Det var også klaget over at man ikke hadde greie på saken. Vi kjenner også til at det er stor uvilje i Formerforbundet med å gå sammen med Jern- og Metallarbeiderforbundet. Vi må se utover vinteren og vårparten å konferere med de forskjellige forbund, for det er ikke tvil om at saken må behandles igjen på første fagkongress.

Det ser for øvrig ut til at det er liten eller ingen interesse for en videre utvikling av industriforbundstanken. Flere fremstående organisasjonsfolk har snudd om og bekjemper på det kraftigste industriforbundsformen. Det kunde ha vært fristende å gå nærmere inn på dette kapitel, men jeg skal la det være.

Forhandlingene om kompensasjon for prisstigningen. Landsorganisasjonen fikk en rekke henvendelser fra forbund, distriktsorganisasjoners årsmøter, fagforeninger og verkstedklubber om at der måtte gjøres henvendelser til Norsk Arbeidsgiverforening med krav om kompensasjon for prisstigningen. Alle disse henvendelser gjorde at jeg hadde en del personlige konferanser med direktør Dahl i Arbeidsgiverforeningen om mulighetene av å opta forhandlinger. Saken blev 2 ganger forelagt Arbeidsgiverforeningens arbeidsutvalg, som sa nei til tross for at grunnlaget skulde være forlengelse av tariffen. Sekretariatet innkalte forbundsstyrene til møte 28. mai. På dette møte var meningen delte om hvorvidt det skulde gjøres offisiell henvendelse eller om saken skulde stilles i bero under hensyntagen til den lønnsbevegelse som foregikk på enkelte arbeidsplasser. Spesielt i jern- og metall har det resultert i personlige lønnstillegg. Imidlertid begynte bygningsarbeiderne å røre på sig og true med arbeidsstans. Umiddelbart etter forbundsstyrenes møte den 28. mai sendte Bygningsarbeiderforbundet en offisiell henvendelse til N. A. F. med krav om forhandlinger. På grunnlag av dette var sekretariatet nødt til å skride inn. Forhandlingskomité blev valgt og blev bestående av Konrad Nordahl, Jens Tangen, O. Ommundsen, Nic. Næss, Rasmus Rasmussen, Chr. Henriksen og Witalis Andersen. Etter at jeg kom tilbake fra Genève, har jeg også deltatt i forhandlingsutvalget. Det blev holdt en orienterende konferanse 12. juni i Norsk Arbeidsgiverforening. Landsorganisasjonens representanter fremla sine krav som gikk ut på å få igjen de lønnsreduksjoner som blev foretatt i 1931. Arbeidsgiverne vilde innenfor sin midte nærmere drøfte spørsmålet. Så blev spørsmålet om arbeidsstans i bygningsindustrien i Oslo aktuelt. Arbeidsgiverne inntok det standpunkt som vi kjenner igjen fra tidligere, at de vilde ikke opta forhandlinger under trusel om ulovlig streik. Den 27. juni holdtes ny konferanse. Arbeidsgiverne meddelte da med en gang at kravet om å få tilbake reduksjonene i 1931 vilde ikke bli forelagt centralstyremøtet. Etter en lang særkonferanse på vår side,

vi drøftet saken i et par timers møte, meddelte vi at vi ikke vilde motsette oss å gå med på forhandlinger om et lønnstillegg. Arbeidsgiverne betegnet dette som et snirklet svar. Arbeidsgiverne på sin side meddelte at de var villig til å forelegge sitt centralstyremøte: 1 års forlengelse av tariffene for de fag og industrier, hvis tariffier utløper i 1937 og som hadde revisjon i 1935. Det var vanskelig når man ikke kjente til lønnstilleggets størrelse. Personlig uttalte jeg at tillegget minst måtte utgjøre prisstigningen, 4 procent. Spørsmålet om prolongasjon av tariffene blev først behandlet i sekretariatets møte den 29. juni, hvor også de av forhandlingsutvalgets medlemmer som ikke var bortreist, var til stede. Etter at saken inngående var drøftet vedtok sekretariatet følgende mot 2 stemmer: «I henhold til de krav og henvendelser som er kommet til sekretariatet fra verkstedsklubber, fagforeninger og forskjellige distriktsorganisasjoners årsmøter om å opta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om en kompensasjon av lønningene på grunn av prisstigningen, vil ikke sekretariatet motsette sig at forhandlingsutvalget får i oppdrag å fortsette forhandlingene med Norsk Arbeidsgiverforening for å opnå et lønnstillegg mot ett års forlengelse av tariffene for de fag og industrier, hvis tariffier utløper i 1937 og som hadde revisjon i 1935. — Forhandlingsresultatet forelegges til uravstemning blandt medlemmene.» — Dette forslag blev behandlet i felles forbundstyremøte den 30. juni. Her blev sekretariatets forslag forkastet med 42 mot 39 stemmer. Det blev så efter dette den 1. juli utsendt følgende kommuniké: «Spørsmålet om en lønnsregulering i forbindelse med forlengelse av tariffavtalene har i nogen tid vært drøftet mellom arbeiderne og arbeidsgivernes organisasjoner. Tanken har imidlertid ikke funnet tilslutning hos partene, hvorfor man ikke har funnet grunn til å fortsette forhandlingene».

Forskjellige krav fra de arbeidsløses foreninger: Det er innkommet en rekke forskjellige henvendelser fra arbeidsløses foreninger. Oslo og Akers arbeidsløses foreninger har gått i bresjen for disse krav. Først og fremst arbeides det for at det skal innkalles en *Landskonferanse for de arbeidsløse*. Som dagsorden for konferansen er foreslått: Stortingsvalget, kampen mot fascismen og bedring av forsorgssatsene. Sekretariatet nedsatte en komité til å behandle disse krav med Lars Evensen fra Landsorganisasjonen, sekretær Einar Gerhardsen fra partiet og Gunnar Disenaaen fra samorganisasjonen. Komitéens innstilling er tiltrådt av sekretariatet og sendt ut som sirkulære nr. 28 av 11. juni i år. Sekretariatets opfatning er at stortingsvalget og de arbeidsløses innsats må behandles av de stedlige organisasjoner efter de retningslinjer og informasjon, som er utsendt av hovedorganisasjonen. Med andre ord: De arbeidsløses foreninger må sees, som et ledd i hele arbeiderbevegelsen og deres virksomhet må behandles i samråd og samarbeide med de øvrige organisasjoner. Det gjelder også kampen mot fascismen. Bedring av forsorgssatsene var til behandling på D. N. A.s landsmøte og blir til gjenstand for videre behandling i partiet. Sekretariatet kan derfor på det nuværende tidspunkt ikke finne det formålstjenlig å innkalle til landskonferanse av arbeidsløse. Videre har de arbeidsløse krevet et intimere samarbeide mellom partiet, fagorganisasjonen og de

arbeidsløses foreninger. Sekretariatet henviser til formålsparagrafen i lovene for de arbeidsløses foreninger og vil anbefale følgende ordning gjennomført: For å skape et godt og intimt samarbeide mellom Det norske Arbeiderpartis stedlige avdelinger, fagorganisasjonen og de arbeidsløses foreninger, søkes gjennomført den ordning at det opnevnes representanter fra Det norske Arbeiderpartis stedlige avdelinger og fagorganisasjonen som tiltrer de arbeidsløses foreningers styre. Representantene fra fagorganisasjonen velges av distriktsorganisasjonene eller av de faglige utvalg, hvor disse finnes. På de steder hvor det er opprettet samarbeidskomitéer mellom fagorganisasjonen, partiet, ungdomsbevegelsen og idrettsbevegelsen, gis de arbeidsløses foreninger adgang til å tiltre disse samarbeidskomitéer når man behandler saker som angår og har interesse for de arbeidsløse. — Det er også kommet en del andre forslag om optagelsesskjemaer, rapportskjemaer o. s. v. som er imøtekommet. I anledning cirkulæret nr. 28 for 11. juni i år har Oslo og Akers arbeidsløses foreninger den 14. juli sendt en lang skrivelse på 5 maskinskrevne sider. Den inneholder hele 8 punkter og innledes med at man beklager avvismingen av landskonferansen. Når det gjelder punktet om samarbeide med partiet, betrakter de dette som et avslag på forslaget om gjensidig representasjon. «Da kongressens beslutninger ikke inneholder noget om representasjon fra partiet, mener vi, heter det således i skrivelsen, «at et sådant pålegg må utstå til neste fagkongress. Imidlertid har vi intet imot at der etableres en gjensidig representasjon mellom partiet og de arbeidsløses foreninger, i overensstemmelse med det av oss innsendte forslag til Oslo Arbeiderparti.»

Videre inneholder henvendelsen et punkt 5 om tvist om optagelse av medlemmer i arbeidsløses foreninger. I anledning medlemmer som ikke står tilsluttet D. N. A. finnes ikke i sekretariatets cirkulære noen bemerkninger om den beslutning, heter det, som vår forening vedtok den 12. mars d. å. og som er oversendt L. O. og distriktsorganisasjonen. Denne inneholdt: «Alle arbeidsløse som anerkjenner fagkongressens beslutninger og betingelser for medlemsskap i de arbeidsløses foreninger og likeledes bøier sig for de beslutninger foreningen fatter og som går inn for de arbeidsløses interesser på et fagforeningsgrunnlag, kan bli medlemmer av foreningen.» Videre heter det: «Vi har hittil ikke praktisert denne beslutning i påvente av sekretariatets godkjenning. Vi erfarer nu at de arbeidsløse på andre steder i landet allerede har en lignende ordning som den vår beslutning inneholder. Vi må derfor gå ut fra at vår beslutning av 12. mars d. å. er godkjent og den vil således tre i kraft fra 1. august d. å.» Oslo og Akers arbeidsløses Forenings beslutning av 12. mars er ikke sendt sekretariatet før i besvarelse av cirkulære nr. 28 — altså 14. juli i år. Den svarskrivelse som er sendt sekretariatet av 14. juli sendes så ut til de arbeidsløses foreninger. De optrer som hovedorganisasjon og anmoder de arbeidsløses foreninger om å svare på cirkulæret og ta det op til behandling og sende kravene til L. O. med gjenpart til Oslo- og Akersforeningen. Det var ikke nødvendig å si så mange ord om den trafikk. Det har intet med organisasjonsmessig behandling å gjøre. Sekretariatet svarer 22. juli at kongressens vedtak må opprettholdes. Saken var også oppe til behandling på representant-

skapsmøtet 18. september ifjor, hvor man besluttet at denne lovbestemmelse som var av prinsipiell art, bare kan endres ved nye kongressvedtak. Sekretariatet foreslår: Representantskapet tar til etterretning formannens beretning om forholdene i de arbeidsløses foreninger. — Representantskapet godkjenner sekretariatets disposisjoner og forutsetter at sekretariatet opprettholder kongressens forutsetning for dannelsen av arbeidsløses foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen.» Det kunde naturligvis være også andre ting å ta med i en muntlig beretning. En kan synes at man har hoppet noget hurtig over den og den viktige sak; en annen kan være av den opfatning at man burde gått adskillig mere inn på det spesielle spørsmål som han finner er av vital betydning. Men man får trøste sig med det gamle ord: Tillags åt alle kan ingen gjera; det er no gamalt og vil så være.

Hans Eriksen: Vårt forbund blev ikke nevnt i formannens muntlige beretning. Vi har i år hatt en omfattende lønnsregulering for så å si alle våre medlemmer, hvorunder vi har opnådd lønnsforhøielser og en bedre ferieordning. Vi klarte det ved direkte forhandlinger med arbeidsgiverne.

Olav Hindahl: Jeg beklager at jeg ikke også kom inn på det; men som jeg uttalte i min redegjørelse så kan det jo også være andre forhold som burde ha vært medtatt og omtalt. Det var imidlertid ikke med vilje.

Nic. Næss: Formannen var inne på de forhandlinger som var ført med Norsk Arbeidsgiverforening om lønnskompensasjon. De forhandlinger som blev ført, førte ikke til noget resultat. Det var beklagelig. Da resultatet forelå på sekretariatets bord, så burde det ha vært forelagt medlemmene. I vårt forbundsstyre var man mot 1 stemme for en prolongasjon av tariffen til 1938. Det viste sig senere at også den som hadde vært mot en prolongasjon, gikk med på dette da det kom til lønnsforhandlinger mot å prolongere overenskomsten. Det hadde efter min opfatning betydd betydelige lønnsforbedringer for arbeiderne om man den gang hadde opnådd 4—5 pct. og kanskje mere. Det vilde ha betydd 90 000 til 100 000 kroner pr. dag i lønnsforbedring for arbeiderne. Jeg mener derfor at det var helt uriktig at ikke arbeiderne fikk anledning til å ta stilling til et eventuelt resultat av forhandlingene. Hadde de så forkastet det, så var det i orden. Men den vei burde man gått i dette tilfelle. Jeg hadde tenkt å foreslå følgende: «Da det er bragt på det rene at Norsk Arbeidsgiverforening ikke vil gå med på lønnsforhøielse uten at overenskomstene forlenges til 1938 vil representantskapet uttale: Det gjøres fornyet henvendelse til Norsk Arbeidsgiverforening om optagelse av forhandling for å opna lønnstillegg i anledning prisstigningen. Resultatet av forhandlingene forelegges medlemmene til avgjørelse.» Jeg er klar over at vi idag ikke står så sterkt i det, som for 2 måneder siden; prisindeksen er således gått ned, så stillingen er forsåvidt ikke den samme.

B. Flood-Engelbrechtsen (til forretningsorden): Skal vi ta dette punkt først eller kan vi komme inn på andre punkter i formannens beretning nu?

Olav Hindahl: Vi kan jo ta denne sak først og derefter får man forlange ordet til eventuelt andre punkter i beretningen.

A. E. Gundersen: Jeg er helt uenig med Nic. Næss og jeg kan ikke tro at noen her kan stemme for et slikt forslag, så lite gjennomtenkt som det er. Det jeg for min del fremholdt på det felles forbundsstyremøte var at man da måtte se å oppta de forskjellige saker som stod på arbeidernes dagsorden. Det er ikke nok med å få 3 eller 4 pct. Det er andre og meget viktigere spørsmål som må tas opp og som det derfor kunde ha vært riktig og fått antisiperte forhandlinger om. Det er ikke godt å få slike forhandlinger i stand under en nedgangskonjunktur. Det er da lettere å få i en oppgangskonjunktur. Det er ikke alltid disse ørene om å gjøre, selv om det selvsagt også kan være bra å få det med. Men vi har f. eks. *ferien*, hvor arbeiderne er opdelt i mange grupper, og det het seg også at det i perioden under Riksmeglingsmannens ledelse skulde optas forhandlinger herom. Det blev holdt en konferanse, men dermed blev det. Jeg stemte ikke mot sekretariatets forslag; men jeg tror at det var bra at det blev forkastet for ellers hadde vi låst det fast for konfeksjonsindustrien og de andre. Men jeg vil henstille til sekretariatet å se og få i gang forhandlinger om ferien og andre av de spørsmål som står på dagsordenen.

Olaf Abrahamsen: Jeg kan fatte mig i korthet, for jeg er stort sett enig med A. E. Gundersen. Disse forhandlinger gjaldt så vidt jeg forstår bare lønnskompensasjon og det kan kanskje forståes i et forbund som Nic. Næss at man der kan innta et slikt standpunkt. Men for oss i jernindustrien gjelder det mange andre spørsmål av stor betydning.

B. Flood-Engelbreten: Næss var meget bekymret over om medlemmene virkelig stod bak det felles forbundsstyremøte, som behandlet denne sak. Men jeg er sannelig mer i tvil om Næss har sine egne medlemmer bak seg for dette krav, nu som prisindeksen går ned. Jeg tror iallfall at det er meget tvilsomt om medlemmene nu vil være enig i dette. Det er som A. E. Gundersen og Olaf Abrahamsen sier at det gjelder mange andre saker nu. Jeg tror derfor at det er farlig å slå inn på den linje Næss er inne på og jeg vil henstille til ham å trekke forslaget tilbake.

Konrad Nordahl: Jeg vil også henstille til Næss å ta forslaget tilbake. Det var ikke i sekretariatet noen stemning for at man skulde søke å få disse forhandlinger i stand. Etter den avgjørelse som det også fikk senere, mener vi i administrasjonen at det vil være uklokt å gå inn på dette. A. E. Gundersen bemerket at vi skulde ha gått inn for antciperte forhandlinger; men vi vet at arbeiderne krevde at de vilde ha lønnskamp og ikke vilde ha antciperte forhandlinger. Det A. E. Gundersen videre var inne på om at man nu skulde søke å reise krav om antciperte forhandlinger, mener jeg er uheldig og uriktig. Jeg har ikke noen tro på at indeksen vil fortsette å gå nedover. Engrosprisen er således gått opp 2 pct. At prisindeksen er gått ned i august er noget som alltid skjer.

Nic. Næss: Man kan ikke se bort fra at der foreligger massekrav fra arbeiderne om lønnstillegg. Når det så møtes med det fra arbeidsgiverne at de da vil ha forlenget tariffene, så var det uriktig at ikke medlemmene fikk ta avgjørelsen herav. Jeg skal ikke være noen spåmann når det gjelder prisindeksen, men til Nordahl må jeg gjøre op-

merksom på: På side 7 i Landsorganisasjonens statistikk står det at prisindeksen i august 1933 var 148 point, i august 1934 150 og samme måned 1935 152 point. Tendensen har altså vært *en annen* tidligere enn i år. Nu er det motsatte tilfelle. Jeg går ut fra at det står hvert forbund fritt for å oppta slike forhandlinger under Landsorganisasjonens kontroll. Kan jeg få tilsagn herom så kan jeg godt ta forslaget tilbake.

Olav Hindahl: Jeg kan ikke forstå at Landsorganisasjonen kan motsette seg det.

A. E. Gundersen: Landsorganisasjonens formann har anledning til å ventilere bedre enn noen annen her, bl. a. om ferispørsmålet.

B. Flood-Engelbreten: Nic. Næss uttalte at hvis han trekker sitt forslag tilbake, så lå det deri en tilkjennegivelse for at man måtte stille de enkelte forbund fritt. Men jeg hørte ikke formannens svar herpå.

Olav Hindahl: Jeg svarte at det måtte da forbundene ha adgang til.

Nic. Næss: Vi optok i sin tid direkte forhandlinger med Arbeidsgiverforeningen, men under Landsorganisasjonens kontroll og ansvar.

B. Flood-Engelbreten: Men dette må da være en utglidning fra tidligere fremgangsmåte?

Olav Hindahl: Sekretariatet kan ikke nekte noget enkelt forbund i perioden å gå opp i Arbeidsgiverforeningen og forhandle med den.

A. E. Gundersen: Å gå til antciperte forhandlinger er all right; men Kjemisk Industriarbeiderforbund kan da ikke vedta en prolongasjon med noen ørers tillegg, uten derved å skade de andre.

Dermed var man ferdig med det punkt og noget voteringsgrunnlag forelå ikke, idet Nic. Næss hadde trukket sitt forslag tilbake.

B. Flood-Engelbreten: Siden 1923 har vi på alle fagkongresser behandlet industriforbundsformen; men vi står faktisk like langt. Vi ser at Formerforbundet ikke vil være med på nogen sammenslutning. Vi ser Beklædningsarbeiderforbundet og vi ser andre. Vi kommer senere i dagsordenen til en annen sak, nemlig med hensyn til Murerforbundet og Bygningsarbeiderforbundet. Vi må nu se å få orden her, så det ikke blir så haltende som det nu er. Sekretariatet må til neste fagkongress fremme et klart standpunkt i denne sak.

Olav Kregnes: Jeg forlangte ordet i anledning enkelte av de ting som var nevnt i formannens redegjørelse med hensyn til de arbeidsledige. Jeg vil da først peke på det som er gjort av de arbeidsledige i Oslo og Aker. Der mener jeg at det er en feil at man sådan sender ut sirkulærer uten å gå gjennom de stedlige organisasjoner og deres styrer. Vi inntok hos oss det standpunkt i samarbeide og samråd med samorganisasjonen at det ikke var nødvendig å innkalle noen landskonferanse av de arbeidsledige. Men derfor kunde det være nødvendig neste år. Men det kunde jo være at man kunde sende ut den mann i Landsorganisasjonen som spesielt skjøtter om disse ting og at man så innkalte til distriktskonferanser av de arbeidsledige. Vi måtte hos oss ekskludere 6 medlemmer i de arbeidslediges forening og det kan bli tale om flere. Men det gjelder jo ikke om å kaste ut. Hvis Landsorganisasjonen sendte ut en mann på denne måte, så tror jeg det vil styrke Landsorganisasjonen. Det er nemlig utglidninger på mange områder og jeg vil spørre om det

er så at det er med sekretariatets godkjenning eller billigelse at kommunistene uhindret får adgang til de arbeidslediges møter.

Lars Evensen: Spørsmålet industriforbundsformen skal ikke avgjøres her. Der har vi våre beslutninger. Det var en beretning, en rapport av formannen om hvordan det forholdt sig med disse ting. Det må bli neste kongress som må fatte endringer eller innskjerpe hvordan beslutningene skal settes i verk. De som er imot industriforbundsformen burde også på fagkongressen gi tydelig svar om sin holdning. Med hensyn til de arbeidsledige, så er det dertil å si at Landsorganisasjonen har sendt ut folk til alle de steder, hvorfra der er kommet anmodning. Enten til de arbeidslediges møter eller til distriktsorganisasjonenes møter. Det vil også bli gjort til Trondheim, hvis de vil det. Med hensyn til utsendelsen av cirkulærer etc. så er det faktisk en linje der for å få en landsomfattende organisasjon av de arbeidsledige derved at det så å si er blitt «et yrke». Men hovedbetingelsen må være et intimt samarbeide på de lokale steder mellom de arbeidsløse, partiet og fagorganisasjonen. Det er det vi har fremholdt i cirkulære 28 for i år, og følger man det så kommer man inn på en *positiv* linje. Men det er så at de arbeidsledige ikke vil ha nogen innblanding. De vil føre sin selvstendige affære. Og de sender så ut et cirkulære som er feilaktig. Noget forslag til endring i optagelsesbetingelsene har vi nemlig ikke mottatt før nu efter at de arbeidsledige har svart oss på cirkulæret. Vi har siden fremholdt at vi ikke kan forandre på de.

E. Nyhus: Det så ut til her at det bare gjaldt Formerforbundet og Jern- og Metallarbeiderforbundet og ingen andre. Vi behandlet dette i 1934 og en uravstemning blandt medlemmene har avgjort at de ikke vil gå til sammenslutning. Jo mere press man derfor bruker, desto vanskeligere blir det. Man får la utviklingen gå sin gang.

Olav Hindahl: Det er jo kongressen i 1934 som har vedtatt retningslinjene for dette og det kan bare bli en neste kongress som kan forandre det.

John Johnsen: Man må på bakgrunn av forslaget om en landskonferanse av de arbeidsledige også se dette med at de har utsendt cirkulære til de andre arbeidsledige foreninger i landet. Som det nu er, må Landsorganisasjonen se med noen mer velvilje på disse som ikke har en landsomfattende forbindelse. Man bør med forståelse se på en konferanse til neste år av de arbeidsledige. Jeg vil foreslå: Representantskapet henstiller til sekretariatet å innkalle til landskonferanse av de arbeidsledige i løpet av 1937.

Nils Hansen: Det er meget beklagelig at selv representantskapets medlemmer ikke erindrer bakgrunnen for de arbeidslediges tilslutning til oss. Det var jo for at de skulde få forbindelse med oss. Når det gjelder spørsmålet om kampen mot fascismen, stortingsvalget etc. er det saker bare for de arbeidsledige? Det er uriktig å vedta Johnsens forslag. Det vil for de arbeidsledige bety og også bli forstått slik at de står på siden av hele organisasjonen. Vi har sagt til vår arbeidsløse forening at de må se saken i fellesskap med hele arbeiderklassen. Det eneste riktige er å vedta formannens forslag. Med hensyn til lovene så

kan ikke representantskapet foreta forandring der. Det må bli en neste kongress' sak.

Halvard Berlid: Når det gjelder de arbeidsledige så kan de ikke gjøre stort uten forbindelse med de øvrige arbeidere. Med hensyn til landskonferansen så er jeg enig i at det blev utsatt. Spørsmålet om forsorgsbidrag etc. er saker, som vi har en bedre oversikt over når valget er over og vi får se om det fortsatt skal samarbeides med det fascistiske bondeparti.

Olaf Kregnes: Det er ikke fordi at det er uoverensstemmelse mellom de arbeidsledige og distriktsorganisasjonen at saken her er kommet frem. Men jeg har fremholdt at det kan være nødvendig å få en landskonferanse i stand. Men det skal ikke være en stat i staten, slik som de arbeidsledige i Oslo og Aker vil ha det til. Man taler om fascisme. Der nytter det ikke med resolusjoner etc.; der må det arbeides. Jeg var for øvrig dypt uenig i det tilleggsforslag som blev vedtatt på siste fagkongress.

B. Flood-Engelbreten: Jeg har inntrykk av at Hindahl vil blande kortene. Jeg vil at sekretariatet skal finne frem til forslag som fremmer gjennomførelsen av kongressens beslutninger når det gjelder industriforbundsformen; at man til neste representantskap kommer med et forslag om hvordan det skal ordnes. Eller hvis ikke, så opheve det vi tidligere har besluttet. Det er uriktig å ha beslutninger stående som ikke gjennomføres.

Olav Hindahl: Det er ingen interesser tjent med Flood-Engelbreten's forslag. Derfor anser jeg det overflødig.

Hans Eriksen sluttet sig kort og godt til foregående taler.

Martin Strømmen: Kongressens beslutning med hensyn til de arbeidsledige var riktig, og når det gjelder Trøndelag, så har vi 11 arbeidsløses foreninger og arbeidet går bra. Men når det gjelder rapportene så klikker det noget; ikke i distriktsorganisasjonen, men i de arbeidsløses foreninger og det kommer av at det er kommet noen avskygninger inn i disse. Med hensyn til en landskonferanse av de arbeidsledige, så er jeg enig med Nils Hansen i at det er da ikke de arbeidsledige alene som skal diskutere stortingsvalget og de saker som for øvrig der er nevnt.

Elias Volan: Når det gjelder kongressens beslutning med hensyn til industriforbundsformen, så er det ikke bare å kritisere de forbund som ikke har bøid sig; men kanskje like meget de forbund som har gjennomført kongressens beslutning. Alle vil forstå at slik som enkelte store forbund har inntatt sitt standpunkt om at bare man arbeider innenfor en branche, så skal alle skjæres over en kam, er feilaktig. Jeg vil påstå at det er gruppehensyn som det er til arbeiderklassens fordel å bevare. De små grupper, som skal inn i de store forbund, skal føle at her betyr det en *kraftkonsentrasjon*. Først når det er slik, så kommer de mindre grupper. Nei, ta fatt med dere selv og se å få den rette lojalitetsånd inn der. Når det gjelder de arbeidsledige så forekommer det mig at det som skjer her i Oslo og Aker innebærer en viss fare. Det kan sies at disse

ting er uskyldige og at det er for å vareta de arbeidslediges interesser bedre, men etter mitt skjønn innebærer dette arbeide kimen til fraksjonsdannelser. De som arbeider med dette gjør det nok med sikker hensikt. Jeg er derfor enig med formannen. Det er vel den såkalte venstreretnings mening at dette er å arbeide for å radikaliserer klassen; men jeg tror det er fraksjonsarbeide og kraftforødning.

Strek blev satt.

Gunnar Disenaen: Når vi ser på utviklingen fra fagkongressen og til nu, så har ikke de arbeidsledige fulgt organisasjonens beslutning. Når vi så også tenker at der før 1934 blev holdt en landskonferanse som trakk op linjer for de arbeidslediges arbeide og som kongressen så sluttet sig til. Jeg er derfor enig i Johnsens forslag om en landskonferanse av de arbeidsledige før næste fagkongress.

Ernst Heldén: Når det gjelder industriforbundsformen så er jeg klar over at denne affære som ligger helt tilbake til 1923, kunde vært bragt i orden. Men det viser sig vanskelig å holde alle på en arbeidsplass i en organisasjon. Vi ser hos oss at når det gjelder kontorfunksjonærene, så er det ikke godt for oss å vareta disses krav. Vi er ikke kvalifiserte dertil. Vi ser nu også at når det gjelder musikerne — som vesentlig består av kafémusikere — at de foreslås direkte tilsluttet L. O. Det er jo også en beslutning på siden av det som skal være regelen. Men jeg synes for mitt vedkommende at det er riktig å ha det slik som forholdene nu er.

Albert Raaen: Da jeg hørte Flood-Engebretsens første innlegg tenkte jeg på Kiplings om at «dronningen kan aldri feile». Men i det annet innlegg var han allikevel opmerksom på at også en dronning kan feile. Jeg er enig med Volan i at vi må se å behandle denne sak med ro og forståelse. De som ikke vil splitte mer enn det er, for dem må det være om å gjøre og finne frem til større ro i denne sak. Man må la utviklingen modne dette. Med hensyn til de arbeidsledige så vil jeg anbefale formannens forslag. Det ligger ikke deri at man vil avvise de arbeidsledige. Jeg mener nemlig at sekretariatet må ta op spørsmålet til alvorlig drøftelse og avgjørelse om en landskonferanse av de arbeidsløse. Det vil være riktig å avholde en slik i løpet av vinteren. Det er mange saker en slik landskonferanse kan behandle. Jeg stemmer derfor for formannens forslag ut fra det forbehold at vi senere kommer tilbake til landskonferansen.

Olav Hindahl foreslo Johnsens forslag oversendt sekretariatet.

Votering: Formannens forslag om at representantskapet godkjente sekretariatets disposisjoner og forutsetningen om at sekretariatet opprettholder kongressens beslutning for dannelselse av arbeidsløses foreninger tilsluttet L. O. blev *enstemmig* vedtatt. — John Johnsens forslag blev *enstemmig* besluttet oversendt sekretariatet.

Punkt 1 c: Regnskap for 1935.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 1 c: *Regnskap for 1935.*

Regnskapene var i trykt stand og nummerert omdelt til representantene.

Fra *revisjonen* forelå følgende bemerkninger til regnskapet for 1935:

1. *Gjeld til Den russiske Landsorganisasjon kr. 500 000.00.*

Utvalgets flertall,

A. E. Gundersen og Ambrosius Olsen, er av den mening at Landsorganisasjonen bør benytte den nuværende gunstige økonomiske stilling til snarest å avvike dette gjeldsforhold, da man anser det som en selvfølge at man bør opfylle inngåtte forpliktelser. Vi er klar over at kr. 100 000.00 til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund + ca. kr. 60 000.00 til Norges kommunistiske Parti, som Landsorganisasjonen har betalt, må fratrekkes. Utvalgets tredje medlem, Johan Nygaard, er enig i premisene, men er av den mening at *alle* motkrav bør klarlegges før fullt gjeldsoppgjør kan foretas.

2. *Bevilgning til Framfylkingen kr. 3 000.00 pr. år.*

Revisjonsutvalget vil henlede representantskapets oppmerksomhet på størrelsen av denne bevilgning, da vi finner at kr. 3 000.00 pr. år er i strid med premissene for kongressens vedtak.

Oslo, 24. april 1936.

For Landsorganisasjonens Revisjonsutvalg

A. E. Gundersen. Johan Nygaard.

Ambrosius Olsen.

Kongressen fattet følgende beslutning:

Sekretariatet får bemyndigelse til å understøtte arbeiderbevegelsens arbeide blandt barn ved å støtte Framfylkingen organisatorisk og økonomisk.

Ordstyreren støttet forslaget på betingelse av at der blev ydet *minst* kr. 1 000.00 pr. år i kongressperioden. Sekretariatet kan ikke innrømme å ha handlet i strid med kongressens vedtak.

Oslo, 5. mai 1936.

Olav Hindahl.

Øistein Marthinsen: Jeg har ikke noget å bemerke til selve regnskapet; men det var et spørsmål om man ikke kunde finne en annen oppstilling for regnskapene vedrørende Folkets Hus fond; slik at man fikk et bedre overblikk og hurtigere kunde se stillingen.

Andreas Narvesen: Når det gjelder utbetalingerne til samorganisasjonene så viser det sig at disse er høist forskjellige. Det viser sig også at selv samorganisasjoner med lite medlemtall får utbetalt høist forskjellige beløp. Jeg vil henstille til sekretariatet å opsette medlemsbevegelsen i de forskjellige distrikter ved næste regnskap. Mens Hedmark har fått 13 000 kroner, har Buskerud fått bare 5 000 kroner.

Olav Hindahl: Men Buskerud har også den laveste kontingent.

Torjus Graver (L. O.s revisjonschef): Jeg kan ikke forstå annet enn at man her har den hele og fulle sammenheng i regnskapene og at det skulde være oversiktlig og lett å forstå. Man kan jo selvsagt sette op en note i de fremtidige regnskaper, så man får det enda bedre. Men det skulde være greit for alle dette.

I. B. Aase: Med hensyn til samorganisasjonenes utgifter så er det avhengig av medlemstallet innen rammen av disse og videre til kontingenten i vedkommende samorganisasjon. Vi vil i forhold til distriktsorganisasjonenes medlemsskap få de største tilskudd nordpå. Det som er avsatt til samorganisasjonene 10 og 5 øre, vil i år komme til å vise sig å være for lite. Med hensyn til Marthinsens uttalelser, så har jeg for min del ikke noget imot en forandring; men det skulde ikke være nødvendig.

Olav Hindahl: Når det gjelder gjelden til Den russiske Landsorganisasjon, så er det nedsatt en komité av sekretariatet, bestående av Aase, Vestad og mig, for å få endelig skvært op dette forhold.

Johan Nygaard: Når jeg ikke er med på bemerkningen om gjelden til den russiske Landsorganisasjon så er det fordi at noget oppgjør ikke kan finne sted før alle motkrav er klarlagt. Når det gjelder revisjonens virksomhet så har vi lovene å holde oss til. Når jeg finner at sekretariatet ikke har fulgt fagkongressens eller representantskapets beslutninger så forbeholder jeg mig retten til å kritisere. Jeg vil ha sagt dette fordi det er nogen som hevder at revisjonen nærmest optrer som et oversekretariat. Det sies ikke direkte; men vi hører det. Når det gjelder bevilgningen til Framfylkingen så heter det i *Landsorganisasjonens protokoll for 1934 derom:* «Valg- og budgettkomitéen foreslo bevilget 1 000 kroner til Framfylkingen. Einar Gerhardsen foreslo: Sekretariatet får bemyndigelse til å understøtte arbeiderbevegelsens arbeide blandt barna ved å støtte Framfylkingen organisatorisk og økonomisk. Fritz Fridholm foreslo 1 000 kroner pr. år. Einar Gerhardsen: Det ligger selvfølgelig det i mitt forslag at 1 000 kroner er for lite en gang for alle. Her gjelder det små barn og det er av den største betydning at vi får dette arbeide inn i sikre og gode forhold. Sekretariatet har jo deltatt i dette arbeide ved Hindahl og Volan. Man har i disse Framfylkinger skapt et godt grunnlag mot den borgerlige påvirkning. Jeg har konferert både med formannen og sekretæren i valg- og budgettkomitéen og jeg forstod det slik at de var enige i dette forslag og at man da trakk innstillingen tilbake. Ragna Andersen: Grunnlaget for hele den sosialistiske bevegelse må vi se i forbindelse med dette arbeide blandt barna. Ut fra det vil jeg anbefale og stemme for 1 000 kroner pr. år. Leif Berg: Innstillingen vakte misstemning blandt oss som arbeider med ungdoms- og barneoplysningen. Framfylkingen er den eneste bevegelse som arbeider for å skape et sosialistisk grunnlag blandt barna. Jeg er ikke så sikker på at jeg vil være med på Gerhardsens forslag. Men jeg vil anbefale 1 000 kroner pr. år. Halvor Sørum: I forbindelse med alle disse bevilgninger tror jeg det var nødvendig å få en oversikt over Landsorganisasjonens økonomiske stilling. Vi skal til neste år ha tariffrevisjon og da trenger man pen-

ger. Jeg vil anbefale at man stemmer mot alle de senere bevilgninger. Fritz Fridholm: Jeg kan trekke mitt forslag tilbake til fordel for Gerhardsens, hvis det går ut på at sekretariatet minst gir 3 000 kroner i perioden. Ordstyreren: I tilslutning til Gerhardsens forslag vil jeg si at det må bety minst 1 000 kroner pr. år i kongressperioden. *Votering:* Gerhardsens forslag blev vedtatt mot 29 stemmer.» Jeg kan ikke forstå annet enn at det som her sies går ut på at det er 1 000 kroner pr. år. Det er ikke fordi jeg ikke under disse dette at jeg har gjort min bemerkning; men beslutningene må følges.

A. E. Gundersen: Jeg synes vi hurtigst mulig må se å få gjort op med Russland.

Olav Hindahl: Det er meningen med den nedsatte komité å se å få klarlagt dette forhold og få oppgjør lånet. For øvrig er det riktig som Nygaard sier at det råder den opfatning at revisjonsutvalget vil spille oversekretariat og den uttalelse Nygaard sikter til er falt fra mig.

I. B. Aase: Vi har i administrasjonen gjentatte ganger drøftet spørsmålet om tilbakebetalingen av det russiske lån, og nødvendigheten av å sende en deputasjon til Moskva, for å forhandle med Den russiske Landsorganisasjons ledelse. Under hånden er jeg blitt gjort bekjent med, at lånets tilbakebetaling skal ha vært drøftet i Moskva og at de ca. kr. 60 000.00 som av Arbeidernes Landsbank blev lånt til kommunistpressen og en del private medlemmer av Kommunistpartiet, ikke vil bli godkjent fratrasket det vi skylder fagorganisasjonen i Russland. Det samme gjelder også de kr. 100 000.00 til Skog- og Landarbeiderforbundet.

Martin Tranmæl: Framfylkingens arbeide er av stor betydning og kongressen var enig i at sekretariatet organisatorisk og økonomisk skulde støtte dette arbeide.

Votering: Dermed blev regnskapet enstemmig vedtatt.

Punkt 1 d: Revisjonsrapport.

Næste sak var dagsordenens punkt 1 d: *Revisjonsrapport.*

Torjus Graven refererte sin rapport over revisjonsarbeidet i L. O. og de forskjellige organisasjonsinstanser.

Som de hørte av beretningen så er samtlige fagforbund fra 1. januar 1937 tilsluttet Landsorganisasjonens revisjonskontor, og kalkylen for kontoret har holdt således at vi har et overskudd. Vi bør nu komme dit hen at vi får ensartethet over alt i avdelingene, forbundene som i samorganisasjonene. Arbeidet hermed er kommet så langt at det er vedtatt av revisjonsutvalget og forslaget er nu i trykken og vil i korrektur bli oversendt til sekretariatets medlemmer.

Votering: Uten bemerkning blev Torjus Gravers rapport vedlagt regnskapene.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet mandag 7. september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Protokollen fra åpningsmøtet referertes ved sekretæren *Lars Even- sen* og blev uten bemerkninger enstemmig vedtatt.

Olav Hindahl: Imorgen kveld klokken 19 vil partiets valgfilm bli forevist for representantskapets medlemmer.

Punkt 2: Innstilling fra kontingentkomitéen.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 2: *Innstilling fra kontingentkomitéen.*

Fra komitéen (bestående av *Ludvik Buland*, *Hans Hegg*, *Olav Hindahl*, *Karl Furuskjæg*, *V. Nielsen* og *I. B. Aase*) forelå følgende innstilling:

Landsorganisasjonens lover § 3: ordinær og ekstraordinær kontingent, punkt 1, forandres således:

I ordinær kontingent innbetaler de tilsluttede organisasjoner kr. 0.28.8 av kontingenten for sine heltbetalende og kr. 0.14.4 for sine halvtbetalende medlemmer regnet pr. innbetalt solgt merke.

Forbund som har månedskontingent betaler kr. 1.20 pr. måned for heltbetalende og kr. 0.60 for halvtbetalende medlemmer pr. innbetalt kontingent.

Av kontingenten beregnes som tilskudd til:

a) *Det norske Arbeiderpartis* presse-, skole- og opplysningsvirksomhet henholdsvis 3.6 øre og 1.8 øre for heltbetalende og halvtbetalende medlemmer pr. innbetalt ukekontingent eller: 15 øre og 7.5 øre for heltbetalende og halvtbetalende medlemmer pr. innbetalt månedskontingent.

b) *Distriktsorganisasjonene* henholdsvis 3.6 øre og 1.8 øre for heltbetalende og halvtbetalende medlemmer pr. innbetalt ukekontingent eller 15 øre og 7.5 øre for heltbetalende og halvtbetalende medlemmer pr. innbetalt månedskontingent.

Punkt 2 skal lyde:

Kontingenten innbetales hver måned efterskuddsvis, dog senest den 25. i den påfølgende måned.

Opgjør til Landsorganisasjonen finner sted i henhold til den av medlemmene ved månedens utgang innbetalte kontingent.

Ved kontingentens innbetaling vedlegges en oppgave over medlemmenes innbetaling av kontingent til forbundet, samt en skjematisk oppgave over medlemstallet ved månedens begynnelse og slutt og det gjennomsnittlige medlemstall i hver klasse (helt- og halvtbetalende.

Skjemaer hertil utleveres.

Den nuværende § 3's punkt 1, første avsnitt og tredje avsnitt samt paragrafens punkt 2 og 3 foreslås ophevet.

Forandringen trer i kraft fra 1. januar 1937.

Komitéen holdt sitt avsluttende møte mandag den 24. august og besluttet med 4 mot 1 stemme (*Buland*) å tiltre flertallets innstilling.

Komitéens medlemmer, *Gulbrandsen* og *Furuskjæg* hadde forfall da komitéen tok endelig standpunkt til saken.

Det av *Buland* reiste spørsmål om at komitéens innstilling skal forelegges førstkommende kongress til endelig avgjørelse, blev tiltrådt av *Hegg* og *Hindahl*. *Aase* og *V. Nielsen* stemte for at saken avgjøres av representantskapet.

Ludvik Buland.

Hans Hegg.

Olav Hindahl.

V. Nielsen.

I. B. Aase.

Sekretariatet innstilte:

Sekretariatet foreslår med 6 mot 5 stemmer at saken utsettes til førstkommende kongress, idet det forutsettes at innstillingen sendes tilbake til komitéen til fortsatt behandling.

Olav Hindahl: Jeg vil henstille til representantskapet om såvidt gjørlig ikke å gå i detalj om selve kontingenten, men at man først og fremst konsentrerer sig om spørsmålet om saken skal realitetsbehandles her eller om den skal sendes kongressen.

I. B. Aase: Som man vil se av innstillingen er det ikke opnådd enighet i den av kongressen nedsatte komité, idet *Buland* er av den opfatning at det ikke har vært kongressens mening, at kontingenten skulde forhøies som foreslått av komitéens flertall. Likeledes foreligger forslag fra *Buland*, *Hegg* og *Hindahl* som går ut på, at saken forelegges førstkommende kongress til endelig avgjørelse. Jeg og *Valdemar Nielsen* stemmer for at saken avgjøres av representantskapet.

Forslag om forandring av kontingenten er fremsatt på kongressen i 1934 av Norsk Beygningsarbeiderforbund og avd. 21 av Norsk Arbeidsmannsforbund. Forslaget er begrunnet i den store arbeidsledighet. Komitéen har bygget på opgaven fra årene 1932, 1933 og 1934 og latt det statistiske kontor foreta de nødvendige beregninger. I henhold til kongressens beslutning skulde saken forelegges representantskapet, som fikk bemyndigelse til å treffe avgjørelse og det blir representantskapets sak om hvorvidt de vil benytte sig av kongressens vedtatte beslutning. På vegne av mindretallet vil jeg anbefale at representantskapet tar spørsmålet op til realitetsbehandling og fatter beslutning i overensstemmelse med komité-flertallets innstilling. Spørsmålet er av overordentlig stor betydning, særlig for de forbund som er rammet av stor arbeidsledighet. Der er forbund hvis kontingent er så sterkt redusert på grunn av arbeidsledighet, at de har vanskelig for å skaffe dekning for annet enn det som medgår til administrasjonen og kontingent til Landsorganisasjonen.

Jeg vil derfor anbefale at representantskapet benytter sig av den fullmakt som er gitt av kongressen.

Ludvik Buland: Det er 2 spørsmål her. Først og fremst spørsmålet om 50 procents kontingentforhøielse til Landsorganisasjonen, og jeg vil henlede representantenes oppmerksomhet på innstillingens side 7. Men det annet er om *representantskapet* skal avgjøre dette eller *kongressen*. Om det siste vil jeg si noen ord og ikke komme inn på selve kontingenten så meget. Jeg vil først som en almindelig bemerkning

uttale at komitéen har behandlet dette som et utpreget kontingentspørsmål, men som flertallet her foreslår så trekker det en rekke organisasjonsspørsmål etter sig. Først og fremst om man skal bryte med det hittil innarbeidede system og at Landsorganisasjonen skal være forpliktet til å betale understøttelse til de medlemmer som forbundene ikke betaler kontingent for. Jeg skal ikke komme nærmere inn på det nu; men nevne det her, og det andre spørsmål som melder sig er om representasjonsretten for de forbund som således blir fritatt for å betale for en rekke medlemmer. Det er også andre ting som jeg mener er av så stor betydning at det vil være riktig å se det hele i sammenheng og at alt trer i kraft på samme tidspunkt. Den innstilling som foreligger er derfor ikke tilstrekkelig; det er også nødvendig å utrede de spørsmål jeg nevnte. Kort sagt: innstillingen er ikke moden til realitetsavgjørelse. En annen ting som for mig veier tungt i denne sak er det mandat denne forsamling fikk av kongressen. Det står på side 710 i Landsorganisasjonens kongressprotokoll for 1934: «Det nedsettes en komité på 7 medlemmer til å utrede spørsmålet om en nyordning av Landsorganisasjonens kontingent. — Komitéens utredning forelegges representantskapet som får fullmakt til å treffe avgjørelsen.» Dette er kongressens vedtak, men Madsen motiverte også forslaget og det er inntatt på side 709, hvor han uttaler: «Jeg vil anbefale det forslag Torp antydet om en nyordning av kontingenten til Landsorganisasjonen. Jeg går da ut fra at det blir innenfor rammen av den nuværende kontingent.» Altså man fikk fullmakt til å utrede spørsmålet om en *nyordning*; men det skulde skje *innenfor* rammen av den nuværende kontingent. Jeg tror det var få på kongressen som la det i vedtaket at kontingenten kunde forhøies med 50 procent. Jeg går ut fra at kongressen ikke der delegerte sin myndighet til representantskapet. Derfor har jeg sagt at er det nødvendig å gå til forhøielse av kontingenten og forandring av lovene, så må der gåes frem på vanlig organisasjonsmessig måte, og derfor har jeg fremholdt at den bør utsettes og forelegges kongressen på vanlig måte. Det er også en annen ting ved denne innstilling som her ligger til grunn for forslaget. Jeg vil ikke si at den er uriktig. Tallene er nok riktige for det tidspunkt de er innhentet. Men det er gjennomsnittstall fra en av de verste tidsperioder vi har hatt og hvor arbeidsledigheten var størst. Jeg er ikke enig i at man skal legge dette til grunn for bedømmelsen av Landsorganisasjonens økonomiske stilling. Jeg kan innskrenke mig til dette. Det er nemlig disse 3 ting som er de avgjørende for mig. Da jeg tok fatt på arbeidet i denne komité så var jeg personlig stemt for en lettelse for de forbund som står dårlig i det som følge av arbeidsledighet. Men desto mer jeg har gått inn på det; så mener jeg man bør holde på like rettigheter og plikter for *alle* Landsorganisasjonens medlemmer.

Albert Raaen: Jeg er prinsipielt for den ordning som går ut på kontingentinnbetaling ut fra det medlemmene betaler, slik at man ikke skal stille enkelte forbund vanskelig i det. Derfor hadde jeg ønsket en avgjørelse her idag, men jo mer jeg har tenkt over saken så er jeg kommet til det resultat at den bør utsettes. Den av komitéen utarbeidede innstilling er bygget på typiske arbeidsledighetsår, nemlig 1932, 33 og 34 og en innstilling bygget på det måtte nødvendigvis føre til at man måtte

gå langt utover den fullmakt kongressen gav. Jeg er enig med Buland i at kongressen neppe har villet gi fullmakt til å gå til 50 pct. kontingentforhøielse. Det eneste representantskapet kan gjøre er å utsette saken til kongressen, så vi kan få utregnet statistikk for de senere år; så man der ved kan få full oversikt over *hvad* man går til. Jeg anbefaler at saken utsettes; men hvis representantskapet mot formodning beslutter å gå til avgjørelse her, så vil jeg fremsette forslag til kontingentsatser som mer er i overensstemmelse med kongressens opfatning, og jeg vil fremme forslag når det gjelder streikebidrag og når det gjelder andre systemforandringer. Jeg nevnte at jeg til å begynne med gjerne hadde villet være med på en systemforandring for kontingentinnbetalingen her idag, for jeg forstår at det trenges.

Karl Furuskjæg: Jeg kom på et sent tidspunkt med i denne komité og jeg har dessuten på grunn av reiser måttet være fraværende fra flere møter. Men hadde jeg vært til stede i det siste møte så vilde jeg iallfall vært enig i sakens utsettelse til kongressen. For det er vel noget risikabelt av representantskapet å foreta forandringer som fører til større utbetalinger fra forbundene til Landsorganisasjonen og som man ikke var opmerksom på under kongressens behandling av saken. Selv om man regnet med nogen forhøielse, så regnet man nok ikke med 50 pct. og mer enn det. Bygningsarbeiderforbundet regnet med 1 krone, altså halvparten av det som her foreslåes. Ved å foreta beregninger over de senere år, tror jeg at man vil kunne holde sig innenfor dette. Jeg er derfor enig i at saken tilbakesendes komitéen og at den da også utarbeider spørsmålet om 3 kontingentklasser. Flere forbund har nu det; andre har enda flere kontingentsatser. Skal man vedta denne innstilling så vil Landsorganisasjonen gå av med det meste av det forbundene får inn, så disse ikke selv har noget igjen. Komitéen må også ha gjort sig skyldig i en lapsus. Når det gjelder forbund som har månedskontingent så skal de betale kr. 1.20 pr. måned, mens de som betaler pr. uke skal betale 28.8 øre og 14.4 øre pr. uke henholdsvis for helt- og halvtbetalende. Disse satser korresponderer ikke med hverandre. Jeg kan tenke mig at man regner med de forbund som har 50 kontingentuker. Mitt forbund vil komme til å betale 7000 kroner mer pr. år enn et annet forbund som har 50 uker og samme antall medlemmer. Man skal betale likt i hvilket forbund man enn står. Det innebærer også en fristelse til å gå til enda færre kontingentuker. Det kan jo også være andre høitider man kan finne det riktig å fritta kontingent for. Alt tatt i betraktning så egner ikke denne innstilling sig til nu å settes ut i livet.

Hans Eriksen: Jeg må beklage den måte denne sak har vært behandlet på. Den har tatt lang tid og enn mer må det beklages når man ser resultatet. Man er så videre kommet dithen at man vil skrinlegge denne sak for ennå lengere tid fremover. Buland fremholder de arbeidsledige og representasjonsretten samt streikeunderstøttelsen. Men slik går det da ikke an å argumentere. Man har villet slå inn på en linje som kunde hjelpe de forbund som var mest utsatt for arbeidsløshet. Det skulde ikke være nogen grunn til å utsette saken nu. Og sende den tilbake til komitéen! Vi kan vel risikere at den ser på samme måte som nu på saken. Da kan det vel være grunn til å nedsette en ny

komité, og kommer man så endelig fram til kongressen så skal vel saken atter på vandring. Da vil de forbund som står på sin trygge tue få sin vilje igjennem. Jeg beklager resultatet, men hvad skal vi gjøre? Buland og de andre burde ha fremmet en innstilling så vi kunde ha fått en realitetsavgjørelse. Men kanskje også han har villet ha den skrinlagt. Skal vi utsette saken, bør vi iallfall nedsette en ny komité.

I. B. Aase: Buland burde ha citert det hele av hvad Madsen sa. Madsen uttalte: «Jeg vil anbefale det forslag Torp antydte om en nyordning av kontingenten til Landsorganisasjonen. Jeg går da ut fra at det blir innenfor rammen av den nuværende kontingent. 10 øre betyr 130 000 kroer. Men jeg er redd for at det ikke vil rekke til.» Denne Madsens uttalelse tar sikte på hvad Torp uttalte når det gjaldt forhøielse av kontingenten til Det norske Arbeiderparti fra 5 øre til 10 øre. — Etter denne uttalelse foreslo Johs. Ringen: «Beløpene i de nuværende lovers § 3: 75 øre pr. heltbetalende og 35 øre pr. halvtbetalende medlem forhøies til henholdsvis 80 øre og 40 øre pr. medlem. Det herunder innkomne beløp går i sin helhet til Det norske Arbeiderpartis presse-, oplysnings- og skolevirksomhet.»

Madsen foreslo: «Det nedsettes en komité på 7 medlemmer til å utrede spørsmålet om en nyordning av Landsorganisasjonens kontingent. Komitéens utredning forelegges representantskapet, som får fullmakt til å treffe avgjørelsen.»

Skal Madsens uttalelse benyttes i forbindelse med den nedsatte komités oppgave, må uttalelsen forståes således at Landsorganisasjonens inntekt ikke blir forringet ved en omlegning av kontingenten. Komitéen begynte sitt arbeide i 1935 og blev enige om å legge årene 1932, 1933 og 1934 som grunn for de beregninger som blev nødvendige å foreta.

Når man i forbindelse med det foreliggende forslag har optatt spørsmålet om utbetaling av streikebidrag til arbeidsledige, er dette å gå utenom komitéens mandat, idet komitéen ikke har fått bemyndigelse til å foreta endringer i nogen av de øvrige bestemmelser i lovene.

Hvad representasjonen angår så er denne avgjort av kongressen. På dette område vil der så vidt jeg kan forstå ikke skje nogen forandring.

Som man vil se av innstillingens side 6, regner man med at kontingenten i de 3 nevnte år var den samme som nu, henholdsvis kr. 0.80 og kr. 0.40 for helt- og halvtbetalende medlemmer. Dette vil si en gjennomsnittlig inntekt på kr. 1 279 401.60. Hvis vi ved en likelig fordeling setter kontingenten for heltbetalende medlemmer til kr. 1.20 pr. måned og for halvtbetalende medlemmer til kr. 0.60 og fritar de arbeidsledige og syke m. v. for kontingent til Landsorganisasjonen, blir inntekten etter de foretatte beregninger kr. 1 211 954.40, altså en gjennomsnittlig mindre inntekt pr. år av ca. kr. 67 000.00. Det vilde være galt å bygge omlegningen av kontingenten på den høikonjunktur vi nu er inne i.

Alb. Raaen fremsatte følgende tilleggsforslag til sekretariatets innstilling:

Representantskapet henstiller til sekretariatet å utrede:

1. Spørsmål om 3 kontingentklasser.
2. L. O.s refusjonsplikt for streikebidrag.

Utredningen om overgang til nytt betalingssystem ledsages av en statistisk utredning som føres frem til siste regnskapsår før fagkongressens avholdelse.

Valdemar Nielsen: Det er forståelig at representanter fra forbund som vil få en kontingentforhøielse ved dette er imot. Det var man opmerksom på. Men at Buland vil prosedere mot dette ved å citere Madsens uttalelser som han gjør, hadde vi ikke ventet. Madsen har selv sagt ment at det skulde skje innenfor rammen av den nuværende kontingent, slik at Landsorganisasjonen fikk den samme kontingentinntekt som nu. Vi blev riktignok nogen hver forbløffet over de store tall; men det kommer vel av den store arbeidsløshet. Men nu er jo arbeidsløsheten minket og kort-tidsarbeidet er næsten ophørt, så tallene vil herefter bli gunstigere. Men det går ikke an å kritisere komitéen at den ikke har tatt med 1935. Komitéen begynte arbeidet i 1935 og kunde da ikke komme lenger enn til å ta med 1934. Når man så i denne forbindelse kaster inn eventuelt streikebidrag til arbeidsledige, så er det å gå utenom sakens realitet. Uansett kontingentforholdet til Landsorganisasjonen så vet vi at forbundene utreder et langt større bidrag til de streikende enn hvad Landsorganisasjonen yder. Det har også i enkelte tilfelle vært betalt streikebidrag til arbeidsledige og det vil vel også skje herefter. Hvad representasjonen angår så er det avgjort av kongressen. Vi har jo slått fast at vi ikke skal sette dem i nogen særstilling, og *ingen* kongress herefter vil komme til å forandre det.

A. E. Gundersen: Jeg inntar et helt annet standpunkt enn dem som mener å betale efter fortjenesten. Jeg mener nemlig at *alle* skal betale kontingent til Landsorganisasjonen og den får jo heller ikke bare *ordinær* kontingent, men også *ekstrakontingent*, som betales av alle dem som er i arbeide. Vi har jo i sin tid slått fast at alle skal betale. Nu står det at vi skulde tjene på dette, men det tror jeg ikke. Jeg har ikke regnet på annet år enn 1935, men vi hadde da 34 uker og vi har betalt for *alle* våre medlemmer. Vi er forsåvidt et av de få forbund, som gjør det. Men vi vil for vårt vedkommende få enda mere å betale; selv efter det vi nu gjør, å betale for alle medlemmer. La oss holde oss til det gamle prinsipp som står i lovene om at alle skal betale med undtagelse av de gamle medlemmer, som er fritatt for å betale kontingent, til forbundet og som vi for vårt vedkommende først i år har undtatt fra kontingent til Landsorganisasjonen. La oss også undersøke de forskjellige lønnsgruppers fortjeneste. Men vi må være opmerksomme på at det bare er kongressen som kan vedta forandringer av lovene, ikke representantskapet. Det er ikke noget livsspørsmål for disse forbund heller å få avgjort denne sak nu. Heller ikke for Høvlariarbeiderforbundet. De får da heller se om de kan spare på andre områder.

Nic. Næss: Jeg vil opplyse om at også vårt forbund betaler for alle medlemmer og også for dem som er pensjonerte og er æresmedlemmer. Med hensyn til spørsmålets realitet, så har det vært stor misnøie med den nuværende ordning, særlig under den siste store arbeidsløshet, og man har derfor vært inne på å komme frem til en forandring. I de fleste forbund er det dem som står i arbeide som betaler kontingent og

de arbeidsledige er fritatt, og slik bør det også være til Landsorganisasjonen. *Urettferdigheten* ser man best på side 18 i komitéens innstilling, hvor det viser sig at det er forbund som har betalt langt mere enn andre tilsvarende forbund og at det derfor er nødvendig å komme frem til en omlegning av kontingenten. Kontingenten til Landsorganisasjonen blir omtrent den samme om man går til en forandring som her foreslått. De 67 000 kroner i mindre inntekt regner man å få inn igjen på de høiere konjunkturer. Kongressen har pålagt representantskapet en *nyordning* med hensyn til kontingenten. Det er tydelig tale. Jeg beklager at ikke komitéen har kunnet fremkomme med dette tidligere.

Erling Kiil: Hva man enn mener kongressen har sagt, så er det iallfall uenighet her om hva som skal forstås. Men er det da riktig av representantskapet nu 1 år forut for kongressen å gå til 50 pct. forhøielse av kontingenten? Er det riktig 1 år før kongressen å gå til lovendring? Se kongressbeslutningen og hva der står! Den blev vedtatt mot noen få stemmer og de som holder på avgjørelse her, må forstå at medlemmene ikke vilde ha gitt fullmakt til en kontingentforhøielse. Det er for øvrig fremlagt en innstilling her, som eldre organisasjonsfolk har sagt mig halter på ganske vesentlige punkter. Er det da riktig å gå til en slik forandring, når det nu bare er 1 år igjen til fagkongressen? Kontingentordningen som vi nu har den, har vært i mange år og det er ikke nødvendig i hui og hast å gå til forandring og omlegging. Landsorganisasjonens økonomiske stilling er bedre enn nogensinne og er det nødvendig å få mere, så har man i lovene adgang til det. Jernbaneforbundet har ikke motsatt sig å betale kontingent til Landsorganisasjonen. Vi har i de år vi har stått i Landsorganisasjonen innbetalt 1 900 000 kroner og ikke fått tilbake mer enn 100 000 kroner. Man skal la de forbund som skal spytte mest i bøssa få anledning til å se nærmere på saken. Derfor skal man utsette denne sak og komitéen må på ny utrede spørsmålet, og helt frem, således at man får en virkelig oversikt.

Strek blev satt.

Emil Torkildsen: Selv om Nic. Næss betyr det motsatte, så betyr dette 50 pct. kontingentforhøielse. Selv forslagsstilleren på kongressen hadde vel ikke drømt sig en kontingentforhøielse på 50 pct. Vi kan jo svare tilbake til de forbund som vil spare på dette, at vi forstår så godt deres holdning om å få denne sak avgjort nu. Men det var ikke egentlig slik vi skulde se kongressens beslutning? På den annen side heter det i Landsorganisasjonens lover at man velger representanter etter innbetalt kontingentmerke og jeg vil da, hvis man skal fremprovosere dette, opta forslag om at disse ikke får møte med flere representanter enn for hva de har betalt kontingent.

Torjus Graver: Representantene for Jernbaneforbundet kjører sterkt på den linje at flertallets innstilling er 50 pct. kontingentforhøielse. Det vil være riktig hvis alle var i arbeide og man for øvrig var kvitt sykdom og andre fritagelsesgrunner. Det er så at resultatet for Landsorganisasjonen vil bli det samme her, men vi får bare pengene fra andre forbund. Ja, det vil si at vi får 67 000 kroner mindre pr. år etter den nuværende ordning. Man må være opmerksom på og legge

merke til at man holder på å trykke på de svakeste forbund, på dem som har den tyngste bør å bære. Det er heller ikke noget nytt i Landsorganisasjonen det man her vil slå inn på. Vi har når det gjelder Skog- og Landarbeiderforbundet og Sjømennene gjennomført en spesiell kontingentbetaling for disse. Jeg anser saken for så viktig at man gjerne som Raaen godt kunde nedsette satsene, bare man fikk knesatt prinsippet. Og så fikk man på neste kongress se hva man da vilde gjøre med selve kontingenten.

Martin Strandli: Når det gjelder kontingenten, så er det et ømtålelig punkt når det gjelder medlemmene og avdelingene som forbund og nu er vi her også kommet inn på dette når det gjelder kontingenten til Landsorganisasjonen. Feilen ved innstillingen her er at komitéen ikke først har tatt standpunkt til et nytt system og så sett på kontingentsatsene. Bygningsarbeiderforbundet er nevnt og det er sagt at bygningsarbeiderne tjener mere på 20 uker enn de andre tjener på hele året. Men man bør undersøke dette nærmere og se på de faktiske forhold, at vi har grupper som ligger på lønninger som kan sammenlignes med Skog- og Landarbeiderforbundets og Arbeidsmannsforbundets for de lavere grupper vedkommende. Økningen til Bygningsarbeiderforbundet er kommet fra de lavere lønnede innen rammen av forbundets virksomhet. Vi har måttet ha en konstant ekstrakontingent gjennom alle år. Vi er ikke innstilt på at Landsorganisasjonens inntekter skal minske. Det stilles stadig større og større krav til fellesnevneren. Men hvis det går an å finne et modus her, så har jeg ikke noget imot at man undersøker det. Det er godt mulig at kontingenten til Landsorganisasjonen kan grupperes i 3 klasser, slik som man har det i enkelte forbund. Er det noget som ikke er skjedd i hui og hast så er det sannelig denne innstilling, som kunde ha vært ferdig i løpet av like mange måneder som det nu er gått år. Men det som forbauser mig mest er Bulands standpunkt her, som medlem av komitéen. Det vi bør være enige om er å komme frem til noget som skjærer tvert igjennem dette og da kan det være noget i det, at disse år som komitéen har tatt for sig er uheldig valgt. Dertil kommer jo at Landsorganisasjonens medlemstall er øket raskt siden da. Men det er et teknisk spørsmål. Vi bør avgjøre prinsippet. Jeg vil derfor anbefale at representantskapet i prinsippet stemmer for en forandring av kontingentinnbetalingen.

Hans Eriksen: A. E. Gundersen benyttet sig av Ormestad her og at fordi han i sin tid har hatt med dette å gjøre, så var det riktig å holde på den nuværende ordning. Jeg tror at hvis han så på saken ut fra de nuværende forhold, så vilde han nok nu si noget annet. Vi må se på dette ut fra et rettferdighetshensyn. Det er forbund som har kontingent fra 40 til 50 pct. av sine medlemmer, men som må gjøre op for alle sine medlemmer til Landsorganisasjonen og da blir kontingenten til Landsorganisasjonen for disse forbund uforholdsmessig stor. Vi må ikke legge det slik an at vi presser organisasjonsfolk ut. Hvis det forelå en kontingentforhøielse av 25 pct., så skulde vel det med Landsorganisasjonens nuværende medlemstall gi den samme kontingentinntekt som den nu har, og hadde det forslag foreligget, så tror

jeg at man hadde gått med på det. Får jeg noen støtte for det, så vil jeg anbefale at vi tar det ansvar kongressen har gitt oss, at vi tar forandringen slik som komitéen mener den og at vi så tar satsene etterpå. Og jeg vil da antyde henholdsvis kr. 1.00 og 50 øre for helt- og halvtbetalende medlemmer.

Lars Evensen: Jeg tror at de aller fleste innen organisasjonen, som har noget med arbeidet å gjøre, stort sett er enig i det å komme frem til en ny kontingentordning. Og en ting man bør legge merke til er at nyrekrutteringen til organisasjonen nu vesentlig foregår fra de dårligst lønnede grupper og vi har dessuten etter kongressens beslutning overførselene av de arbeidsledige til fagforbundene, hvor man skal betale kontingent for det hele medlemstall. Det er derfor absolutt nødvendig også av hensyn til de arbeidsledige, for ikke å få permanente arbeidslediges foreninger, å få en forandring. Strandli mente at vi skulde avgjøre prinsippet nu, men det er ikke mulig uten å se hele dette i sammenheng. Beslutter representantskapet utsettelse så må man sende saken til komitéen. Jeg tror nok at de som idag reiser motstand, gjør det vesentlig av formelle grunner. Når jeg derfor har vært med på utsettelse, er det for å få en reell avgjørelse, hvorom det overhodet ikke kan reises formelle innvendinger.

Rasmus Rasmussen: Enten man diskuterer kontingenten i fagforeningene, i forbundene eller på kongressen så vil det alltid være uenighet om den sak. Men jeg forstår det slik at det er enighet om prinsippet å gå til en omlegning av kontingenten. Utsetter vi derfor saken så vil man på kongressen kunne bebreide at dette representantskap ikke gav anledning til å praktisere ordningen. Komitéens innstilling er all right. De som ønsker utsettelse tar mer personlige hensyn. Representantskapet har fått fagkongressens bemyndigelse til å gå til en nyordning. Det har også alltid vært talt om kontingentordningen. Vi for vårt vedkommende vil ikke tjene på dette; men etter Gundersens linje så vilde vi nok gjøre det. Jeg vil derfor ut fra et rettferdighets-hensyn anbefale at utsettelse forkastes.

P. Aasvestad: Når jeg har bedt om ordet, så er det ikke for å kritisere innstillingen, hverken flertallets eller mindretallets. Når det gjelder vårt forbund så vil kanskje nettop vi tjene på flertallets innstilling. Vi har betalt for alle våre medlemmer, men vi har påpekt det urettferdige i å måtte betale for alle, også for dem som ikke har hatt arbeide på lange tider. Man skulde etter dette tro at jeg var for en realitetsavgjørelse her idag; men når jeg er for utsettelse er det etter å ha hørt de på den annen side i denne sak. Jeg tror etter det at det vil være uriktig å avgjøre dette nu, hvis vi derved kanskje skal sette forbund i vanskeligheter ved at de får en betraktelig kontingentforhøielse. Som situasjonen ligger an bør man også ta hensyn til mindretallets standpunkt og at saken derfor bør sendes tilbake til komitéen, og ikke bare det, men at den også sendes forbundene til uttalelse. Kongressen har gitt representantskapet bemyndigelse til å foreta forandringer her, men man kan få vanskeligheter slik at beslutningen ikke blir respektert. Jeg vil ikke være med på å gjennomtvinge en forhastet beslutning, derfor vil jeg anbefale utsettelse for at det skal bli minst

mulig friksjon. Når man hører enkelte talere her, så kan man forstå det slik at de betaler til Landsorganisasjonen etter sine forbunds lover. Er det slik så kan jo også vi forandre våre lover. Jeg vil anbefale saken utsatt og at man da tar med også 1935, hvor det er henimot 60 000 medlemmer som ikke er kommet med i komitéens beregninger.

Ludvik Buland: Vi skulde først uttale oss om utsettelse, men debatten her har jo dreid sig om selve kontingenten. Skulde jeg komme inn på det så måtte jeg komme inn på realiteten. Men jeg skal undlate det også nu under den forutsetning at jeg tror at representantskapet vil utsette saken. Spørsmålet om 3 kontingentklasser har vært drøftet. Det er jo slik at det er noen som tjener bedre. Det spørsmål fortjener å utredes. Jeg har videre vært inne på tanken om en særlig lav kontingent for de arbeidsledige, for ikke derved å ha et stort antall medlemmer i forbundene som Landsorganisasjonen plikter for, men ikke får noget for. Det er pekt på gode og mindre gode forbund og det kunde kanskje ha vært formålstjenlig i den forbindelse å talt om konjunktorene og de mindre gode forbund den gang vi hadde en langt mindre kontingent. Vi har alle betalt kontingent til Landsorganisasjonen etter våre lover. Det er ingen som står i noen særstilling der. Disse ting var også nevnt i komitéen og det meldte sig et par spørsmål i den forbindelse, men de blev undersøkt og de viste sig å være så uvesentlige at det ikke var noget å lage bemerkning om. Det er videre bebreidet mig at jeg danner et mindretall her og at jeg ikke har innhentet de opplysninger som mangler. Men mitt standpunkt var at dette hører inn under kongressen og jeg kunde ikke da fremme noget ytterligere i komitéen. Kassereren stod op og talte om hvad Madsen hadde ment. Jeg har bare henvist til Landsorganisasjonens protokoll. Jeg vil for øvrig si til Landsorganisasjonens nuværende og forhenværende revisorer at jeg kan ikke forstå annet enn at dette er kontingentforhøielse. Jeg forstår Strandli, men det er uriktig å ta en avgjørelse før utredningen foreligger. Det er ingen nød i Landsorganisasjonen idag. Derfor er det heller ingen grunn til hastverk. Jeg må derfor anbefale at saken går til kongressen og videre at den utredning jeg har antydnet blir utarbeidet og fremlagt for kongressen.

Voting: Sekretariatets flertalls forslag om sakens utsettelse til kongressen blev vedtatt mot 34 stemmer, som blev avgitt for at representantskapet tok saken til realitetsavgjørelse. — Alb. Raaens tilleggs-forslag til sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Punkt 3 b: Tvist mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund.

Man gikk så til behandling av dagsordenens punkt 3 b: *Tvist mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund.*

Twistenevndens avgjørelse av 12. november 1935 var av Norsk Treindustriarbeiderforbund innanket til avgjørelse av representantskapet, eventuelt kongressen.

Det blev fremlagt følgende dokumenter:

1. Protokoll fra Tvistenevndens møte 16. september 1935.
2. Skrivelse fra Norsk Treindustriarbeiderforbund til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Sekretariatet og Tvistenevnden av 9. november 1935.
3. Møte i Tvistenevnden 12. november 1935.
4. Skrivelse av 22. november 1935 fra Norsk Treindustriarbeiderforbund til Sekretariatet.
5. Skrivelse av 11. februar 1936 fra Norsk Treindustriarbeiderforbund til A. F. L. sekretariatet.
6. Redegjørelse fra Norsk Treindustriarbeiderforbund.

I denne sak forelå følgende dokumentasjon:

Efterfølgende tvisteavgjørelse er av Norsk Treindustriarbeiderforbund inn-
anket for representantskapet for avgjørelse. Tvistenevnden behandlet saken den
12. november 1935 og har avgitt følgende innstilling:

«Skrivelse fra Norsk Treindustriarbeiderforbund av 9. november referertes
— likeledes protokoll fra forhandlingsmøte 7. november.

Bygningsarbeiderforbundets representanter redegjorde for sitt forbunds
standpunkt og henviste til sekretariatets avgjørelse av 20. april 1928, og krevde
overføring av arbeiderne ved de snekkerverksteder i Oslo hvis hovedbeskjeftigelse
var bygningsproduksjon.

Treindustriarbeiderforbundets representanter henviste til at møbelsnekker-
verksteder også tidligere hadde drevet med innredningsarbeide m. v. på bygg, og
meddelte at de ikke kunde bøie sig for Bygningsarbeiderforbundets krav.

Tvistenevnden vil bemerke:

Av partenes saksfremstilling fremgår at arbeidsforholdene for bygnings-
sneggerne og møbelsnekkerne flyter sammen på tross av at det er to håndverks-
fag, men prøveplakaten for disse to fag er meget like. En bygningsnesnekker skal
ved svenneprøvens avleggelse lage en dør, et vindu eller et skuffemøbel. En
møbelsnekker skal lage et polert møbel med skuff. Det er dessuten på det rene
at det lovmessig intet er til hinder for at en møbelsnekkermester kan påta sig
bygningsarbeide eller omvendt. Man må videre anta at innredningsarbeide, mon-
tering m. v. gjennom årene er utført av begge grupper, men at en vesentlig del
nok faller på de egentlige bygningsnekkere. I tidligere avgjørelser er det hen-
vist til at det er falt byrretsdom vedrørende arbeidet ved Tøien Museum — ved-
rørende monteringsarbeidet — hvor en bygmester, som hadde anbud på dette
arbeide og som hadde anvendt en del møbelsnekkere, blev dømt til å betale etter
gjeldende tariff for bygningsnekkere. Videre at sekretariatet i 1925 hadde be-
sluttet at et firma som drev med butikkmontering skulde være organisert i Byg-
ningsarbeiderforbundet.

Tvistenevnden er opmerksom på at det vil være meget vanskelig å trekke
op klare linjer mellom disse to organisasjoner, hvor arbeidsområdet på så mange
felter flyter sammen, og det må beklages at forhandlingene om sammenslutning
ikke har ført frem.

Før å få et grunnlag å bygge på må man se på organisasjonenes utvikling.
Møbelsnekkerne gikk i 1904 ut fra Trearbeiderforbundet og dannet Norsk
Møbelsnekkerforbund. Dette forbund har senere forandret navn — og antage-
ligvis også derved ment å utvide sitt virkeområde — således i 1916: Til Norsk
Møbelindustriarbeiderforbund og 1927: Norsk Treindustriarbeiderforbund.

Forbundets beslutning om overgang til Treindustriarbeiderforbundet blev
godkjent av sekretariatet med følgende forandringer:

1. Bygningsnekkere og arbeidere ved de trevarefabrikker hvis hovedbeskjeftigelse kommer inn under bygningsproduksjonen, skal stå tilsluttet Bygningsarbeiderforbundet.
2. Arbeidere ved kassefabrikkene og maskinsnekkere som beskjeftiges i umiddelbar forbindelse med sagbruk eller høvlerier, skal stå tilsluttet Høvleri-
arbeiderforbundet.

3. Hvis en trevarefabrikk omlegger sin produksjon, skal arbeiderne efter 12
måneders forløp overføres til det forbund som representerer den nye ar-
beidsbranche.

4. I tilfelle uenighet mellem forbundene avgjøres saken av sekretariatet.»

Utgangspunktet for dannelsen av Norsk Bygningsarbeiderforbund er kon-
gressens vedtak av 1923 om overgang til industriforbundsformen for å få bare
en hovedorganisasjon representert på byggeplassene. Norsk Trearbeiderforbund
blev besluttet oppløst og dets medlemmer fordelt på forskjellige forbund. Den del
av medlemmene som var knyttet til bygningsarbeide m. v. blev overført til Norsk
Bygningsarbeiderforbund, og man må gå ut fra som en kjensgjerning at den del
av Trearbeiderforbundets virkeområde som var knyttet til bygningsarbeide og
bygningsproduksjon blev overført til det nye Bygningsarbeiderforbund.

Landsorganisasjonens formann, Lian, uttalte i sin motivering blandt annet:
«... at sekretariatet mente at det burde dannes et Trearbeiderforbund stort sett
omfattende papirindustrien, sagbruksindustrien, trevarefabrikkene, møbelindu-
strien m. v.

Sekretariatet hadde i den anledning fått oversendt en skrivelse om forhold-
ene fra Trearbeiderforbundet, hvori det uttales at trevarefabrikkene ikke kan
tilhøre det eventuelle treindustriarbeiderforbund, men må henføres til Bygnings-
arbeiderforbundet. Sekretariatet, som har behandlet skrivelsen, er enig i at de
fabrikker som utfører bygningsartikler og de som forarbeider og setter op hus
naturligvis må henføres til bygningsindustrien. Men det er andre fabrikker som
ved siden av også utfører rent møbelsnekkerarbeide. Spørsmålet om hvor tre-
varefabrikkene i hvert enkelt tilfelle skal henføres må derfor — mener sekreta-
riatet — få sin avgjørelse ved forhandling, idet man stort sett gir skrivelsen sin
tilslutning.»

Som det vil fremgå av sekretariatets og kongressens forutsetning i 1923 og
gjentatt i sekretariatets beslutning av 1928 skal de arbeidere som er beskjeftiget
i bygningsproduksjon være organisert i Bygningsarbeiderforbundet.

Tvisten må da sies å gjelde hvad man legger i begrepet: «fremstilling av
bygningsartikler» eller «bygningsproduksjon».

Begge forbund er enig i at fremstilling av dører, vinduer, trapper, kjøkken-
innredninger, melkebutikker eller andre innredninger utført av gran, furu eller
trehvitte arbeide er bygningsproduksjon. Men det er tvist om innredningsarbeide
i butikker, kontor, bank, apotek, brystpanel eller andre såkalte finere innred-
ningsarbeider utført i mahogny, ek eller andre polerte arbeider.

Tvistenevndens opfatning er at alle innredningsarbeider som opmonteres på
byggeplassen må henføres til bygningsproduksjon, og at det ikke kan være av-
gjørende hvad slags materiale som brukes.

Fremstilling, innredning og montering av dører, vinduer, trapper, brystpanel,
disker, reoler, utstillingsmontre og lignende faste innredningsarbeider må hen-
føres til begrepet bygningsproduksjon og hører til Bygningsarbeiderforbundets
virkeområde.

En vesentlig del av dette arbeide utføres på verksteder eller fabrikker og
det blir som regel bare opmonteringen som utføres på byggeplassene. Man må
derfor bygge på hvordan produksjonsforholdene ligger an på verkstedene.

Mange verksteder driver blandet produksjon, og det kan forekomme at det
ikke er verkstedets arbeidere som utfører monteringen på byggeplassene. De
skal i alle tilfelle stå i samme forbund. Her kan man efter tvistenevndens op-
fatning trekke en sammenslutning med blandt annet rørløsgjervirksomheten, hvor
både verkstedarbeideren og de som utfører monteringen står tilsluttet Bygnings-
arbeiderforbundet.

Sekretariatet vedtok i 1928 at ved fabrikker og verksteder, hvis hovedbe-
skjeftigelse kommer inn under bygningsproduksjonen, skal stå tilsluttet Bygnings-
arbeiderforbundet. Denne beslutning opprettholdes.

Bedrifter hvis hovedbeskjeftigelse er fremstilling av møbler eller trevare-
arbeider som ikke kan henføres til bygningsproduksjon, skal organiseres i Norsk
Treindustriarbeiderforbund. Når denslags bedrifter leilighetsvis får innrednings-
arbeider efter ovennevnte definisjon, skal de ikke nektes opmontere dette på byg-
geplassen, eller at det skal kreves at medlemsskapet skal overføres, men arbeidet

må ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets tariffer for den slags arbeide.

Er det konflikt i bygningsfaget, må også Treindustriarbeiderforbundets medlemmer respektere de vanlige blokadebestemmelser for et bygg også hvad angår tilfeldig innredningsarbeide eller innmontering av møbler eller lignende.

Under henvisning til foranstående har tvistenevnden avsaagt sådan kjennelse:

1. Bygningssnekkere, arbeidere ved trevarefabrikker og snekkerverksteder hvis hovedbeskjeftigelse kan henføres til bygningsproduksjon, sorterer under Norsk Bygningsarbeiderforbunds virkeområde.
2. Arbeidere ved trevarefabrikker og snekkerverksteder hvis hovedbeskjeftigelse er fremstilling av møbler og trevarearbeider som ikke kan henføres til bygningsproduksjon, sorterer under Norsk Treindustriarbeiderforbunds virkeområde.

Sekretariatets innstilling:

«Tvistenevndens innstilling blev behandlet av sekretariatet den 19. november 1935 og godkjent.»

P. Ødegaard (Norsk Treindustriarbeiderforbund): Når Treindustriarbeiderforbundet har fremlagt denne sak for representantskapet så er det fordi vi mener at man her har brutt med kongressens beslutning. Det er meget sterkt presisert i kongressens beslutning for industriforbundsformen at *arbeidsplassen* skal legges til grunn. Det vesentligste av dette arbeide utføres på verkstedet og bare en liten del på byggeplassen. Vi har alltid henholdt oss til det grenseskille som kongressens beslutning av 1923 har fastslått mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund; men vi er uenig i at tvistenevnden kan utvide definisjonen av hvad som kommer inn under bygningsproduksjon. Hvis Bygningsarbeiderforbundet får rett her, så vil alle disse arbeidere det her gjelder altså komme til å tilhøre Bygningsarbeiderforbundet. Det kreves av de som det her er tvist om først og fremst at de er møbelsnekkere og for det annet kreves det et verksted utstyrt med verktøi og øvrige hjelpemidler som for møbelproduksjon, da produksjonsmåte og overflatebehandling er den samme som for møbler. De trevarefabrikker som det henvises til og som lager dører, vinduer og trapper er det ikke tvist om. Men Bygningsarbeiderforbundet har jo vært inne på å kreve at alt som kommer inn på en byggeplass skal tilhøre dem. Men da vil vi komme op i mange merkelige foreteelser i organisasjonen. Bygningsarbeiderforbundet fører også i marken et tilfelle ved Tøien Museum. Da må det sannelig være mangel på argumenter. En byggmester hadde påtatt sig et innredningsarbeide; men det viste sig snart at han ikke kunde få dette arbeide utført med bygningssnekkere, som ikke er fagfolk på dette område. For å få det utført måtte han engagere møbelsnekkere, og dette viser med all ønskelig tydelighet hvilket forbund innredningsarbeidet sorterer under. Tvistenevnden har gjort en feil her i innberetningen, hvor det heter: «Tvistenevndens opfatning er at alle innredningsarbeider som opmonteres på byggeplassen må henføres til bygningsproduksjon og at det ikke kan

være avgjørende hvad slags materialer som brukes.» Vi henholder oss til kongressens beslutning om industriforbundsformen og at det ikke må tillates de store forbund å ete op de små. Det kan bare bringe hele industriforbundsformen i fare. For at representantskapets medlemmer kan bli orientert i den utvikling som har foregått med hensyn til innredningsarbeide skal jeg gi noen opplysninger. Før i tiden blev så godt som alt innredningsarbeide i forretninger, kontorer og private hjem utført i gran og furu som malt arbeide. Materiale kjøptes direkte fra høvleriene og hele arbeidet utførtes i bygget av bygningssnekkere som i de fleste tilfelle ikke hadde nogen annen arbeidsplass enn selve bygget. Finere innredningsarbeide forekom dengang bare i offentlige bygninger og private hjem og blev da alltid, i følge arbeidets art, utført av møbelsnekkere. Malt innredningsarbeide forekommer nu bare i liten utstrekning bortsett fra kjøkkeninnredninger o. lign.

Det er først i de siste 10—15 år det har blitt slik opsving i anvendelsen av finere innredningsarbeide i forretninger og de aller fleste av representantskapets medlemmer har sannsynligvis lagt merke til den kolossale forskjell det er i forretningenes utstyr idag og for ca. 15 år siden, og tidligere. Til utførelse av finere innredningsarbeide kreves et verksted utstyrt med verktøi og øvrige hjelpemidler som for møbelproduksjon, da produksjonsmåte og overflatebehandling er den samme som for møbler. Dertil kreves til utførelsen fullt utdannede møbelsnekkere. Hertil kommer at det også anvendes glass og i stor utstrekning metallarbeide. Av arbeidsmengden faller ca. $\frac{4}{5}$ på verkstedet og bare $\frac{1}{5}$ på en byggeplass, i mange tilfelle endog mindre. Det er således helt utelukket at den slags arbeide kan karakteriseres som bygningsproduksjon. I tiden inntil omkring 1920 foregikk det en forholdsvis stor produksjon av dører, vinduer og trapper i Oslo. Da krisen efter krigen satte inn førte den med sig at det blev opprettet mange bedrifter i den nevnte produksjon utover i landdistriktene, og for den vesentligste del med uorganiserte arbeidere. Lønningene for disse arbeidere lå langt under lønningene i Oslo, og som følge herav gikk efter hvert hele produksjonen av dører, vinduer og trapper til landdistriktene, et forhold som så å si eksisterer uforandret til idag.

For å skaffe sig kompensasjon for det på denne måte tapte arbeide har så bygningssnekermesterne utstyrt sine verksteder med finerpreser, verktøi og øvrige hjelpemidler som brukes i møbelproduksjonen for å kunne kaste sig over samme slags arbeide som utføres av møbelsnekkere. Til utførelse av arbeide har bygningssnekermesterne engansjert møbelsnekkere, og den overveiende del av medlemmene i Bygnings-snekkernes Forening, Oslo, er utlært som møbelsnekkere og tidligere medlemmer av Kristiania Møbelsnekkerforening, nu Oslo Trearbeiderforening. Fra 1920—35 er det praktisk talt ikke utlært nogen svenner ved bygningssnekerverkstedene i Oslo, men 114 møbelsnekkere. Det viser behovet for møbelsnekkere. Det kan også bemerkes at samtlige bygningssnekermestere påtar sig alt det møbelarbeide de kan få tak i og det er til sine tider ikke så lite. Dette viser at det tvert om er grunnlag for å kreve de såkalte bygningssnekerverksteder i Oslo overført til Norsk Treindustriarbeiderforbund.

At bygningssnektermesterne også er fullt klar over at de har begitt sig inn på nytt område fremgår tydelig av at bygningssnekkernes gruppe i Oslo på sin generalforsamling 20. desember 1935 besluttet å forandre sitt navn til Oslo Snekkerlaug, og motiveringen var følgende:

«Da det hadde vist sig at betegnelsen byggsnekker var en kilde til hyppige misforståelser fra publikums side, som i en byggsnekker var tilbøielig til å se noget i retning av en byggmester, besluttet man å forandre gruppens navn til Oslo Snekkerlaug for å understreke at medlemmene også utfører det fineste snekkerarbeide. En konsekvens av navnebytte er at styrets tillitsmenn får de gamle laugsbetegnelser.» Oslo Snekkerlaug var Møbelsnektermesternes gruppes gamle navn.

Det er heller ingen samstemmighet om dette innen Bygningsarbeiderforbundet, og det har vært uttalt at de helst så sig ferdig med hele treindustrien. Da må man også ha grunn til å tro at dette bare er et prestigespørsmål fra Bygningsarbeiderforbundets side for å tilfredsstille bygningssnekkerne i Oslo. Det vil imidlertid hvis de får medhold bety store oprivninger i organisasjonen. Vi har også forbeholdt oss retten til å få dette inn før kongressen, men jeg håper det blir unødvendig og at representantskapet tar hensyn til vårt krav her. Bygningsarbeiderforbundet står i en særstilling fremfor andre forbund, og det har sannelig de andre forbund også fått merke. De går frem med trusler, og skal det være sådan, så får de ta ansvaret for de tilstander som det blir derav. For at det kan bli ordnede forhold og ro innen treindustrien har vi foreslått følgende som jeg vil opta:

1. Tvistenevndens kjennelse av 12. november 1935 annulleres.
 2. Spørsmålet om grenseskille mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund utredes av en organisasjonskomité og foreligger næste kongress til avgjørelse.
 3. I mellomtiden innstilles alle tvistesporsmål mellom de 2 forbund.»
- Derved vil det kunne skapes ro. Treindustriarbeiderforbundet er godkjent av Landsorganisasjonen og vi har krav på dens støtte. Skulde en slik organisasjonskomité komme til det resultat at treindustrien bør sammensluttet med byggningsindustrien, så vil jo stillingen bli en annen. Men så lenge det ikke er tilfelle, så går det ikke an stadig å ha disse angrep på vårt forbund og dets virkeområde.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet tirsdag 8. september.

Dirigent: Olav Hindahl.

Protokollen fra gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes ved sekretæren, Lars Evensen, og blev uten bemerkninger vedtatt.

Fortsatt behandling av tvist mellom Bygningsarbeiderforbundet og Treindustriarbeiderforbundet.

Man fortsatte så behandlingen av den tvist som var innbragt for representantskapet mellom Bygningsarbeiderforbundet og Treindustriarbeiderforbundet.

Jens Tangen: Jeg var igårkveld enig med Hindahl i at spørsmålet burde vært avgjort igår, for denne sak har vært behandlet så lenge at man snart blir lei av den. Efter beslutningen av 1923 skulde jo fagforbundene avløses av industriforbund. Siden skulde så de ansvarlige organisasjonsinstanser avgjøre tvister som kunde opstå og det skulde man bøie sig for. Ødegaards innlegg igår tilhører fortiden og historien og ikke tiden og dagen. Vi er ferdig med laugsånden. Et argument som at mesterne har villet forandre sitt navn til noget med laug i, er da ikke noget argument for det vi her behandler. Man kan ikke stampe mot det som foreligger og som er selve utviklingens lov. Det er riktig at Bygningsarbeiderforbundet skiller sig ut fra andre forbund, men på ganske andre premisser enn de som Ødegaard anvendte. Vi var enige med den tidligere ledelse i Treindustriarbeiderforbundet om en sammenslutning av de to forbund; men laugsånden seiret på deres landsmøte og denne laugsånd vil man at vi skal bøie oss for. Det tjener ingen interesser å gå inn på Ødegaards svada. Jeg vil henstille til representantskapet å avgjøre saken så man nu kan bli ferdig med dette. Nogen trusler til disse medlemmer om å gå over til oss har vi ikke kommet med. Jeg vil henstille til dette representantskap å treffe avgjørelsen. Mener man at tvistenevnden har tatt galt standpunkt — vel, så dere om det.

Lars Evensen: Det er jo så at man blir betraktet som part når man har behandlet en sak. Men tvistenevnden har tatt sitt standpunkt ut fra hensynet til de beslutninger som foreligger, og når det gjelder disse to grupper — bygningssnekkerne og møbelsnekkerne — så flyter forholdene slik sammen at de ofte utfører samme produksjon. Avgjørelsen er da tatt på grunnlag av forbundenes virkeområde. Jeg vil gjøre opmerksom på side 2 i tvistenevndens redegjørelse til representantskapets medlemmer, hvorav det fremgår at møbelsnekkerne i 1904 gikk ut fra Trearbeiderforbundet og dannet Norsk Møbelsnekkerforbund. Dette forbund forandret i 1916 navnet til Norsk Møbelindustriarbeiderforbund og i 1927 til Norsk Treindustriarbeiderforbund. Den beslutning som blev tatt av sekretariatet i 1927 står fremdeles ved makt og er ikke påanket. Jeg vil videre gjøre opmerksom på at utgangspunktet for dannelsen av Norsk Bygningsarbeiderforbund er kongressens vedtak av 1923 om overgang til industriforbundsformen for å få bare en hovedorganisasjon representert på byggeplassene. Vi peker videre på hvad Landsorganisasjonens formann, Lian uttalte i sin motivering for organisasjonsformen. Når man så ser på tvistenevndens innstilling så er det klart og tydelig den beslutning og de forbehold som sekretariatet tok i 1927. Man må holde klart for sig utgangspunktet for dannelsen av Bygningsarbeiderforbundet. Jeg vil videre holde fast ved at når det i Treindustriarbeiderforbundets skrivelse heter «Norsk Treindustriarbeiderforbund mener som også fremholdt i protokollen, at Norsk Bygningsarbeiderforbund ikke har nogen rett til å kreve overført medlemmer efter tvistenevndens avgjørelse, da det ikke er trukket op en generell retningslinje» — at det er nettopp det som er gjort. Når det så videre sies i samme skrivelse: «Treindustriarbeiderforbundet har alltid henholdt sig til det som er fastslått i kongressens beslutning av 1923 med

henyn til grenseskille mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund.» — — — Men vær da oppmerksom på at det i 1923 ikke eksisterte et Treindustriarbeiderforbund. Når det så til slutt foreslås nedsatt en organisasjonskomité til å utrede grenseskillet mellom de to forbund, så har vi jo holdt på med det, og jeg tror ikke vi kommer lenger ad den vei. Her flyter tingene sådan sammen at man må beklage at Treindustriarbeiderforbundet på sitt landsmøte ikke sluttet seg sammen med Bygningsarbeiderforbundet. Det vilde da kanskje ha lyktes Bygningsarbeiderforbundet å utkrystallisere et spesifikt trearbeiderforbund.

P. Ødegaard: Tangen begynner med at jeg har laget historie, men det er Bygningsarbeiderforbundet som har gjort det ved at de har gått tilbake til den gang vi hadde et Trearbeiderforbund, som gikk inn i Bygningsarbeiderforbundet. Det kunde i denne forbindelse være fristende å referere hvad Nordahl sa på en kongress om Bygningsarbeiderforbundet når det gjaldt jernindustrien. Det henvises til at dette arbeide oss imellem flyter sammen. Men hvordan flyter det sammen? Man må se på at disse verksteder har måttet omlegge sin virksomhet; efter at disse arbeider gikk ut på landsbygden. Treindustriarbeiderforbundet har ikke søkt å utvide sitt virkeområde; men å få beholde det vi har. Med de kjennelser som er avsagt så har det vært ment dører, vinduer og trapper og som Lian engang var inne på «de som forarbeider og setter op hus». Sammenslutningsspørsmålet benyttes ofte her. Men det lyder nokså merkelig når man videre hører at vi skal gå inn for senere å rive det istykker igjen ved at det da kunde bli tale om et typisk trearbeiderforbund. Slikt kan vel ikke være riktig i en organisasjon. Ser man så videre på tvistenevndens bemerkninger når det gjelder rørleggerne, ja så anvender man der det omvendte forhold. Jeg vil citere en uttalelse av A. E. Gundersen på kongressen i 1934: «Det må være nok med de forbund man har utenfor om man ikke skal få flere. Men der må man op tre med varmsomhet. Det som var sannhet for 10—15 år siden er det ikke idag.» Og videre: «Vårt landsmøte har vedtatt sammenslutning med Skinn- og Lær. Men vi vil ikke fordi om vi ikke får dem med, sette dem utenfor Landsorganisasjonen. Vi har ikke mer med skinn- og lær enn boktrykkerne og bokbinderne har med papir.» — — — «Det kjedeligste ved industriforbundsformen er slagsmålet om medlemmene. Derfor vil jeg si: La oss utbygge vår organisasjon i fred og ro. Da vil det nok gå. Vi husker hvordan det var tidligere hvor vi hadde 7—8 forbund ved en bedrift, og det forhold er vi da heldigvis kommet bort fra.» Slik resonnerer en mann med vett og forstand. Og slik ligger saken for en vesentlig del an også hos oss. *

Strek blev satt.

Hans Eriksen: Når det gjelder disse stadige tvister, skulde det sannelig være grunn til å benytte det gamle ord: Forén eder I skabbhalse! Jeg er dog litt i tvil i denne sak. Jeg synes de har nogen feil begge parter, så jeg kan ikke blankt stemme for tvistenevndens forslag. Jeg kan nok være enig i at en sammenslutning bør komme i stand, men det er nu allikevel det store forbund som vil sluke det lille. Man burde derfor ikke fatte en så absolutt beslutning som den der her foreligger,

men henstille til to forbund atter en gang å se og finne frem til en frivillig løsning.

Emil Torkildsen: Det er ikke greit å være tvistenevnd, men jeg har inntrykk av at det i den senere tid er slik at bare man er den største part i tvisten så får man rett. Jeg kan ikke forstå annet enn at tvistenevnden deler møbelsnekkerne op i 2 grupper. Man burde holde den linje at de stod i ett forbund. Det er heller ikke holdbart det som tvistenevnden her fremholder. Hvis man lager et skap til innredning og det settes fast til veggen så skal det tilhøre den ene part, men setter man den fjerde vegg i skapet og så setter skapet inn til veggen skal den annen part ha det. Konsekvensen skulde av dette bli at papirarbeiderne skulde stå tilsluttet de grafiske fag, fordi vi jo bruker deres papir.

Jens Tangen: Vi kan ikke klare vår oppgave hvis vi skal slåss på denne måte. Jeg har en oppgave her over 8 bedrifter som har sitt tariff-forhold ordnet gjennom Treindustriarbeiderforbundet, men som organisasjonens høyeste myndighet har sagt skal inn under Bygningsarbeiderforbundet. Fra vår side er det ikke gjort noget for å få disse over, så det skulde bevises at vi går ikke så sterkt på. Tiden skulde nu være inne til å reise denne industri op på bedre og leveligere vilkår, og den oppgave har vi ment å klare. Vi ser at faktisk hele Vestlandet består av uorganiserte trearbeidere. Et forhold som må endres, hvis vi skal vinne frem.

Votering: Tvistenevndens beslutning blev vedtatt mot 14 stemmer.

Punkt 3 a. Tvist mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Man gikk så til dagsordenens punkt 3 a: *Tvist mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund.*

Saken var av Norsk Kommuneforbund innanket til avgjørelse av representantskapet.

Tvistenevndens innstilling av 12. januar 1936 blev behandlet av sekretariatet i møte den 21. januar, hvor saken blev utsatt. Innstillingen skulde omsendes til sekretariatets medlemmer til gjennomgåelse og de interesserte forbund skulde gis anledning til prosedyre før sekretariatet traff sin avgjørelse. Den 11. februar blev saken på ny behandlet i sekretariatet. Likeledes forelå en lengere redegjørelse fra Kommuneforbundet av 7. februar. Mot 3 stemmer besluttet sekretariatet å sende saken til tvistenevnden til ny behandling. Den 18. februar forelå tvistenevndens nye innstilling som blev vedtatt i sekretariatet med 9 mot 3 stemmer. Følgende dokumenter blev fremlagt i saken for representantene:

1. Protokoll fra tvistenevndens møte 29. oktober 1935.
2. Protokoll fra tvistenevndens møte 12. januar 1936.
3. Skrivelse fra Norsk Kommuneforbund av 7. februar 1936.
4. Protokoll fra tvistenevndens møte 15. februar 1936.
5. Skrivelse fra Norske Rørleggerbedrifters Landsforening og
6. A/S Rørlegger, vedrørende fordelingen av rørleggerarbeidet på verksted og byggeplass.

7. Fortegnelse av Oslo kommunale Rørleggerverksteds større nyanlegg i tiden 1920—1935, fra Norsk Kommuneforbund.
8. Tilsvaret til samme fra Norsk Bygningsarbeiderforbund.

I. Møte i Tvistenevnden den 29. oktober 1935 i anledning tvist mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund om hvilket forbunds virkeområde rørleggerarbeidet ved Rådhusbygget i Oslo tilhører.

Til stede:

Fra Tvistenevnden: Evensen, Strøm, Winge, Rasmussen og Johs. Johannessen.

Fra Bygningsarbeiderforbundet: Tangen, Strandli, Guneriusen og Borum.

Fra Kommuneforbundet: Torbjørn Henriksen, Johan Berg, Alfred Jensen og Einar Johnsen.

Man diskuterte saken og representantene fremholdt sitt syn på den.

Torbjørn Henriksen fremsatte følgende forslag: «Da Oslo kommunale Rørleggerverksted i over 2 år fra og til har hatt rørleggerarbeidet ved Rådhuset, og at Rådhusets byggekomité har besluttet at det fortsatte rørleggerarbeidet skal utføres av kommunens rørleggerverksted, må Gassverksarbeidernes Forening og Norsk Kommuneforbund med henvisning til Landsorganisasjonens representantskaps- og kongressbeslutninger nedlegge påstand om at arbeidet utføres av arbeidere fra dette verksted.»

Tangen fremsatte følgende forslag: «I anledning den opståtte tvist mellom Norsk Kommuneforbund og vårt forbund, angående utførelsen av rørleggerarbeidet i Oslo Rådhus, har vårt forbundsstyre inngående drøftet spørsmålet og vedtatt beslutning om å reise krav til Landsorganisasjonen om at rørleggerarbeidet på Rådhuset blir å utføres av rørleggere tilsluttet vårt forbund. For å bringe saken til en heldig løsning tillater vi oss å foreslå:

1. Rørleggerarbeidet ved Oslo Rådhus blir å utføres under administrasjon av Oslo kommunale Rørleggerverksted.
2. Til arbeidets utførelse benyttes kun rørleggere og hjelpere tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund.
3. Arbeidet utlønnes etter Bygningsarbeiderforbundets overenskomst og akkordtariff for rørleggerfaget i Oslo.
4. Til å lede arbeidet på byggeplassen har Oslo kommunale Rørleggerverksted rett til å benytte sine nu ansatte arbeidsledere og formenn.
5. Ingen av de ved Rådhuset inntatte rørleggere tilhørende Norsk Bygningsarbeiderforbund kan benyttes til reparasjons- og vedlikeholdsarbeider som Oslo kommunale Rørleggerverksted har til utførelse.»

Tvistenevndens formann forespurte om det ikke kunde være mulighet for en almindelig ordning. Partene uttalte at de ønsket prinsipiell avgjørelse av tvistenevnden.

II. Fortsatt behandling av saken den 12. januar 1936.

Til stede:

Evensen, Stenklev, Hegg, Strøm, Winge, Rasmussen og Johs. Johannessen.

I anledning ovennevnte tvist vil tvistenevnden uttale:

Saken blev behandlet av kongressen i 1934 i forbindelse med sak angående Bygningsarbeiderforbundets virkeområde.

Kongressen vedtok følgende:

I.

Nybyggingsarbeide, større forandringer eller tilbyggingsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

II.

Er det mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre byggingsarbeide som knytter sig til gjenoppbygginger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.

III.

Angående tvist mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdene ved Oslo Gassverk opprettholdes i Landsorganisasjonens representantskaps vedtak.

Representantskapets vedtak 1932 bygget på følgende innstilling fra tvistenevnden:

«Samtlige rørleggere ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted blir å overføre til Norsk Kommuneforbund fra 1. oktober 1932.

Tvisten om opmåling av akkorder bortfaller, idet alle opmålinger av akkorder må bli å foreta på den måte den organisasjon bestemmer som har medlemmene.»

Det er tvistenevndens opfatning at kongressen i punkt I har gitt et prinsipielt uttrykk for hvad som skal være Bygningsarbeiderforbundets virkeområde.

Tvistenevnden kan ikke forstå kongressens vedtak punkt III som en undtagelse fra beslutningens punkt I. Det vilde vært en absolutt inkonsekvens og det vilde i tilfelle betydd et brudd også på kongressens vedtak av 1923 om industriforbundsformen. Hensikten med organiseringen av Norsk Bygningsarbeiderforbund var å få bare ett forbund representert på byggeplassene.

Tvistenevnden har den opfatning at kongressens forutsetning var at det kommunale rørleggerverksted var et reparasjons- og vedlikeholdsverksted som bare var beskjeftiget med arbeide som sorterer direkte under Oslo Gassverk. Man kan her hen vise til Johan Berg's (formann i Oslo Gassverkarbeideres Forening) innlegg på kongressen. Berg uttalte under sluttdebatten om denne sak — følgende:

«Aase og Lund tar feil når de tror at det er 2 verksteder her. Det er ett verksted og det er utelukkende vedlikeholdsarbeide de utfører, ikke ved bygg. Det er ikke gjort på over ett år. Jeg kan derfor heller ikke forstå at man kan foreta nogen forandringer av den beslutning som organisasjonsinstansene har vedtatt. Vi har en mester og når han gir ordre til å gå ut i byen og arbeide så skal man altså først ordne sig med Bygningsarbeiderforbundet. Hvis kongressen vedtar organisasjonsutvalgets innstilling, så vil vi komme op i det forhold at vi får 2 foreninger, 2 forbund representert. Siden den beslutning blev tatt som nu gjelder har det ikke vært nogen ubehageligheter.»

Man må derfor anta at kongressen gikk ut fra at det gjaldt overføring av rørleggerne ved gassverket til Bygningsarbeiderforbundet og ikke arbeide på nybygg. Rørleggerne ved gassverket skal fortsatt ha sitt medlemsskap i Gassverkarbeideres Forening.

Det tvisten gjelder i foreliggende sak er under hvilket forbunds virkeområde arbeidet ved Oslo Rådhus skal tilhøre.

Tvistenevnden må her gå ut fra at i det tilfelle at det kommunale rørleggerverksted optrer som bygningsentreprenør — enten ved å inngi anbud eller ved å utføre et arbeide på time- eller daglønn ved et nybygg, må det sidestilles med andre bygningsentreprenører, og de arbeidere som utfører dette arbeide kommer inn under Bygningsarbeiderforbundets virkeområde.

Man er opmerksom på at det er vanskelig å trekke op klare grenselinjer ved en bedrift som det kommunale rørleggerverksted når den ved siden av sitt vanlige reparasjonsarbeide for gassverket optrer som entreprenør ved bygg, da meget av det forberedende arbeide må utføres av selve verkstedet, men tvistenevndens forutsetning er at det ikke inntreer nogen forandring i organisasjonsforholdene på selve verkstedene. Det er bare arbeidet på byggeplassene denne avgjørelse omfatter.

Det er gjeldende praksis at der hvor en kommune driver en virksomhet som kommer inn under et brancheforbunds område er disse arbeidere organisert i vedkommende brancheforbund f. eks kommunale bakerier, kommunal handel m. v. Arbeidere ved den slags bedrifter er organisert i henholdsvis Bakerforbundet og Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Den samme praksis må gjennomføres vedrørende bygningsarbeidet. Dette fremgår også klart av kongressens beslutning, punkt I, hvor det bl. a. heter at nybyggingsarbeider som utføres av eller for en kommune henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

Ingen vil bestride at rådhusbygget er et nybygg og arbeidet utføres for kommunen og rørleggerarbeidet av kommunen og i alle tilfelle må betingelsene

være tilstede for at arbeidet ved bygget må henhøre under Bygningsarbeiderforbundet.

Under henvisning til foranstående innstiller tvistenevnden for sekretariatet å fatte sådan beslutning:

1. Rørleggerarbeidet ved rådhusbygget i Oslo henhører under Norsk Bygningsarbeiderforbunds virkeområde i samsvar med Bygningsarbeiderforbundets påstand fremsatt ved Tangen i møte 29. oktober 1935, dog med følgende reservasjon knyttet til punkt II i Norsk Bygningsarbeiderforbunds påstand.
2. Hvad angår de rørleggere tilsluttet Norsk Kommuneforbund som er i beskjeftigelse ved rådhusbygget er det under forhandlingen erklært fra Bygningsarbeiderforbundets representanter at disse kan fortsette sitt arbeide og oprettholde sitt medlemskap i Norsk Kommuneforbund.

Tvistenevnden forutsetter at denne ordning oprettholdes.

III.

Oslo, den 7. februar 1936.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon

samtlig sekretariatsmedlemmer.

Oslo.

Ad tvist rørleggerarbeidet ved Rådhuset.

I anledning tvistenevndens innstilling av 29. oktober 1935 og 12. januar 1936 må jeg få gjøre Landsorganisasjonen og sekretariatets medlemmer oppmerksom på følgende:

Når det gjelder arbeidsområdet for rørleggerne ved Oslo kommune — gassverket — har det gjentatte ganger i det siste år vært reist tvist fra Rørleggerne Fagforening, Oslo — Norsk Bygningsarbeiderforbunds side.

Ved beslutningen i organisasjonsutvalget 10. desember 1930 blev det fastlagt at «alle fast ansatte arbeidere ved Oslo Gassverks Rørleggerverksted skal tilhøre Norsk Kommuneforbund. De arbeidere som inntas midlertidig til utførelse av arbeide innen bygningsindustrien, skal tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund. Det henstilles til sekretariatet å tilskrive begge forbund om å oppta forhandlinger om praktisering av akkordtariffen.»

Denne beslutning som blev godkjent av sekretariatet, er etterlevet av Gassverksarbeidernes Forening, Oslo og Norsk Kommuneforbund.

Da imidlertid rørleggerne ved gassverket hadde vært beskjeftiget ved dette verksted i lengere tid, reiste Gassverksarbeidernes Forening krav om at rørleggerne som stod tilsluttet Bygningsarbeiderforbundet og som hadde arbeide av fast karakter ved gassverkets rørleggerverksted, skulde overføres til Gassverksarbeidernes Forening.

Saken blev på ny behandlet i tvistenevnden 10. september 1931. Tvistenevndens flertall innstilte for sekretariatet å fatte sådan beslutning:

«Samtlige rørleggere ved Oslo kommunes Rørleggerverksted blir å overføre til Norsk Kommuneforbund fra 1. oktober 1931.

Tvist om opmåling av akkorder bortfaller, idet alle opmålinger av akkorder må bli å foreta på den måte som den organisasjon bestemmer som har medlemmene.»

Ved sakens behandling i tvistenevnden var det et mindretall, som efter hvad det fremgår av tvistenevndens *protokoll* ikke var enige i at rørleggere som er ansatt ved Oslo kommunes Rørleggerverksted og som utfører rørleggerarbeide ved kommunens byggeplasser, skal overføres til Norsk Kommuneforbund.

Mindretallet anbefalte sekretariatet å vedta følgende beslutning:

- «1. Sekretariatet fastholder sin tidligere beslutning om at de lønnstagere som er inntatt til utførelse av arbeide i bygningsindustrien, skal tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund.
2. Opmåling av rørleggerne akkorder ved Oslo kommunes boligbygg foretas av Rørleggerne Fagforening.»

Forannevnte innstilling fra tvistenevnden blev behandlet i sekretariatets møte 7. oktober 1931, hvor tvistenevndens flertallsinnstilling mot 2 stemmer blev vedtatt.

I skrivelse av 17. oktober 1931 protesterer Norsk Bygningsarbeiderforbund mot sekretariatets avgjørelse og saken blev forelagt sekretariatet i nytt møte

14. november 1931, hvor sekretariatet besluttet å fastholde sin tidligere beslutning.

Sekretariatets avgjørelse blev av Norsk Bygningsarbeiderforbund innanket for Landsorganisasjonens representantskap, som holdt møte 19.—21. mai 1932.

Organisasjonsutvalgets innstilling av september 1931, flertalls- såvel som mindretallsinnstillingens begrunnelser og forslag, blev omdelt til representantskapets medlemmer og den 20. mai var saken oppe til behandling.

Det fremgår av representantskapets protokoll at saken blev lenge og grundig diskutert. Det blev foretatt *alternativ* votering mellem organisasjonskomitéens flertalls- og mindretallsinnstilling, som foran er referert, og flertallets innstilling blev vedtatt med stort flertall.

Jeg ber såvel Landsorganisasjonen som sekretariatets medlemmer å være oppmerksom på ikke bare den beslutning representantskapet vedtok, men det er av like stor betydning for sakens bedømmelse å være oppmerksom på *det forslag (mindretallets) som Landsorganisasjonens representantskap forkastet.*

Efter debatten og beslutningen på foranstående representantskapsmøte var det ro fra Rørleggerne Fagforening og Norsk Bygningsarbeiderforbunds side en tid. Imidlertid optok Norsk Bygningsarbeiderforbund igjen tvisten ved at de til Landsorganisasjonens kongress i 1934 innsendte følgende forslag:

- «1. Sekretariatets og representantskapets avgjørelse i tvisten mellem Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerne ved Oslo kommunale bygg annulleres.
2. Samtlige rørleggere som er ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted og som utfører bygningsarbeide, overføres til Norsk Bygningsarbeiderforbund innen 1. januar 1935.»

(Side 17 og 457 i kongressprotokollen.)

Angående dette forslag innstilte sekretariatet for kongressen å vedta følgende beslutning:

«Angående tvisten mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdene for rørleggerne ved Oslo Gassverk innstiller sekretariatet:

Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse oprettholdes.»

(Side 20 i kongressprotokollen.)

Norsk Bygningsarbeiderforbunds forslag blev behandlet under kongressens dagsorden punkt 3, *Organisasjonsutvalgets innstilling*, B. Grensetvister.

Tvisten blev av kongressen oversendt organisasjonsutvalget til behandling og blev komitéen supplert med formennene for Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund, henholdsvis I. B. Aase og Gunnar Sethil. (Side 478). Organisasjonsutvalget foreslo for kongressen å vedta et nytt punkt 3 i forhold til sitt tidligere forslag (s. 125, kfr. s. 666), gående ut på:

De tidligere beslutninger i sekretariatet og representantskapet angående grensetvisten mellem Bygningsarbeiderforbundet og Kommuneforbundet ansees hermed bortfalt.»

To av organisasjonsutvalgets medlemmer, Sethil og Henriksen, oprettholdt sekretariatets innstilling, gående ut på: «Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse oprettholdes.»

Ved kongressens behandling av forannevnte innstilling fremsatte Egil Lund, tillitsmannen for Rørleggerne Fagforening følgende endringsforslag til punkt 1 i organisasjonsutvalgets innstilling:

«Ad punkt 1.

Punktet forandres således at det efter «tilbygningsarbeide» innflettes følgende: herunder også varmearbeide, sanitærarbeide samt rørledninger for fryserier.»

Organisasjonsutvalgets innstilling til punkt 1 med Lunds tilleggsforslag vilde da blitt sålydende:

«Nybygningsarbeide, større forandringer eller tilbygningsarbeide, herunder også varmearbeide, sanitærarbeide samt rørledninger for fryserier som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.» (S. 668).

Kongressen voterte punktvis over organisasjonskomitéens innstilling.

Punkt 1 i organisasjonsutvalgets oprinnelige innstilling blev vedtatt mot nogen få stemmer. *Egil Lunds tilleggsforslag til punkt 1 blev forkastet med stort flertall.*

Organisasjonskomitéens innstilling til punkt II blev vedtatt mot 4 stemmer. Ved alternativ votering mellom organisasjonskomitéens forslag til nytt punkt 3 og organisasjonskomitéens mindretallsinnstilling — sekretariatets innstilling — blev sekretariatets innstilling vedtatt med stort flertall.

Kongressen gav derved klart til kjenne at representantskapets avgjørelse i nevnte tvistesak skulde opprettholdes.

Jeg ber på ny Landsorganisasjonens og sekretariatets medlemmer å være opmerksom på innholdet av de endringsforslag som blev fremsatt og som kongressen forkastet.

Det er ufattelig at den av samme kongress valgte tvistenevnd i en tvist som den foreliggende kan fremme en innstilling som den der nu foreligger til avgjørelse for Landsorganisasjonens sekretariat.

Foranstående dokumentasjon skulde være mer enn tilstrekkelig bevis nok for at Landsorganisasjonens lovlige organisasjonsinstanser så grundig som overhodet noen sak kan diskuteres, har behandlet denne tvist og vedtatt sine beslutninger gjennom Landsorganisasjonens sekretariat, representantskap og kongress. Det sier sig derfor selv at tvistenevnden lojalt må følge et kongressvedtak, og sekretariatet har efter min opfatning ingen anledning til å underkjenne en kongressbeslutning.

Det skulde for så vidt være unødvendig å tilføie ytterligere, men for klarhets skyld vil jeg gjøre opmerksom på at når kongressen vedrørende Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde vedtok at nybyggingsarbeider som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, skal høre under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde, så er deri lagt vanlig bygningsarbeide med de undtagelser kongressen har vedtatt, og blandt disse av kongressen vedtatte undtagelser fremgår det klart av ovenstående dokumentasjon at et kommunalt rørleggerverksted må ha rett til å utføre rørleggerarbeide og at arbeiderne ved sådant verksted skal tilhøre Norsk Kommuneforbund.

I organisasjonsutvalgets innstilling vedrørende Kommuneforbundet, som blev gadtott av kongressen (s. 118), heter det:

«Norsk Kommuneforbund omfatter arbeidere og tjenestemenn beskjeftiget i alle forskjellige kommunale virksomheter,» og i kongressens beslutning av 1923, som ligger til grunn for industriforbundsformen, heter det (s. 165):

«Kommunearbeiderforbundet bør omfatte alle arbeidere og funksjonærer ved kommunenes bedrifter.»

Det skulde således være så klart som overhodet noen ting kan være at arbeiderne ved et kommunalt gassverk og dets forskjellige avdelinger må tilhøre Norsk Kommuneforbund og ha rett til å utføre det arbejde som denne kommunale innretning har eller får sig overdratt å utføre.

I tvistenevndens nu foreliggende innstilling, side 3, anfører tvistenevnden:

«Den har den opfatning at kongressens forutsetning var at det kommunale rørleggerverksted var et reparasjons- og vedlikeholdsverksted som bare beskjeftiger arbeidere som sorterer direkte under Oslo Gassverk,» og i den anledning citerer tvistenevnden hvad en av Norsk Kommuneforbunds representanter har fremholdt på kongressen.

Hvis tvistenevnden gir sig tid til å lese begrunnelsen for de forskjellige forslag som forelå, såvel fra Norsk Bygningsarbeiderforbund som fra Norsk Kommuneforbund og hvad der i debatten er sagt på kongressen fra såvel Norsk Bygningsarbeiderforbunds formann, I. B. Aase, som Norsk Kommuneforbunds formann og viceformann, Sethil og Henriksen, vil tvistenevnden skjønne at det virker i høieste grad søkt å citere et innlegg fra en enkelt representant fra et av forbundene.

Når tvistenevnden har gitt sig inn på denne behandlingsmåte, er det for mig nødvendig å henlede opmerksomheten på begrunnelsen i Norsk Bygningsarbeiderforbunds forslag om at representantskapets beslutning skal opheves. Det heter bl. a. (s. 16):

«Det kommunale rørleggerverksted utfører nemlig ikke bare rørleggerarbeide i de kommunale bygninger, men det påtar sig også varme-, sanitær- og gassanlegg i private bygninger i konkurranse med private mestere.»

I. B. Aase uttaler (s. 472):

«Vi mener legning av rør i gater og inne på verkstedet tilhører Kommuneforbundet, men når det gjelder arbejde innenfor byggevirksomheten, så tilhører det oss.»

Jens Tangen (s. 476):

«Når kommunen etablerte rørleggerbedrift, så var det ikke meningen å lage en entreprenørbedrift, men at det skulde være for kommunens egne bygninger, sykehus o. l.»

Elias Volan, på vegne av organisasjonsutvalgets flertall (s. 666):

«Men når gassverkets rørleggere tar arbejde ved de kommunale nybygningsarbeider, så må det komme inn under Bygningsarbeiderforbundet.»

I. B. Aase (s. 667):

«Det er de rørleggere ved gassverket som har sitt vesentlige arbejde på byggene, som vi vil ha.»

Norsk Kommuneforbunds formann, Gunnar Sethil, uttaler ved sakens behandling (s. 475):

«Vi mener at hvis en kommunal etat har noget som kan være bygningsarbeide og som utføres av våre folk, må vi ha anledning til det.»

Og videre: «Videre at det rørleggerarbeide som utføres ved våre folk, må vi ha.»

Torbjørn Henriksen anfører (s. 477):

«Ved de store kommuner har vi mange grupper, som rørleggere ved gass- og vannverker og de har alltid stått i Kommuneforbundet, men efterat man kom frem i politisk innflytelse, utvider man de kommunale bedrifter, og vi ser at kommunen selv overtar mere og mere arbejde. Vi ser således at man mange steder overtar alt installasjonsarbeide, slik også med rørleggerarbeidet, hvor man optr kampen med de private entreprenører, og det kan jeg ikke finne noget galt i. Skulde det være det, så må vi sannelig revidere vår opfatning på mange områder.»

Hvorledes tvistenevnden kan komme til den opfatning at kongressens forutsetning har vært at det kommunale rørleggerverksted var et reparasjons- og vedlikeholdsverksted, er derfor ganske uforståelig, og hadde tvistenevnden ved sakens behandling virkelig villet undersøke samme, kunde de ved henvendelse til Oslo Gassverk få bragt på det rene om deres forutsetning var riktig eller ikke.

For at alle de opplysninger jeg gir sekretariatet kan være helt korrekte, har jeg tilskrevet Oslo Gassverk med forespørsel om i hvilken utstrekning Oslo Gassverk har utført rørleggerarbeide ved nybygg i de senere år.

I skrivelse av 4. februar meddeler direktør Krog, Oslo Gassverk, bl. a. følgende:

«Som svar på Deres ærede skrivelse av 18. f. m. meddeles at rørleggerverkstedet både før og efter gassverkets overtagelse av samme har utført en rekke nyanlegg, foruten vedlikeholdsarbeide.

Det vedlegges en fortegnelse over utførte større nyanlegg for tidsrummet 1920—1935 for varme- og sanitæranlegg. Hertil kommer en rekke nyanlegg som gassverket også utførte i ikke ringe utstrekning før det overtok det kommunale rørleggerverksted.

Rørleggerverkstedets bruttoomsætning i 1934 var kr. 536 952.26 og i 1935 kr. 669 508.24.»

Jeg vedlegger som bilag til denne redegjørelse fortegnelse fra Oslo Gassverk over Oslo kommunale Rørleggerverkstedets større nyanlegg i tiden 1920—1935, og antar jeg at tvistenevnden vil få en annen opfatning når det gjelder å karakterisere kommunens rørleggerverksted som et vedlikeholdsverksted.

Når det for øvrig gjelder tvistenevndens konklusjon må jeg få lov til å gjøre opmerksom på at når rørleggerarbeidet ved rådhuset i Oslo skal henhøre under Norsk Bygningsarbeiderforbunds virkeområde i samsvar med bygningsarbeiderforbundets påstand, fremsatt ved Tangen i møte 29. oktober 1935, så er denne innstilling efter min opfatning på tvers av alle beslutninger vedrørende

industriforbundsformen fra kongressens beslutning av 1923, for ikke å snakke om sekretariatets, representantskapets og siste kongress' behandling av samme tvist.

Tangens påstand innebærer bl. a. at rørleggerarbeidet ved Oslo Rådhus blir å utføre under administrasjon av Oslo kommunale Rørleggerverksted og til arbeidets utførelse benyttes kun rørleggere og hjelpere tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Det er grunn til å spørre om tvistenevnden har gjort sig op en formening om hvorledes virkningsgraden av en slik påstand vil bli. Det er kort og godt å søke fastslått at gassverkets administrasjon skal administrere et arbeide som utføres av arbeidere tilhørende et annet forbund enn gassverkets arbeidere for øvrig tilhører.

Dermed vil man komme inn i de samme forhold som forelå før 1923, nemlig at flere forbund var interessert overfor samme bedrift.

Skal Oslo Gassverk administrere og lede et arbeide, så må de arbeidere som trenges for å utføre arbeidet, tilhøre det forbund kongressen har besluttet.

Tvistenevnden forutsetter at det ikke inntreir nogen forandring i organisasjonsforholdene på selve verkstedene forsåvidt angår utførelse av rørleggerarbeidet, men enhver vet at ved et større rørleggningsarbeide er det en meget stor del av arbeidet som utføres på verkstedene og at montering finner sted på byggeplassene.

Skulde man derfor strengt følge tvistenevndens opfatning skulde altså arbeiderne som står inne på gassverkets verksted gjøre alt forberedende verkstedsarbeide, men når det gjaldt montering og tilpasning og mindre forandringsarbeider som delvis skjer på byggeplassene, skulde dette utføres av et annet forbunds medlemmer.

Det må være klart at det ikke går an å søke etablert slike arbeidsforhold, særlig når man forutsetter at det er verkstedets administrasjon som skal lede og ha ansvaret for arbeide som utføres så vel på verkstedet som ved monteringen.

Skal tvistenevndens linje følges, vil konsekvensene bli at når det gjelder en annen gren av byggevirksomheten, f. eks. elektrisk installasjon, så skal det ikke være adgang for arbeidere ved kommunale installasjoner til å utføre installasjonsarbeide på nybygg.

I en rekke av landets byer er installasjonen kommunal monopolisert, men uten hensyn til om det er en kommunal bedrift som utfører arbeidet, skal altså medlemmene tilhøre Bygningsarbeiderforbundet.

Landets forskjellige kommuner utfører også mange forskjellige slags arbeider som kan henføres under en bestemt industri. For en del år siden var det medlemmer av Norsk Bygningsarbeiderforbund som f. eks. la asfalt og tjæremakadam på gater, fortauger og gårdsplasser i forskjellige byer. Kommunene har i de senere år kjøpt maskinerier og utfører arbeidet selv, men skal av den grunn arbeidet sortere inn under Bygningsarbeiderforbundet og mangeårige medlemmer overføres fra Kommuneforbundet til et annet forbund?

Norsk Kommuneforbund må holde fast ved den linje at arbeidere som kommer inn under regulære faste kommunale etater eller bedrifter, må ha rett til å få utført det arbeide som de får sig overdratt eller blir pålagt, og arbeiderne ved disse etater eller bedrifter må tilhøre Norsk Kommuneforbund.

Derimot har Kommuneforbundet aldri gjort krav på kommunale foretagender av midlertidig karakter, som når en kommune oppretter kommunale utsalg, driver et kommunalt hotell (som Rosenkrantz, Bergen) eller et kommunalt bakeri (som i Trondheim). Der er det forbundets opfatning at det er riktig at medlemmene tilhører det respektive forbund.

En forskjell er det når et verksted eller en forretning går inn i fast tilknytning til en regulær kommunal etat.

Oslo Brenselsentral er en forretning, men den har tilknytning til Oslo Gassverk på samme måte som rørleggerverkstedet.

Skulde det arbeide som Oslo Gassverks Rørleggerverksted utfører, overføres til Norsk Bygningsarbeiderforbund, vil formentlig Norsk Transportarbeiderforbund med like stor rett kunne kreve at Brenselsentralens arbeidere skal over-

føres til Norsk Transportarbeiderforbund i likhet med hvad for øvrig gjelder for kullimportører i vårt land.

Alle disse ting har kongressen tatt hensyn til. Det fremgår klart av de siste debatter og med overveldende flertall har kongressen sagt sin opfatning.

Det er derfor helt uforståelig at Landsorganisasjonens tvistenevnd nu, knapt et år efter at kongressen har sluttbehandlet samme tvist, vil søke å få omgjort de gjeldende vedtak.

Jeg må derfor henstille til Landsorganisasjonens sekretariat å vedta følgende beslutning:

«Med henvisning til sekretariatets beslutning av 7. oktober 1931 og Landsorganisasjonens representantskaps beslutning av 20. mai 1932 samt kongressbeslutningen av 1934 avvises Norsk Bygningsarbeiderforbunds anke.»

Med solidarisk hilsen

Torbj. Henriksen.

IV. Møte i tvistenevnden 15. februar 1936.

Til stede: Evensen, Winge, Strøm, Hegg, Stenklev, Rolf Olsen.

Norsk Kommuneforbund: Henriksen, Alfred Jensen, Einar Johansen, Alf Eriksen.

I. Til behandling forelå tilbakesendt sak fra sekretariatet angående tvist om rørleggerarbeidet ved Oslo Rådhus.

Norsk Bygningsarbeiderforbund møtte ikke, men hadde innsendt en skriftlig redegjørelse av forskjellige spørsmål og et tilsvarende vedrørende en oversikt fra Oslo kommunale Rørleggerverksted om dets virksomhet.

Likeledes blev fremlagt redegjørelse fra Torbjørn Henriksen, som var sendt sekretariatets medlemmer.

Man diskuterte saken.

Tvistenevnden vil uttale:

«I anledning av at denne sak er sendt tilbake til fornyet behandling vil man bemerke:

Tvistenevnden har i sin avgjørelse bygget på at når rørleggerne i bygningsbransjen i sin tid blev overført fra Jern- og Metallarbeiderforbundet til Bygningsarbeiderforbundet så måtte rørleggerfaget bli å regne til de egentlige bygningsfag, på samme måte som malere, tømrere, snekkere m. fl. Disse grupper skulde danne kjernen i det nye Bygningsarbeiderforbund. Hovedb hensikten med dannelsen av dette forbund var å få de mest mulige enhetlige organisasjonsforhold på byggeplassene. Kongressen 1934 vedtok at alt nybygningsarbeide m. v. skal henhøre under Bygningsarbeiderforbundet.

Tvistenevnden må derfor ta hensyn til arbeidets art og arbeidsplass, og ikke til hvem som er arbeidsgiver.

Hvad angår stenhuggere, jernarbeidere og enkelte andre grupper som leilighetsvis er beskjeftiget på en byggeplass, så må man være opmerksom på at disse grupper aldri er besluttet overført til Bygningsarbeiderforbundet, og kan ikke regnes å tilhøre bygningsfagene. Det er bare leilighetsvis at de kan være beskjeftiget på en byggeplass, mens deres egentlige hovedyrke og arbeidsplass hører til helt andre grener av erhverslivet. Man kan i grunnen sammenligne disse med f. eks. telefonarbeidere, som også leilighetsvis kan være beskjeftiget på et bygg, men det har aldri vært Tvistenevndens opfatning at den slags grupper skal overføres til Bygningsarbeiderforbundet.

Tvistenevnden er enig i at alle funksjonærer og arbeidere ved faste kommunale etater skal tilhøre Norsk Kommuneforbund. Men ennå har ikke Oslo kommune opprettet nogen fast kommunal bygningsetat. Hvordan organisasjonsforholdene ved en slik etat i tilfelle skulde bli, må det bli kongressens sak å avgjøre. Arbeiderne ved Gassverkets Rørleggerverksted skal fortsatt stå i Norsk Kommuneforbund.

Det kan derfor ikke med nogen rett hevdes at Tvistenevnden i sin avgjørelse har gått imot kongressens vedtak, og man kan ikke være enig i at kongressen i sitt vedtak punkt III har gjort undtagelser fra punkt I.

Kongressen har etter Tvistenevndens opfatning trukket op en prinsipiell ordning for Bygningsarbeiderforbundets virkeområde, og Gassverkets Rørleggerverksted kan fortsatt drive sin virksomhet uten å komme i strid med denne, og arbeiderne ved Gassverkets Rørleggerverksted skal fortsatt stå i Norsk Kommuneforbund.

Angående opgavene fra Oslo kommunale Rørleggerverksted om dets virksomhet de siste år henvises til tilsvar fra Norsk Bygningsarbeiderforbund, som vedlegges.

Torbjørn Henriksen understreker særlig betydningen av at Egil Lunds forslag blev nedstemt av kongressen. Tvistenevnden finner det ganske naturlig at dette forslag blev nedstemt. Var det blitt vedtatt hadde et helt nytt arbeidsfelt blitt overført til Bygningsarbeiderforbundet, idet fryserianlegg i alt vesentlig utføres av Jern- og Metallarbeiderforbundets medlemmer.

Hvad angår det forberedende arbeide ved rørleggeranlegg er det fremholdt at en stor del utføres på verkstedet. Etter de opplysninger som er fremkommet, har man all grunn til å tro at ved ethvert nybygg blir det opprettet et provisorisk verksted på selve bygget. Rørleggerne ved et nybygg vil derfor ikke få noen særlig tilknytning til vedkommende stedbundne verksted (uttalelse herom vedlegges).

Tvistenevnden kan heller ikke være enig i at en ordning som av nevnden foreslått skulde bevirke så store vanskeligheter av administrativ art at den ikke kan praktiseres.

Under henvisning til foranstående opprettholder Tvistenevnden sin innstilling av 12. januar 1936.

Etter henstilling fra Norsk Kommuneforbunds representanter er Tvistenevnden opfordret til å avgi uttalelse om hvem skal utføre gassanlegg.

Tvistenevnden vil hertil anføre at det var begge parter forutsetning ved behandlingen i Tvistenevnden 29. oktober 1935 at dette arbeide skulde utføres av Gassverkets Rørleggerverksted.

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening.

Oslo den 13. februar 1936.

Rørleggerne Fagforening, her.

Vi erkjenner mottagelsen av Deres skrivelse av 13. ds.

Det gjelder påstanden om at $\frac{1}{2}$ av rørleggerarbeidet ved montering av et varme- og sanitæranlegg idag utføres på verkstedet.

Med uttrykket «verkstedet» forstår vi bedriftens verksted, altså f. eks. gassverkets verksted innen gassverkets eget område.

Vi er helt og holdent enig i Deres karakteristikk at påstanden er i aller høyeste grad uriktig og så vel teknisk som praktisk ugjørlig.

En rørleggerbedrift har riktignok som regel et eget verksted i sin bedrift og hvor det forholdsvis lille arbeide av mekanisk art blir utført: smidning av bærejern, utførelse av hengere og klammer. Dette er vanlig verkstedarbeide. Men det er ikke rørleggerarbeide og utføres av smeder og mekanikere, ikke av rørleggere.

Rørleggeren har sitt «verksted» på byggeplassen. På en større byggeplass har rørleggerne «verksteder» på flere steder samtidig omkring på bygget.

For et varmeanlegg monteres kjeler selvfølgelig hvor de fremtidig skal bli stående. Det samme gjelder selvfølgelig radiatorer. Og varmeledningene tilkappes og legges op og sveises eller skrues sammen på stedet. Isolering foregår etter at monteringen er ferdig. Det samme gjelder for sanitæranlegg.

Vi er kjent med at gassverket — når det gjelder en rekke like gassoplegg — kapper og gjenger disse helt like opplegg på sitt verksted på gassverket. Gassverket foretrekker denne fremgangsmåte i dette spesielle tilfelle.

De private rørleggerbedrifter utfører også denslags arbeide helt ut på byggeplassen. Hvilken fremgangsmåte her er den riktige eller den mest rasjonelle kan det være delte meninger om. Rørleggerarbeiderne hos de private bedrifter foretrekker å utføre det hele på byggeplassen.

Men når det gjelder varme- og sanitæranlegg, kan det blandt fagfolk kun være en mening.

Vi er klar over at likeoverfor fagfolk er det overflødig å bruke såvidt mange ord i anledning påstanden om $\frac{1}{2}$ verkstedarbeide.

Men fagfolk kommer heller ikke med nevnte påstand.

Ærbødigst

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening

T. Mathiesen.

VI. A/S Rørlegger.

Oslo den 13. februar 1936.

Herr E. Lund, Vestbygt 29, Oslo.

Idet vi henviser til Deres behagelige forespørsel, bekrefter vi herved vår uttalelse om at all montasje av varme- og sanitæranlegg foregår på arbeidsplassen.

Det skulde være innlysende for enhver at det både praktisk og teknisk er ugjørlig å foreta montasje på verkstedet, da alt rørledningsmaterieell med tilhørende jernarbeider må tilpasses på stedet.

Ærbødigst

pr. pr. A/S Rørlegger.

Thv. Schjøtt.

VII. Fortegnelse over Oslo komm. Rørleggerverksteds større nyanlegg i tiden 1920—1935.

1920. Vålerengens Skole, sanitæranlegg.

Grünerløkkens Skole, sanitæranlegg.

1921. Nytorvet toalett, sanitæranlegg.

Dikemark Sykehus, varmeanlegg.

Tøyen Haveby III, sanitæranlegg.

Jessenløkkens Byggeselskap, sanitæranlegg.

Torshov kv. 9, sanitæranlegg.

Herslebs Skole, sanitæranlegg.

Herslebs Skoles rektorbolig, sanitæranlegg.

Torshov kv. 7, sanitæranlegg.

1922. Oslo Skole, sanitæranlegg.

Dikemark Asyl, varme- og sanitæranlegg.

St. Hanshaugens Restaurant, sanitæranlegg.

Torshov kv. 10, sanitæranlegg.

Torshov kv. 16, sanitæranlegg.

Torshov kv. 11, sanitæranlegg.

Møllergaten 19, varme- og sanitæranlegg.

1923. Ivar Aasens Plass, sanitæranlegg.

Vigelands Atelier, varme- og sanitæranlegg.

Apotekergaten 5, sanitæranlegg.

Kroghstøttens Sykehus, sanitæranlegg.

Markus Kirke, sanitæranlegg.

Ila kv. 2 a, sanitæranlegg.

1924. Torshov kv. 15, sanitæranlegg.

Småhusene, Ekeberg, sanitæranlegg.

Mogt. 3 og Drøbakgt. 5, sanitæranlegg.

Torshov kv. 14 b., sanitæranlegg.

Havnevesenet, Utstikker I, sanitæranlegg.

Schwensensgt. 9 b, sanitæranlegg.

Bergensgt. 12 b, sanitæranlegg.

1925. Sagene Bad, sanitæranlegg.

Nordre Aasen, kv. 1, sanitæranlegg.

Akersbakken 13 c, sanitæranlegg.

Ila kv. 2 a, sanitæranlegg.

Dikemark funksjonærboliger, sanitæranlegg.

Dikemark Sykehus (slottet), sanitæranlegg.

Dikemark Sykehus (kjøkkenbygningen, sanitæranlegg.

1926. Nordre Aasen kv. 2 b, sanitæranlegg.
Ullevål Sykehus, kjøkkenbygningen, varmeanlegg.
Ullevål Sykehus, vaskeriet, sanitæranlegg.
1927. Ila kv. 3, sanitæranlegg.
«Odden», Asker, sanitæranlegg.
Dikemark Sykehus, varmeanlegg.
1928. Ullevål Sykehus (Patologisk laboratorium), sanitæranlegg.
Sofienberg Skole, sanitæranlegg.
Sofienberg Skole, varmeanlegg.
Wergelandsveien 2, varme- og sanitæranlegg.
Kroghstøttens Sykehus, avd. B, sanitæranlegg.
1929. Parkvesenet, Sogn Hagekoloni, sanitæranlegg.
Kroghstøttens Sykehus, varmeanlegg.
Søndre Ekeberg, sanitæranlegg.
Husmorskolen, Grønland, sanitæranlegg.
Dikemark Sykehus, sanitæranlegg.
Søndre Aasen kv. 1, sanitæranlegg.
1930. Sandakerveien 87 b, kv. a, sanitæranlegg.
Husmorskolen, Grønland, sanitæranlegg.
Husmorskolen, varmeanlegg.
Deichmanske Bibliotek, Grønland, varme- og sanitæranlegg.
Ullevål Haveby, sanitæranlegg.
Berle Skole, sanitæranlegg.
Ullevål Sykehus, varmeanlegg.
Dikemark Sykehus, varme- og sanitæranlegg.
Ila kv. 4, sanitæranlegg.
Ullevål Sykehus, sanitæranlegg.
Prof. Dahls gate 36, sanitæranlegg.
Sagene Brandstasjon, varmeanlegg.
Sagene Brandstasjon, sanitæranlegg.
Sommerogaten 1, varmeanlegg.
Sommerogaten 1, sanitæranlegg.
Sandakerveien 87 b, kv. B., sanitæranlegg.
Frognerseierens Skihall, varme- og sanitæranlegg.
Søndre Asen kv. 3, sanitæranlegg.
Vestkantbadet, varmeanlegg.
Kingsgt. 17 c, varme- og sanitæranlegg.
1931. Kampens Skole, sanitæranlegg.
Asengaten 24 b, varmeanlegg.
Asengaten 24 b, sanitæranlegg.
Søndre Asen kv. 4, sanitæranlegg.
Lakkegaten Skole, sanitæranlegg.
Vålerengens Skole, varme- og sanitæranlegg.
Søndre Asen kv. 5, sanitæranlegg.
Apotekergaten 3—5, sanitæranlegg.
Vahl Skole, sanitæranlegg.
Borgerskolen, sanitæranlegg.
Kampens Skole, skolekjøkken, varme- og sanitæranlegg.
Jordal Idrettsplass, garderobe, sanitæranlegg.
Vestheim Skole, sanitæranlegg.
Møllergaten skole, sanitæranlegg.
Katedralskolen, sanitæranlegg.
Torvgaten 9, varme- og sanitæranlegg.
Rosenkrantzgaten 14, varmeanlegg.
Søndre Asen, kv. 7, bygning A, sanitæranlegg.
Ila kv. 6, sanitæranlegg.
Møllergaten Skole, varmeanlegg.
Vestheim Skole, sanitæranlegg.
Søndre Asen kv. 7, bygning B, sanitæranlegg.
Søndre Asen kv. 7, bygning D, sanitæranlegg.
Søndre Asen kv. 6, sanitæranlegg.

- Apotekergaten 7, varme- og sanitæranlegg.
Ankertorvets Toalett, varme- og sanitæranlegg.
Jordal Idrettsplass, garderobe, varmeanlegg.
Møllergaten Skole, sanitæranlegg.
Storgaten 36, varme- og sanitæranlegg.
1932. Sarsgatens Skole, sanitæranlegg.
Oslo Slaktehus, karantenefjøs, varme- og sanitæranlegg.
1933. Gjetemyrens Skole, sanitæranlegg.
Foss Skole, sanitæranlegg.
Nytorvets Basarer, sanitæranlegg.
Bolteløkkens Skole, varme- og sanitæranlegg.
Hausmannsgaten 16, sanitæranlegg.
«Saga» Kino, sanitæranlegg.
1934. Russeløkkens Skole, varme- og sanitæranlegg.
Skøytebanen, Tryvannshøgda, sanitæranlegg.
Russeløkkens Skole, varme- og sanitæranlegg.
Grønlands Politistasjon, varme- og sanitæranlegg.
Bergensgt./Holmestrandsgt., sanitæranlegg.
Vår Frelses Gravlund, sanitæranlegg.
1935. Oslo Slaktehus, sanitæranlegg.
Lakkegaten/Sarsgaten Skole, sanitæranlegg.
Oslo Havnevesen, bryggene, sanitæranlegg.
Bolteløkkens Skole, varmeanlegg.

VIII. Ad tvist Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerarbeidet ved Gassverket.

Hvad angår det på listen over utførte arbeider i tiden 1920 til oktober 1927 skal vi ikke innlate oss på videre diskusjon, da disse er utført før rørleggerne fikk gjennomført sin akkordtariff. Vi skal derfor gi nærmere opplysninger om en del av det utførte anlegg.

1928. Kroghstøtten Sykehus. Hovedanlegget utført av E. Sunde & Co. Gassverket kun utført en del mindre arbeide.
1929. Sogn Hagekoloni. Kun jordledningsarbeider med en del havekraner.
Kroghstøtten Sykehus. Kun dampledninger fra Gassverket til innenfor mur. Hovedanleggene i samtlige bygninger utført av firmaene E. Sunde & Co. og C. Blunck A/S.
1929. Dikemark Sykehus. Kun omlegningsarbeider. Der likeså i andre bygninger blev utført av E. Sunde & Co.
Søndre Asen kv. 1. Her begynte Gassverket å innta folk fra Rørleggerens Fagforening, som senere kom til å fortsette gjennem flere år.
1930. Sandakerveien 87 b. Her beskjeftiges også en større del av våre medlemmer, der fremsatte krav om opmåling efter tariffen, men blev dette nektet, da der var inngått avtale om slumpakkord på en pris der lå langt under tariffen.

Ullevål Haveby. Omlegning av noen enkelte vanninnlegg fra vei.

For de øvrige arbeider i 1930 skal anføres at det til stadighet arbeidet flere av våre medlemmer på disse anlegg.

1931. Kampen Skole. Kun innlegg av bunnledninger. Såvel varmeanlegget som badeanlegget blev utført av A/S Rørlegger.
Kings gate 27.
Asengaten 24.
Søndre Asen kv. 4.
Søndre Asen kv. 5.
Apotekergaten 3—5.
Borgerskolen.
Jordal Idrettsplass.
Vestheim Skole, omlegning.

Torvgaten 9.
Vestheim Skole, nyanlegg.

For samtlige disse anlegg gjøres gjeldende at det var medlemmer av Rørleggerens Fagforening som utførte disse i akkord etter tariffen og opmålt av oss. Regnskapet herfor kan fremlegges.

Malmøkalvens Sykehus.

Doktor Lindboe's Klinik. Ikke anført, men gjeldende som ovenfor.

For de øvrige for 1931 anførte anlegg må vi opplyse at våre medlemmer hadde en stor andel i disse, og flere av de største blev også utført i akkord etter vår tariff, og blev opmålt av det kommunale verksted uten at vi fikk anledning til å være til stede.

1932. *Sarsgatens Skole*. Sanitæranlegg, utvidelse av skolekjøkkenet, omlegning av vannledninger.
Oslo Slaktehus, karantenefjøs. Innlagt en del vannledninger, satt op 2 tappekraner, samt opsatt en del drikkefontener.
1933. *Gjetemyrens Skole*. Omlegning av vannledninger.
Foss Skole. Utvidelser.
Nytorvets Basar. Reparasjoner og omlegninger.
Bolteløkken Skole. Almindelig omlegning.
Hausmannsgt. 16. Omlegning av vannledninger til kobber.
«Saga» Kino. Alt rørleggingsarbeide utført av Chr. Wisbech, Det kommunale Rørleggerverksted kun opsatt klosetter og urinaler.
1934. *Ruseløkkens Skole*. Innlegning av en del klosetter. (Utvidelser).
Skjøtebanen, Tryvannshøgda. Når der i fortegnelse fra Kommuneforbundet står anført at der på dette sted er utført et «sanitæranlegg» er dette oss ubegripelig.
Ruseløkkens Skole. Omlegning av vannledninger og reparasjon av varmeledninger.
Grønland Politistasjon. Utvidelse av varmeanlegget.
Bergensgt. og Holmestrandsgt. Overensstemmende med listen.
Vår Frelsers Gravlund. Omlegning av vannledninger for tappekraner på kirkegården.
1935. *Oslo Slaktehus*. Vannledninger i det nye tilbygg. Øvrige sanitær- og varmeanlegg utført av A/S Vann & Varme.
Lakkegatens Skole og Sarsgatens Skole. Omlegning av vannledninger til kobber.
Oslo Havnevesen (bryggene). Kan vel ikke være sanitæranlegg.
Bolteløkken Skole. Utvidelse av varmeanlegget i gymnastikksalen.

Besvarelsen av Kommuneforbundets liste over utførte varme- og sanitæranlegg, er fremkommet etter innhentede opplysninger på hvert enkelt sted.

Torbjørn Henriksen: Jeg er lei for at man gang på gang skal være nødt til å opta tiden med slike tvister. Og enn mer da jeg tror at hvis tillitsmennene i de to forbund kunde få avgjøre saken så vilde vi nok komme til enighet; men det er som Strandli sa, disse rørleggerne som ikke vil gi sig. Her er også for øvrig forholdet det at det er ingen forskjell i deres lønnsforhold, det er ingen underbetaling. Forskuddslønnen i akkord er et par øre mindre etter Kommuneforbundets tariff, men så har de en del fordeler som langt opveier de 2 øres forskjell. Men det er slik at Bygningsarbeiderforbundet av hensyn til kontrollen med akkorden har opmalere og man må betale en viss procent for det til disse tillitsmenn. Når det gjelder Kommuneforbundet så belastes ikke arbeiderne for det vi går like effektivt frem for det. Det er striden og det er ikke noget å legge fingrene imellem, og så gjør man alt for å lage vanskeligheter. Jeg må be representantskapet følge med mig i det doku-

ment som her er fremlagt. På side 2 har man kongressens vedtak, hvor det i romertall I heter: «Nybyggingsarbeide, større forandringer eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virkeområde.» Og så videre heter det i romertall III som her har interesse: «Angående tvist mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdene ved Oslo Gassverk oprettholdes Landsorganisasjonens representantskaps vedtak.» Og vi har spesiell beslutning som peker på den tvist som vi nu er oppe i. Representantskaps vedtak i 1932 var: «Samtlige rørleggere ansatt ved Oslo kommunes rørleggerverksted blir å overføre til Norsk Kommuneforbund fra 1. oktober 1932. Tvisten om opmåling av akkorder bortfaller, idet alle opmålinger av akkorder må bli å foreta på den måte organisasjonen bestemmer som har medlemmene.» Men på tross av at vi har kongressens utvilsomme beslutning for at Oslo kommunes rørleggerverksted er en kommunal affære som henhører under oss, så får vi denne bedrøvelige sak. På den måte blir det positive organisasjonsarbeide liggende. Det er ikke godt å være tvistenevnd. Det er så. Det var sagt at den største fikk rett. Og nu har Bygningsarbeiderforbundet noen hundre medlemmer mer enn oss og derfor får de også rett her. På side 4 har vi tvistenevndens tidligere behandling av saken. Et mindretall anbefalte: 1. Sekretariatet fastholder sin tidligere beslutning om at de lønnstagere som er inntatt til utførelse av arbeide i bygningsindustrien, skal tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund.» Men sekretariatet var ikke enig i det. Bygningsarbeiderforbundet var ikke enig og protesterte og hvad skjer? Jo, at vi på ny får den frem til diskusjon og den 20. mai så forkaster representantskapets flertall tvistenevndens mindretalls forslag. Så går det en tid, hvor det er ro; men så kommer Bygningsarbeiderforbundet og ber kongressen om å annullere sekretariatets og representantskapets beslutning. Men kongressens flertall vedtar at vedtaket av 20. mai 1932 skal stå ved makt og har forkastet at det skal annulleres. Vi var sikkert noen hver enige om at det var godt på denne måte å få ryddet denne sak vekk. Men så kommer den igjen. Derfor er det så ergerlig å holde på med dette. Jeg vil be representantskapets medlemmer om å gjenereindre den beslutning som ligger til grunn her og det er kongressens vedtak av 1923 og det står gjentatt noget av det på side 6, nemlig at «Kommuneforbundet bør omfatte alle arbeidere og funksjonærer ved kommunenes bedrifter.» Jeg minner også om organisasjonsutvalgets innstilling i 1934. Enhver tvist her har ingen saklig begrunnelse. Saken har gjentatte ganger vært behandlet av tvistenevnden og man kan på side 10 se: «Tvistenevnden må derfor ta hensyn til arbeidets art og arbeidsplass, og ikke til hvem der er arbeidsgiver.» Den vil tvistenevnden ha understreket; men det må der gjøres to undtagelser for og det er når det gjelder Statens og kommunens arbeidere. Det er etter kongressens beslutning 1923 ikke spørsmål om arbeidets art; men om hvem som er arbeidsgiver. Det er ingen tvil om at de kommunale arbeidere skal vi ha. Vi har lojalt bøiet oss for alle vedtak. Og jeg vil si at det da er noget tragisk ved den ting at vi skal få barbererne, jøglere og andre til vårt forbund. Vi bøier oss for det. Men det er tragisk at jeg skal stå her og

måtte forsvare å få beholde de medlemmer som mitt forbund *egentlig* skal bestå av. Arbeidets art er ikke det avgjørende. Vi har alle industrier og fag innenfor vårt forbund. Derfor er den linje tvistenevnden her har slått inn på helt feilaktig; for skal det bli linjen så kan Kommuneforbundet opheves når som helst. Ligger det nemlig slik an så stikker dette dypere, slik at hovedstyret og vårt landsmøte snarest må se å behandle disse ting. Så vil jeg henvise til side 11, hvor det heter: «Efter henstilling fra Norsk Kommuneforbunds representanter er tvistenevnden opfordret til å avgi uttalelse om hvem som skal utføre gassanlegg. — Tvistenevnden vil hertil anføre at det var begge parter forutsetning ved behandlingen i tvistenevnden 29. oktober 1935 at dette arbeide skulde utføres av Gassverkets rørleggerverksted.» Så tar vi et kommunalt bygg — Rådhuset eller hvad som helst annet — og så sier kommunen at vi har vårt rørleggerverksted og vi vil benytte det. Da sier tvistenevnden at hvis det går vann i rørene så skal det tilhøre Bygningsarbeiderforbundet; men er det gass så skal Kommuneforbundet ha de. Det går ikke an å behandle det slik. Tenke sig til at det avgjørende skal være: hvad det går i rørene! Jeg kunde gå videre og tale om elektriske installasjoner, som også utføres av våre folk i mange kommuner. Ved siden av dette vil jeg få lov til å peke på en ting som representantskapets medlemmer får legge det i det som de vil; men det er nu engang ikke uten interesse for arbeiderklassens tillitsmenn og det er det at efter hvert som arbeiderklassen rykker inn i kommunestyrene, så søker man å komme vekk fra mellommannssystemet i kommunene og man ser til å ta vekk fra entreprenører og andre arbeide som ligger godt an for kommunal drift. Jeg har foran mig her en artikkel fra «Aftenposten», hvor Rørleggermesternes Landsforening protesterer meget sterkt mot at de kommunale rørleggerverksteder utfører disse arbeider. Det er bare rørleggermesterne som kan utføre det arbeide best og rimeligst. Ja, så har vi da dragkampen mellom ordfører Torp på vegne av kommunen for å få arbeide vekk fra entreprenørene, arbeide som like godt og vel så det kan utføres av kommunen, og så kommer arbeiderne og hjelper til å kreve arbeidet til private. Folkene selv vil ikke ut av Kommuneforbundet og over i Bygningsarbeiderforbundet. Gassverksarbeidernes Forening er lei av dette de også og den 22. april i år sier de til rørleggerne, at la oss istedenfor å føre denne kamp mot hverandre opta forhandlinger oss imellem og dere rørleggere kan bestemme tiden etc.; men til dags dato har Gassverksarbeidernes Forening intet hørt fra rørleggerne om de vil motta den utstrakte hånd. Men i stedet kjører man sterkt op med appeller til sekretariatet og nu her og vel også til kongressen. Krangeleu gjelder som jeg nevnte opmålingsprocentene og det kunde ha vært grunn til å be om å få vite hvor meget det dreier sig om.

Jens Tangen: Det er riktig at man her lite har med det lønnsmessige forhold å gjøre. Vi har sett på det prinsipielle her. Det lønnsmessige skiller ikke stort. De som bygget op industriforbundsformen hadde nok neppe tenkt sig at det skulde utvikle sig slik i kommunen som det nu gjør; for da behøvde man ikke noget Bygningsarbeiderforbund. I 1926 var Kommuneforbundet så elskverdig å tilskrive våre interesserte avdelinger om adgang til å opføre en elektrisk stasjon ved Smestad. Vi hadde den gang

mange vanskeligheter med stor arbeidsledighet hos oss. Men den elskverdighet vi den gang viste, utviklet sig slik at kommunearbeiderne overtok det ene bygg efter det annet, således også den store administrasjonsbygning for Lysverkene her i byen. Vi faller ikke med de 2 pct. som her er nevnt til opmåling; men vi vil ha fred i vårt arbeide. Skal man komme dit hen i vårt organisasjonsarbeide, at man skal trykke allerede de på forhånd uheldigst stillede arbeidere utenfor arbeidsplassen; ja, da må jeg nok ta hele min opfatning op til revisjon. Jeg har ingen ting å innvende mot tvistenevndens avgjørelse. Den er riktig. Når man en gang har gjort en feil, så skal den ikke gjentas. Når vi for Rådhusets vedkommende har sagt at de arbeidere som har fått arbeide der, skal fortsette og vi videre heller ikke har krevd de overført til oss, så viser vel det at vi ikke går på. I motsetning til Henriksen vil jeg ha sagt at hvis man vil ha ordnede forhold og ikke vil ha konkurranse på arbeidsplassen av 2 forbund, så vedtar man tvistenevndens avgjørelse.

Lars Evensen: Om årsaken til denne stridighet er opmålingsprocenten eller ei, har vi i tvistenevnden ikke vært inne på. Vi har i vår avgjørelse måttet la oss lede av kongressens vedtak og hvad som dermed er ment. Og jeg vil si til Torbjørn Henriksen at hvis du gjør dette til et overføringsspørsmål av rørleggere fra Kommuneforbundet til Bygningsarbeiderforbundet, så er det feil. Tvisten her gjelder rørleggerarbeidet ved Rådhuset og hvem det skal sortere under og intet annet. Når det gjaldt dette forhold så har tvistenevnden bygget på de to siste kongressvedtak. Punkt I sier: «Nybyggingsarbeide, større forandringer eller tilbyggingsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.» Ut fra det prinsipielle vedtak må tvistenevnden avgjøre spørsmålet. Og hvad angikk det spesielle forhold ved Gassverket, så sies det i punkt 3 i vedtaket: «Angående tvist mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdene ved Oslo Gassverk oprettholdes Landsorganisasjonens representantskaps vedtak. — Representantskapets vedtak 1932 bygget på følgende innstilling fra tvistenevnden: «Samtlige rørleggere ansatt ved Oslo kommunes rørleggerverksted blir å overføre til Norsk Kommuneforbund fra 1. oktober 1932. — Tvisten om opmåling av akkorder bortfaller, idet alle opmålinger av akkorder må bli å foreta på den måte den organisasjon bestemmer som har medlemmene.» Det er ikke noget overføringsspørsmål. Rørleggerne ved det kommunale rørleggerverksted skal fortsatt være medlemmer av Kommuneforbundet. Vi sier videre at ingen er vel i tvil eller vil bestride at rådhusbygget er et nybygg, og vi sier i punkt 2 i tvistenevndens innstilling for sekretariatet: «Hvad angår de rørleggere tilsluttet Norsk Kommuneforbund som er beskjeftiget ved rådhusbygget, er det under forhandlingene erklært fra Bygningsarbeiderforbundets representanter at disse kan fortsette sitt arbeide og oprettholde sitt medlemskap i Norsk Kommuneforbund.» Tvisten gjelder altså *ikke* overføring av medlemmer. Jeg vil peke på Kommuneforbundets skrivelse, hvor det heter, «så er deri lagt vanlig byggingsarbeide.» Er ikke rørleggerarbeide vanlig bygningsarbeide? Når man taler om vanlig bygningsarbeide tror jeg også det lå det i kongressens vedtak av 1923 der-

ved at Bygningsarbeiderforbundet fikk rørleggerne overført til sig. Skal arbeidsgiveren bli bestemmende for organisasjonens oppbygging, da må hele Landsorganisasjonen omlegges. Det er arbeidets art og arbeidsplass som hittil har vært avgjørende og som fortsatt må være det og hvorefter tvistenevnden har å treffe sine avgjørelser.

Oscar Karlsen: Jeg var til stede på kongressen, da denne kampanje gikk for sig. Jeg blev derfor meget forbauset over denne innstilling, som er blitt til en liten bibel. Man henviser her også til hvad et medlem har uttalt på kongressen om den sak. Ellers pleier man jo alltid å henwise til profetene; her henviser man til en av menigheten. En kampanje mot kommunal arbeidsdrift må da være oplagt feilaktig ut fra vårt sosialistiske prinsipp. Vi har jo alle faggrupper representert innen kommunen; men ingen av disse fagforbund har protestert mot det. Det er klart at det kommunale rørleggerverksted må ha adgang til å utføre alt arbeid eventuelt ved Rådhuset. I Tangens forslag heter det at rørleggerarbeidet ved Oslo Rådhus blir å utføre under administrasjon av Oslo kommunale rørleggerverksted. Til å lede arbeidet på byggeplassen har Oslo kommunale rørleggerverksted rett til å benytte sine nu ansatte arbeidsledere og formenn. Man vil ha de overordnede, men ikke arbeiderne ved verkstedet. Jeg kan ikke forstå annet enn at man straffer disse meget sterkt. Kongressen har sagt fra at disse arbeidere skal stå i Kommuneforbundet; men da kan man ikke ta fra dem arbeidsmulighetene. Det er merkelig at tvistenevnden kan komme til det resultat som her foreligger. Disse arbeidere har ikke gjort annet enn å bøie sig for kongressens beslutning. Skal man da gjøre dem til mindreverdige arbeidere i sitt fag? Vil man ikke gi det kommunale rørleggerverksted arbeidsmuligheter så bør Bygningsarbeiderforbundet ta disse medlemmer.

C. Strøm: Vi gassverksarbeidere må se denne sak ut fra de forhold vi kommer op i. Hvordan skal det egentlig bli med oss ved de mindre kommunale rørleggerverksteder, hvor vi må utføre forskjellige arbeider. Jeg er i den stilling. Når jeg er i rørleggerarbeide skal jeg altså stå i Bygningsarbeiderforbundet og når jeg er i retorthuset skal jeg være i Kommuneforbundet. Skal vi følge tvistenevndens avgjørelse her, så får vi mange vanskeligheter. Jeg vet til slutt ikke hvor jeg skal stå organisert, hvis vi skal følge denne nye linje fra tvistenevnden. Jeg kan ikke forstå Bygningsarbeiderforbundets steilhet i dette forhold. I Stavanger kommer vi ofte i kontakt med hverandre og vi har alltid respektert Bygningsarbeiderforbundets medlemsbok. Det vil virke oprivende for organisasjonen å slåss om medlemmene på denne måte.

Torbjørn Henriksen foreslo: «Med henvisning til kongressens vedtak 1934 kan tvistenevndens innstilling ikke tiltres.»

O. L. Strøm: Jeg er medlem av den ulykkelige tvistenevnd og jeg har tatt ordet nærmest for å revidere noget på tvistenevndens synkende anseelse. Det er ikke så godt å få en objektiv fremstilling av en partsadvokat og Karlsen og Strøm som fulgte etter i Henriksens fotspor er jo nærmest de siktede i saken. Men Henriksen talte her om noget annet enn det som foreligger. Tar man derfor vekk vellyden i hans tale, så vil man også forstå det. Man kan på en kongress holde slike taler ut fra sosialistiske og samfundsmessige hensyn og når den — fagkongressen — fast-

slår den linje, så vil det også bli en annen avgjørelse av tvistenevnden. Men vi har bygget på kongressens vedtak og det må representantskapet også gjøre. Vi kan ikke la oss rive med av en stemning eller av vår sosialistiske opfatning her. Kongressens vedtak er så tydelig som den overhodet kan bli. Henriksen får derfor ikke gitt oss nogen knockout; men han får oss ned på telling. Hvad angår disse rørleggere som er i beskjeftigelse på rådhusbygget, så gav ikke tvistenevnden der nogen prinsipiell avgjørelse, idet det under forhandlingene blev erklært fra Bygningsarbeiderforbundets representanter at disse kan fortsette sitt arbeid og oprettholde sitt medlemsskap i Norsk Kommuneforbund. En avgjørelse for gassen vilde nok efter all sannsynlighet gått i samme retning som legning av vannrør. En som legger op vannrør må også kunne legge op gassrør. Men det har som sagt ikke fått nogen prinsipiell avgjørelse. Jeg vil begrense spørsmålet til hvad det virkelig er, nemlig et nybyggingsarbeide og alt nybyggingsarbeide utført av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundet og Rådhuset er et nybyggingsarbeide.

Martin Strandli: Henriksen sa at Kommuneforbundet var lojale; men det er vel fordi at de alltid får rett. Men når det som her går dem imot, så er de ikke lojale mot organisasjonens vedtak; men trekker saken frem her. Da Bygningsarbeiderforbundet blev dannet fikk vi rørleggerne og blikkenslagerne fra Jern- og Metallarbeiderforbundet; men det står ennu igjen rørleggere der og som det ikke er meningen skal tilhøre oss. Derimot fikk vi overført til oss de rørleggere som drev innenfor bygningsindustrien. Påstanden fra Henriksen om at arbeidsgiveren skal være det bestemmende og avgjørende for hvor arbeiderne skal stå organisert, har tvistenevndens folk jo svart på. Men Kommuneforbundet har jo ikke selv fulgt denne linje tidligere. Vi har Hovind Teglværk, hvor vi har arbeiderne; men hvor det er en kommunal bedrift. De oprettholder således ikke på alle områder dette med at arbeidsgiveren skal være det bestemmende. Karlsen sa at man ikke skulde legge slik brett på hvad Johan Berg sa på kongressen; men det er dog det å si dertil da, at han var Gassverksarbeiderforeningens formann. Vi har ikke nogen gang påstått at ikke kommunen kan utvide sin arbeidsdrift. Men som det går nu, så er det vel ingen sannsynlighet for at kommunen får monopol på rørleggerarbeidet her i byen. Jeg vil anbefale tvistenevndens avgjørelse her, hvis vi ikke skal komme op i kaos.

Olaf Kregnes: Man skulde ha grunn til å tro at efter den grundige behandling forrige kongress gav denne sak, at vi nu ikke skulde komme op i disse forhold. Henriksen holdt sig her til romertall II og III, som passet ham best, men han bør lese forfra, og der står det tydelig at det også gjelder nybyggingsarbeider for stat eller kommuner. Da burde de jo på kongressen foreslått at det utgikk av romertall I. Kongressens vedtak er tydeligt og klart og jeg kan ikke forstå at Kommuneforbundet da kan komme med en annen opfatning.

Torbjørn Henriksen: Det er ikke Kommuneforbundet som har reist denne tvist. Det er Rørleggernes Fagforening og Bygningsarbeiderforbundet helt fra begynnelsen av og op gjennom årene. Efter alt dette så mente vi at det var nødvendig å få en avgjørelse her av representant-

skapet. Tangen nevnte et byggearbeide på Smestad. Riktig. Men det burde da også samtidig vært opplyst om at vi sa til Elektrisitetsverkets Arbeiderforening at det arbeide tilhørte Bygningsarbeiderforbundet. Vi hadde dog intet imot at våre folk fikk det arbeide, hvis Sten-, Jord- og Cementarbeidernes Forening tillot det, og det var det som skjedde. Kommuneforbundet som sådant blandet sig ikke op i det. Jeg har intet innvendt mot opmålingssystemet; men vær forvissnet om at også våre folk nok passer på å få det de skal ha. Man vil huske hvad Nils Anne fra Trondheim så på kongressen, at hvis organisasjonsutvalgets og Egil Lunds forslag blev vedtatt, så måtte han overføre sitt medlemsskap til Bygningsarbeiderforbundet — en mann som er opplært på et kommunalt rørleggerverksted og alltid har vært kommunearbeider. Man har tatt fatt i romertall I, men ikke i det øvrige. Egil Lund i Rørleggerne Fagforening var ikke tilfreds med organisasjonsutvalgets innstilling og derfor foreslo han at det efter «tilbyggingsarbeide» blev innflettet følgende: «herunder også varmemearbeide, sanitærarbeide samt rørledninger for fryserier.» Men det forslag blev forkastet og man må også ta hensyn til det for å kunne forstå sakens dybde. Punkt I er det generelle og ingen vil bestride det. Jeg vil til slutt ha sagt til O. L. Strøm i anledning hans uttalelse om at hvis det gjelder gass, så vilde også det efter all sannsynlighet gå til Bygningsarbeiderforbundet. Jeg takker for den opplysning. Men der ser man utglidningene. Jeg vil henstille til representantskapet å stemme for mitt forslag. Vi har ikke med dette ment nogen utvidelse. Og her foreligger heller ingen nedbrytning av lønnsforholdene.

Streik blev satt.

Alb. Raaben: Det er selvfølgelig interessant å påhøre denne duell mellom to forbund, for oss som også har våre tvister, men som avgjør det oss imellem. Det er imidlertid ikke hyggelig å høre på denne debatt og vi må i fremtiden se å finne frem til en annen behandlingsmåte og avgjørelse ved disse saker. Muligens man på næste fagkongress burde vedta å løse slike saker ved voldgift. Det er så at det er flinke advokater her og efter det så skulde vel Henriksen gå av med seiren. Men det er ikke alltid veltalenheten som bør være avgjørende. Torbjørn Henriksen kan lignede med Mussolini og erobringen av Etiopia. Han er på erobringstog; men også han sier at det er ikke ham som har villet krigen. Det er et ganske fikst advokatknep av Henriksen å tale her om det forslag som blev forkastet av kongressen.

Olaf Kregnes: Torbjørn Henriksen benyttet sig av Nils Anne her; men vi har det slik hos oss at gassverksarbeiderne legger rørene til husene og de private rørleggermestere videre. Anne har for øvrig med automatene å gjøre, så det beviser best hvad slags argumenter man her må ty til i mangel på argumenter.

Lars Evensen: Torbjørn Henriksen understreker særlig betydningen av at Egil Lunds forslag blev nedstemt av kongressen. Tvistenevnden fant det ganske naturlig at dette forslag blev nedstemt. Var det blitt vedtatt hadde et helt nytt arbeidsfelt blitt overført til Bygningsarbeiderforbundet, idet fryserianlegg i alt vesentlig utføres av Jern- og Metallarbeiderforbundets medlemmer. Det som tvisten her står om er om

hvor nybyggingsarbeide skal tilhøre, og det er *det* tvistenevnden har tatt hensyn til.

O. L. Strøm: Da vi behandlet denne sak i tvistenevnden så søkte vi ikke å få saken op i hele sin bredde. Vi henstilte til de to forbund om de ikke kunde bli enige om å la denne historie skure og gå. Men de vilde ha en avgjørelse og da måtte vi se efter i vår lov og på kongressenes vedtak. Og ut fra disse ting treffe vår avgjørelse.

Gunnar Disenaaen: Kommuneforbundet har ikke reist denne sak i disse 2 representantskapsmøter. Jeg har vært på denne arbeidsplass i sin tid. Oslo kommunale Rørleggerverksted har alltid op gjennom årene konkurrert om rørleggerarbeidet, helt op til 1931 da Arbeiderpartiet fikk makten, og da fikk de også annet arbeide ved byggevirkksomheten. Vi hørte ingenting den gang. Men striden blev reist innen Rørleggerne Fagforening.

Oscar Karlsen: Jeg forsøkte i mitt første innlegg å slå fast at kongressen har besluttet at de kommunale rørleggere skal stå i Kommuneforbundet, og da må man ikke frata dem arbeidsmuligheter.

O. Strøm: Jeg kan godt innrømme at jeg er «siktet», men vi er det alle sammen slik som organisasjonsforholdene nu utvikler sig. I Stavanger er det slik at ingen andre enn gassverksarbeiderne har adgang til å foreta gassinlegg, også i nybygg. Skal det utvikle sig slik som Bygningsarbeiderforbundet vil, så vil de altså kunde kreve dette arbeide når man kommer frem til nybygget og så blir vi andre gående arbeidsledig. Det er kanskje en arbeidets fordeling, men det var vel ikke egentlig slik vi hadde tenkt oss det?

Torbjørn Henriksen: Det er ikke Kommuneforbundet som er ute på erobringstokt. Men vær oppmerksom på at hvis dette fra tvistenevnden blir vedtatt, så skal de nok få se hvem det er som går på erobringstokt. Jeg kjenner folkene på gangen.

Votering: Tvistenevndens innstilling blev vedtatt med 40 mot 38 stemmer. Da det reistes tvil om voteringsresultatet, blev det foretatt ny votering ved navneoprop. Tvistenevndens innstilling blev nu vedtatt med 43 mot 42 stemmer.

Punkt 3 c. Tvist vedrørende A.s Drammens Papirindustri.

Næste sak var dagsordenens punkt 3 c: *Tvist vedrørende A/S Drammens Papirindustri.*

Sekretariatet innstillet:

Det nedsettes en voldgiftsnevnd på 5 medlemmer som med binnende virkning skal treffe avgjørelse angående Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbunds anke over tvistenevndens behandling og avgjørelse i ovennevnte tvist.

Olav Hindahl: Denne strid gjelder mellom 2 forbund og om hvor arbeiderne skal stå. Det gjelder Papirindustriarbeiderforbundet og Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet. Disse arbeidere står idag i Papirindustriarbeiderforbundet; men da de fabrikerer poser hevder Bokbin-

derforbundet at de må overføres til dem, da posefabrikasjon henhører under dem. Saken blev innbragt til tvistenevnden som den 22. august avsa kjennelse for at «arbeiderne ved Drammens Papirindustri hører inn under Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbunds virkeområde og overføres til dette forbund». Denne kjennelse blev godkjent i sekretariatet den 3. september 1935. Papirindustriarbeiderforbundet inn-anket saken for Landsorganisasjonens representantskap som holdtes i samme måned — den 18. september. Representantskapet vedtok å anmode tvistenevnden om å foreta bedriftsbefaring for eventuelt å opta saken på ny. Det blev så foretatt befarings av Tvistenevnden. Den 20. oktober 1935 avsa den ny kjennelse: 1. Tvistenevndens avgjørelse av 22. august 1935 annulleres og arbeiderne ved Drammens Papir Mills opprettholder medlemsskapet i Papirindustriarbeiderforbundet. 2. Papirindustriarbeiderforbundet må sørge for at poseavdelings arbeideres lønninger ikke blir lavere enn de gjennomsnittlige tariff-lønninger for samme slags arbeide i Bokbinderforbundets tariff. Her opstod det nu strid, fordi Bokbinderforbundet anket over at det ikke var innkalt til den fornyede behandling i tvistenevnden. Det blev så nok et nytt møte i tvistenevnden — 15. november. Tvistenevnden fastholdt sin innstilling av 10. oktober. Den 3. januar i år besluttet sekretariatet at saken henvises til en voldgiftsrett. Voldgiftsrettens avgjørelse skulde være bindende og kunde ikke appelleres. Papirindustriarbeiderforbundet protesterte mot voldgiftsnevnd, da saken var avgjort av sekretariatet og tvistenevnden. Og det henvistes til kongressens vedtak. Under hensyntagen til det påberopte vedtak av kongressen, blev protesten tatt til følge, hvad angikk sakens realitet. Voldgiftsnevndens mandat blev forandret til å undersøke de anker Bokbinderforbundet rettet mot tvistenevnden for dens behandling av saken. Disse anker var i korte trekk: 1) at det under befaringen ikke blev gitt anledning til konferanse mellom deltagerne; 2) at forbundet ikke blev innkalt til møtet i tvistenevnden, hvor saken var oppe til ny behandling og hvor tvistenevndens avgjørelse av august 1935 blev ophevet.

Votering: Sekretariatets innstilling om nedsettelse av en voldgiftsnevnd på 5 medlemmer blev enstemmig vedtatt.

Voldgiftsnevnd.

Til medlemmer av voldgiftsnevnden valgtes A. E. Gundersen, Johan Nygaard, Johs. M. P. Ødegaard, Halfdan Wigård og Jens Berg. Møtet hevet.

Ettermiddagsmøtet tirsdag 8. september.

Dirigent: Olav Hindahl.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Punkt 4 a. Innstilling om Norsk Murerforbunds tilslutning til Landsorganisasjonen.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 4: Organisasjonssaker og herunder som første sak: *Innstilling om Norsk Murerforbunds tilslutning til Landsorganisasjonen.*

Fra sekretariatet forelå herom følgende:

På Norsk Murerforbunds landsmøte i 1935 blev blandt annet behandlet sak angående Norsk Murerforbunds forhold til Landsorganisasjonen og landsmøtet fattet beslutning om at forbundets forretningsutvalg skulde tre i forbindelse med Landsorganisasjonen for å bringe på det rene betingelsene for Murerforbundets tilslutning til denne.

Likeledes at resultatene av forhandlingene med Landsorganisasjonen skulde forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning.

I sekretariatets møte den 1. desember 1935 forelå meddelelse fra Murerforbundet om at de ønsket forhandling, samtidig som det opplystes at forbundet hadde opnevnt Aksel Schultz, H. Braathen og Oskar Hansen som forhandlere.

I anledning denne henvendelse fattet sekretariatet følgende beslutning:

«*Det optas forhandlinger med Norsk Murerforbund på grunnlag av Landsorganisasjonens vedtak og prinsipielle retningslinjer.*»

Som Landsorganisasjonens forhandlere valgtes: Olav Hindahl, Lars Evensen og Martin Strandli.

Forhandlingsmøter med Murerforbundet har vært avholdt 30. desember 1935, 27. januar og 26. august 1936.

Under forhandlingene blev det fra Murerforbundets forhandlere påpekt at deres landsmøtes forutsetning for en eventuell tilmeldelse til Landsorganisasjonen var at Murerforbundet kunde optas som selvstendig forbund. Samtidig gjorde de opmerksom på at forbundet hadde samarbeide med Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, og at landsmøtets vedtak også omfattet at dette forbund blev gitt anledning til å tilslutte sig til Landsorganisasjonen som eget forbund iallfall de ønsket dette.

Selv om landsmøtet ikke hadde gjort Murerforbundets tilslutning avhengig av at N. E. K. F. også blev tilsluttet Landsorganisasjonen vilde en løsning av spørsmålet for N. E. K. F. utvilsomt lette sakens behandling også i Murerforbundets avdelinger.

Murerforbundets representanter henstillet derfor til Landsorganisasjonen om å opta forhandlinger med N. E. K. F.

Landsorganisasjonens representanter fremholdt at de selvsagt ikke hadde nogen adgang til å omgjøre eller forandre de vedtak som var

fattet av organisasjonens høiere instans i spørsmål om organisasjonsformene.

Det som det kunde være en mulighet for var å finne en praktisk tillempling for organisasjonsformens gjennomførelse innenfor rammen av de beslutninger som var fattet.

Spørsmålet gjaldt ikke bare for Murerforbundet og N. E. K. F. men berørte også en rekke forbund innen Landsorganisasjonen.

Spørsmålet om forhandlinger med N. E. K. F. vilde bli forelagt sekretariatet med anbefaling fra representantene om at forhandlinger blev optatt, uten at man på forhånd kunde ha nogen mening om resultatet av forhandlingene.

Man gjorde oppmerksom på at tilslutning av N. E. K. F. som eget forbund, stod i en annen stilling enn Murerforbundet. Det førstnevnte forbund berører en rekke forbund innen Landsorganisasjonen mens Murerforbundet kun berører et enkelt forbund og med hvilket det også er opprettet kartellavtale om faglig samarbeide.

Landsorganisasjonens representanter fant det derfor uheldig at man koblet disse 2 spørsmål sammen.

Ved de videre drøftelser blev man enige om at Landsorganisasjonens representanter i konkret form skulde utarbeide et forslag om betingelsene for Murerforbundets tilslutning til Landsorganisasjonen. Murerforbundets representanter erklærte at de i alle tilfelle vilde omsende dette til sine avdelinger enten forhandlerne kunde anbefale det eller ikke.

Saken angående forhandlingene med N. E. K. F. var behandlet i sekretariatets møte den 14. januar 1936, hvor sekretariatet godkjente at forhandlinger blev optatt også med dette forbund.

Den 30. januar blev forhandlingsmøte avholdt med N. E. K. F. hvor det blev enighet om at forbundets forhandlere til neste møte utarbeider en oversikt over hvordan medlemstallet fordeler sig på de forskjellige grupper og deres tarifforhold.

Idet saken forelegges sekretariatet, vil Landsorganisasjonens forhandlere henlede oppmerksomheten på det vedtak som blev fattet på Landsorganisasjonens representantskapsmøte 19.—21. mai 1932, sålydende:

«Spesialforbund som er trådt ut av Landsorganisasjonen må ordne sitt nye medlemsskap i Landsorganisasjonen ved sammenslutning med vedkommende industriorganisasjon.»

Representantskapets vedtak er klart og utvetydig, og det kan heller ikke være tvil om at dette vedtak gjelder Murerforbundet.

Siden dette vedtak er tatt, har spørsmålet om sammenslutning av Murerforbundet og Norsk Bygningsarbeiderforbund vært drøftet, uten annet positivt resultat enn at det er truffet regler for organisatorisk samarbeide mellom forbundene for å fremme felles faglige og økonomiske interesser. Disse regler er godkjent av Landsorganisasjonen.

Det er vår opfatning at det vil ha den største betydning for forholdene på arbeidsplassen og rent organisasjonsmessig, om man kunde få en sammenslutning i stand mellom disse forbund, men det må på det nuværende tidspunkt ansees meget vanskelig å få en sammenslutning i

stand. Det er et vurderingsspørsmål om det er lettere å få full sammenslutning av organisasjonen innen bygningsfagene når alle organisasjoner er samlet i Landsorganisasjonen eller når enkelte forbund står utenfor.

Saken har stor prinsipiell betydning og den endelige avgjørelse må taes av Landsorganisasjonens kongress, men spørsmålet er om sekretariatet, under hensyntagen til den betydning Murerforbundets tilslutning til Landsorganisasjonen vil ha for det indre organisasjonsarbeide, kan godkjenne at Murerforbundet som en overgangsform optas i Landsorganisasjonen som eget forbund.

Under forutsetning av at man går med på at Murerforbundet som en overgangsform tilmeldes Landsorganisasjonen som eget forbund, må betingelsen i tilfelle være at Murerforbundet anerkjenner Landsorganisasjonens lover og kongressens vedtak om organisasjonsformene og forplikter sig til å bøie sig for kongressens avgjørelse i saken.

Under henvisning til foranstående vil man foreslå for sekretariatet:

1. Murerforbundet kan som en overgangsform tilsluttes Landsorganisasjonen som eget forbund. Innmeldelse må skje innen utgangen av 1936.
2. Murerforbundet godkjenner Landsorganisasjonens lover og retningslinjer for den industrivise organisasjonsopbygning. Det forplikter sig til lojalt å virke for en sammenslutning med Norsk Bygningsarbeiderforbund.
3. Landsorganisasjonens førstkommende kongress treffer bestemmelser om det organisasjonsmessige forhold mellom Murerforbundet og Bygningsarbeiderforbundet, såfremt en sammenslutning ikke er kommet i stand til den tid.
4. Det samarbeide som er innledet mellom disse 2 forbund gjennom det godkjente kartell opprettholdes og utvikles således at kartellstyret kan behandle og tilrettelegge alle saker som vil ha betydning for en sammenslutning.
5. I tiden inntil kongressen har fattet endelig beslutning i spørsmålet om organisasjonsform, foretas ingen overføring av medlemmer fra det ene forbund til det annet med mindre begge forbund er enig i overføringen.

Forhandlerne innstilling blev behandlet i sekretariatet den 31. mars og vedtatt mot 4 stemmer. (Næss, Sporpind, Chr. Henriksen og Josef Larsson.)

Forslaget blev fremlagt i møte 26. august med forhandlerne fra Norsk Murerforbund. Forbundets representanter erklærte at forslaget vilde bli forelagt forbundsstyret umiddelbart etter representantskapets behandling av saken og utsendt til behandling i avdelingene.

Votering: Innstillingen blev uten debatt enstemmig vedtatt.

Punkt 4 b. Søknad fra Norsk Musikerforbund om optagelse i Landsorganisasjonen.

Næste sak var dagsordenens punkt 4 b: *Søknad fra Norsk Musikerforbund om optagelse i Landsorganisasjonen.*

Fra sekretariatet forelå følgende:

Norsk Musikerforbund optas i Landsorganisasjonen som selvstendig forbund med rettigheter og forpliktelser efter Landsorganisasjonens lover og vedtak.

Olav Hindahl: Det har vært en del konferanser med musikerne og om selve spørsmålet har det vært og er delte meninger. Men det er de almindelige organisasjonsmessige prinsipper som er gjeldende.

A. E. Gundersen: Har ikke musikerne tidligere stått i Landsorganisasjonen?

Hindahl: Jo.

Gundersen: Men hvordan var det dengang med deres utgang av Landsorganisasjonen. Det forhold må vel undersøkes.

Votering: Sekretariatets innstilling blev dermed enstemmig vedtatt.

Punkt 4 c. Søknad fra Norsk Styrmannsforening om optagelse i Landsorganisasjonen.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 4 c: *Søknad fra Norsk Styrmannsforening om optagelse i Landsorganisasjonen.*

Sekretariatet innstillet:

Under forutsetning av at Norsk Styrmannsforenings lover blir i samsvar med de almindelige organisasjonsmessige prinsipper som er gjeldende innenfor de forbund som er tilsluttet Landsorganisasjonen innvilges Norsk Styrmannsforenings søknad om å bli optatt som eget forbund i Landsorganisasjonen inntil videre.

Det pålegges Norsk Styrmannsforening å tilslutte sig Norsk Sjømannsforbund som egen gruppe innen utgangen av 1937.

Olav Hindahl: Norsk Styrmannsforening står tilsluttet de øvrige transportarbeidere og sjøfolk i I. T. F. Norsk Sjømannsforbunds styre har med 4 mot 3 stemmer besluttet ikke å motsette sig en tilmeldelse direkte til Landsorganisasjonen. Denne organisasjon er oppbygget på en nogen annen måte enn forbundene i Landsorganisasjonen for øvrig. Derfor sier vi her i innstillingen at deres lover må bli i samsvar med de almindelige organisasjonsmessige prinsipper som er gjeldende.

A. E. Gundersen: Styrmennene står praktisk talt i samme stilling som arbeidslederne. Det er de som leder og fordeler arbeidet ombord. Skal disse komme med kan man også risikere at arbeidslederne søker. Vi er her inne på noget som er utenfor det vanlige i vår organisasjonspraksis.

Olav Hindahl: Det er noget i det Gundersen sier; men de står altså i I. T. F. og det skulde også bety noget. Men personlig tror jeg ikke at vi får styrmennene med i første omgang.

Øyan: Jeg tror ikke styrmennene nu eller med det første er modne for å gå inn i Landsorganisasjonen. En annen ting er også det at det er meget tvilsomt om de går inn i Sjømannsforbundet. Jeg har forstått ikke noget rede på saken da jeg ikke sitter i forbundsstyret. Men skulde det bli tale om at de skulde gå inn i Sjømannsforbundet så må det uravstemning til blandt våre medlemmer, og jeg tror ikke de vil være med på det. Jeg vil derfor uttrykke min skepsis. Jeg tror det bare blir med at saken er reist her.

Votering: Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Punkt 5. Overenskomst med Norges kooperative Landsforening.

Næste sak var dagsordenens punkt 5: *Overenskomst med Norges kooperative Landsforening.*

Følgende overenskomst forelå:

§ 1.

Denne overenskomsts bestemmelser om forhandlinger om tariffavtaler omfatter Norges kooperative Landsforening og dennes datterselskaper og de N. K. L. tilsluttede lag, som fatter beslutning om å tiltre overenskomsten, og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og de denne tilsluttede organisasjoner.

§ 2.

Overenskomstens hensikt er ved forhandling og ved fastsettelse av grunnlag for tariffavtaler å søke forhindret konflikter ved de kooperative virksomheter.

§ 3.

Tariffavtaler opprettes mellom vedkommende kooperative virksomheter og de interesserte fagforbund.

Forhandlinger skal optas senest 14 dager efter at krav er fremsatt.

Forhandlinger føres direkte mellom partene på sådan måte som disse bestemmer.

§ 4.

Som grunnlag for de i § 3 nevnte tariffavtaler skal gjelde:

Hvad arbeidsforholdene angår skal disse være minst like gode som ved private bedrifter av samme slags på samme sted eller nærmeste sammenlignbare sted, hvor det er opprettet tariffavtaler.

Hvad lønn angår skal den ligge over den lønn som betales i sammenlignbare bedrifter, for såvidt den kooperative virksomhets stilling er sådan at dette med rimelighet kan kreves. I tariffen inntas bestemmelser om at arbeidere og funksjonærer skal være faglig organisert i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 5.

Opnåes ikke enighet om opprettelse av nye eller revisjon av gamle tariffavtaler ved direkte forhandlinger, skal tvisten — hvis begge parter derom er enige — henvises til den i § 8 nevnte nevnd, som avgjør den med bindende virkning.

Arbeidsopsigelse eller arbeidsstans skal ikke finne sted før det er truffet bestemmelse om hvorvidt tvisten skal bringes inn for nevnden eller ikke.

§ 6.

Enhver tvist mellom en bedrift og dens personale som oppstår i tariffperioden skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men skal løses ved forhandling mellom partene. Opnåes ikke enighet, henvises tvisten til nevnden som avgjør den med bindende virkning.

§ 7.

Sympatistreiker eller lockouter skal ikke finne sted i kooperative virksomheter av hensyn til konflikter ved private bedrifter. Dette gjelder dog ikke om en kooperativ bedrift er innblandet i en konflikt ved vareutveksling, varetransport eller lignende.

§ 8.

Til å avgjøre mulig forekommende tvister mellom det fagorganiserte personale og de kooperative virksomheter opprettes en nevnd bestående av en formann og 4 medlemmer opnevnt for 2 år ad gangen. De 4 medlemmer opnevnes av A. F. L. og N. K. L. med 2 fra hver organisasjon. Disse velger formannen. Opnåes ikke enighet, skal formannen være Riksmeglingsmannen eller den han oppnevner. Til medlemmer av nevnden kan ikke velges nogen som samtidig er medlem både av A. F. L.s sekretariat og styret i en kooperativ virksomhet.

§ 9.

Henvendelser til nevnden skal skje direkte til formannen, som skal innkalle nevnden til møte senest 14 dager etter at en henvendelse er kommet. Nevnden avgjør selv hvorledes en sak skal behandles. Partene er forpliktet til å skaffe de utredninger, opplysninger og oppgaver som nevnden måtte forlange.

§ 10.

Hver av partene betaler sine egne utgifter i forbindelse med nevndens møter. Utgiftene til nevndens formann betales av A. F. L. og N. K. L. med en halvpart hver.

§ 11.

De samvirkelag som er nevnt i § 1 har adgang til å tiltre overenskomsten når de melder seg innen 3 — tre — måneder fra den dag overenskomsten er trådt i kraft. Nye samvirkelag kan tiltre etter hvert som de optas i N. K. L. Skjer tiltredelse utenfor disse frister, kommer overenskomsten først til anvendelse 3 måneder etter at tiltredelse er skjedd. Er vedkommende fagorganisasjon og samvirkelag enig derom, kan overenskomsten komme til anvendelse selv om samvirkelaget ennå ikke har tiltrådt overenskomsten.

N. K. L. skal holde A. F. L. underrettet om hvilke samvirkelag omfattes av overenskomsten.

§ 12.

Denne overenskomst trer i kraft fra den tid den er underskrevet og den er gjeldende til 1. juni 1938 og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke opslies av en av partene med 3 måneders forutgående varsel.

Oslo,

30. april 1936.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

14. mai 1936.

Norges Kooperative Landsforening.

Olav Hindahl: Saken blev behandlet i sekretariatet 14. januar. Det forelå skrivelse fra N. K. L.s representantskap, hvor en uttalelse var vedtatt om ønskeligheten av en overenskomst. Sekretariatet opnevnte

en komité på 5 medlemmer, bestående av Nygaard, Flateby, Raaen, Rasmussen og Hindahl. Komitéens forslag til overenskomst blev behandlet i 2 møter av representanter for de interesserte forbund. Den 12. mai besluttet sekretariatet: «Overenskomsten forelegges representantskapet med anbefaling om å vedta denne.»

Som medlemmer av den i § 8 nevnte komité valgtes Johs. M. P. Ødegaard og Ambrosius Olsen med Buland og Gunneriussen som varamenn.

Votering: Overenskomsten blev enstemmig og uten debatt vedtatt.

Avslutning.

Olav Hindahl: Dermed er dagsordenen ferdigbehandlet og jeg vil takke hver enkelt representant for den måte hvorpå debatten har vært ført. På tross av nokså sterke stridigheter innenfor enkelte forbund, så har debatten vært saklig og behersket. Jeg ber samtlige representanter om å medta en hilsen til sine hjemsteder. (Klokken var 16½ da klubben falt.)

Efterpå fikk representantskapets medlemmer se valgfilmene «Vi bygger landet».

